

דוחות כספיים

דין וחשבון לשנת 2015

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

101	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
103	חוות דעת רואה החשבון המבקר
107	דוח רווח והפסד
108	דוח על הרווח הכולל
109	מאזן
110	דוח על השינויים בהון העצמי
111	דוח על תזרימי מזומנים
115	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להוראות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) 1992. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2015, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 103 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015.

אלכסנדר זלמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

גיל טופז

מנהל כללי

זאב נהרי

יו"ר הדירקטוריון

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק ירושלים בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד - "הבנק") ליום 31 בדצמבר, 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 1992 (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על הדיווח הכספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight (PCAOB) Board בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים – של הבנק ומאוחדים – לימים 31 בדצמבר, 2015 ו-2014 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים – של הבנק ומאוחדים – לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015 והדוח שלנו מיום 23 בפברואר, 2016 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 1.1.

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) לימים 31 בדצמבר, 2015 ו-2014 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד לימים 31 בדצמבר, 2015 ו-2014 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 1.1 לדוחות הכספיים השנתיים, בדבר התאמה בדרך של הצגה מחדש (Restatement) של הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך על מנת לשקף בהם למפרע תיקון טעות בסיווג למועד הרכישה של אגרות החוב המוחזקות לפדיון בשל מכירתן, בהתאם להנחיית בנק ישראל.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 1992 (COSO), והדוח שלנו מיום 23 בפברואר, 2016 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

דוח רווח והפסד

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

המאחד		הבנק				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
ביאור	2015	2014	2013	2015	2014	2013
הכנסות ריבית	2	406.3	458.4	543.2	407.2	459.4
הוצאות ריבית	2	72.2	141.4	286.0	74.1	145.7
הכנסות ריבית, נטו	2	334.1	317.0	257.2	333.1	313.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי	13, 30	40.4	18.4	54.7	40.4	18.4
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		293.7	298.6	202.5	292.7	295.3
הכנסות שאינן מריבית						
הכנסות מימון שאינן מריבית	3	0.9	18.1	14.2	0.9	18.1
עמלות	4	124.5	118.3	91.4	118.6	111.6
הכנסות אחרות	5	17.3	11.5	0.9	16.5	11.5
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		142.7	147.9	106.5	136.0	141.2
הוצאות תפעוליות ואחרות						
משכורות והוצאות נלוות	6	166.3	171.2	152.9	147.7	149.8
אחזקה ופחת בניינים וציוד	16	81.8	71.2	57.6	42.5	40.0
הוצאות אחרות	7	117.7	110.0	82.1	174.1	160.1
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		365.8	352.4	292.6	364.3	349.9
רווח לפני מיסים		70.6	94.1	16.4	64.4	86.6
הפרשה למיסים על הרווח	8	22.0	29.1	3.7	21.2	27.8
רווח לאחר מיסים		48.6	65.0	12.7	43.2	58.8
חלק של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס		-	-	-	5.4	6.2
רווח נקי		48.6	65.0	12.7	48.6	65.0
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק (ש"ח)	9	0.69	0.92	0.18	0.69	0.92

אלכסנדר זלמן
סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
2016 בפברואר, 23

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היענות עליות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#)

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	ביאור
(1)12.7	(1)65.0	48.6	רווח נקי
רווח (הפסד) כולל אחר:			
(1.2)	(2)21.0	3.9	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(1)2.9	-	-	השפעת האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות העובדים
(1)(0.2)	(1)(0.7)	(0.9)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
1.5	20.3	3.0	רווח כולל אחר לפני מיסים:
(1)(0.6)	(1)(2)(7.7)	(0.9)	השפעת המס המתייחס
(1)0.9	(1)(2)12.6	2.1	רווח כולל אחר לאחר מיסים
(1)13.6	(1)(2)77.6	50.7	10 סך הכל הרווח הכולל

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הווינו עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 - 2.1.1](#).

(2) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד		הבנק			
31 בדצמבר					
ביאור	2015	2014	2015	2014	
נכסים					
מזמנים ופיקדונות בבנקים	11	2,071.9	3,278.0	2,071.9	3,278.0
ניירות ערך ⁽¹⁾	12	1,779.5	902.4 ⁽⁴⁾	1,797.3	886.5 ⁽⁴⁾
אשראי לציבור	13,30	10,000.9	9,674.4	10,000.9	9,674.4
הפרשה להפסדי אשראי		(111.6)	(107.9)	(111.6)	(107.9)
אשראי לציבור, נטו	30	9,889.3	9,566.5	9,889.3	9,566.5
השקעות בחברות מוחזקות	15	-	-	385.6	381.3 ⁽³⁾
בניינים וציוד	16	156.9	149.7 ⁽³⁾	12.8	16.1
נכסים בלתי מוחשיים	17	1.2	1.6	1.2	1.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	28	195.1	40.4	195.1	40.4
נכסים אחרים	18	125.6	146.2 ⁽³⁾⁽⁴⁾	111.4	152.9 ⁽³⁾⁽⁴⁾
סך כל הנכסים		14,219.5	14,084.8 ⁽³⁾⁽⁴⁾	14,464.6	14,323.3 ⁽³⁾⁽⁴⁾
התחייבויות והון					
פיקדונות הציבור	19	11,019.0	10,977.2	12,501.4	12,248.0
פיקדונות מבנקים	20	39.4	42.5	39.4	42.5
פיקדונות הממשלה		0.8	5.0	0.8	5.0
ניירות ערך שהושאלו		387.3	582.7	387.3	582.7
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	21	1,634.8	1,503.1	408.2	485.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	28	195.2	39.0	195.2	39.0
התחייבויות אחרות ⁽²⁾	22	159.0	184.9 ⁽³⁾	148.3	170.5 ⁽³⁾
סך כל ההתחייבויות		13,435.5	13,334.4 ⁽³⁾	13,680.6	13,572.9 ⁽³⁾
הון עצמי	25	784.0	750.4 ⁽³⁾⁽⁴⁾	784.0	750.4 ⁽³⁾⁽⁴⁾
סך כל ההתחייבויות וההון		14,219.5	14,084.8 ⁽³⁾⁽⁴⁾	14,464.6	14,323.3 ⁽³⁾⁽⁴⁾

- (1) מזה שועבדו למלווים בבנק ובמאזן לימים 31 בדצמבר, 2015 ו- 31 בדצמבר, 2014 בסך 406.6 ובסך 261.4 מיליון ש"ח, בהתאמה. לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור ניירות ערך](#).
- (2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאזן ליום 31 בדצמבר, 2015 בסך 2.8 מיליון ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר, 2014.
- (3) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים באר"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [2.1.1-1.1 ביאור](#).
- (4) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [1.1 ביאור](#).
- הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במליוני ש"ח

קרנות הון						
הון המניות הנפרע	מפרמיה	מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סך הכל הון עצמי
127.3	95.3	3.8	226.4	⁽¹⁾ 1.1	⁽¹⁾ 462.9	⁽¹⁾ 690.4
יתרה ליום 1 בינואר 2013 (מבוקר)						
-	-	-	-	1.8	(0.2)	1.6
השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות העובדים						
127.3	95.3	3.8	226.4	2.9	462.7	692.0
יתרה ליום 1 בינואר 2013 (מבוקר)						
-	-	-	-	-	⁽¹⁾ 12.7	⁽¹⁾ 12.7
רווח נקי						
-	-	-	-	-	(13.7)	(13.7)
דיבידנד						
התאמות ושינויים הנובעים:						
-	-	0.4	0.4	-	-	0.4
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות						
-	-	-	-	⁽¹⁾ (0.9)	-	⁽¹⁾ (0.9)
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						
127.3	95.3	4.2	226.8	2.0	461.7	690.5
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013						
127.3	95.3	4.2	226.8	2.0	461.7	690.5
יתרה ליום 1 בינואר 2014						
-	-	-	-	-	⁽¹⁾ 65.0	⁽¹⁾ 65.0
רווח נקי						
-	-	-	-	-	(17.7)	(17.7)
דיבידנד						
התאמות ושינויים הנובעים:						
-	-	(3)-	(3)-	-	-	(3)-
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות						
-	-	-	-	⁽¹⁾⁽²⁾ 12.6	-	⁽¹⁾⁽²⁾ 12.6
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						
127.3	95.3	4.2	226.8	14.6	509.0	750.4
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014						
127.3	95.3	4.2	226.8	14.6	509.0	750.4
יתרה ליום 1 בינואר 2015						
-	-	-	-	-	48.6	48.6
רווח נקי						
-	-	-	-	-	(17.1)	(17.1)
דיבידנד						
התאמות ושינויים הנובעים:						
-	-	-	-	2.1	-	2.1
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס						
127.3	95.3	4.2	226.8	16.7	540.5	784.0
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015						

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1-2.1.1](#).

(2) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).

(3) סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2015	2014	2013	2015	2014	2013
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
רווח נקי לשנה	48.6	(1)65.0	48.6	65.0	(1)12.7
התאמות:					
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות	-	-	-	(7.5)	(6.8)
פחת על בניינים וציוד	44.6	(1)36.8	(1)26.2	2.5	2.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי	40.4	18.4	54.7	18.4	54.7
רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	(4.5)	(10.3)	(8.2)	(8.9)	(4.7)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	1.4	(19.2)	(9.2)	(19.1)	(9.4)
רווח מממוש בניינים וציוד	(5.8)	-	-	-	-
הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	0.4	-	0.4
מיסים נדחים, נטו	9.4	(1)3.6	(1)9.0	1.0	(12.1)
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)	1.3	(2.3)	0.5	(2.3)	1.0
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	(3.9)	(12.2)	(10.8)	(11.6)	(10.8)
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
אשראי לציבור	(363.2)	41.7	(90.3)	41.7	(90.3)
נכסים בגין מכשירים נגזרים	(154.7)	(18.7)	(0.8)	(71.3)	205.1
ניירות ערך למסחר	(303.5)	(63.5)	199.2	(18.7)	(0.8)
נכסים אחרים	10.7	(1)4.5	(1)21.4	(11.4)	(16.8)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
פיקדונות מבנקים	(3.1)	(9.0)	(11.8)	(9.0)	(11.8)
פיקדונות הציבור	41.8	(93.9)	1,249.8	51.2	1,000.0
פיקדונות הממשלה	(4.2)	4.3	0.7	4.3	0.7
ניירות ערך שהושאלו	(195.4)	555.2	13.4	555.2	13.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	156.2	26.7	(4.1)	26.7	(4.1)
התחייבויות אחרות	(2.3)	(1)9.0	(1)57.2	(8.4)	11.1
מזומנים נטו מפעילות שוטפת	(686.2)	(1)536.1	(1)1,449.2	597.8	1,133.6

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הייון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#) הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על תזרימי מזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2015	2014	2013	2015	2014	2013
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(3,242.9)	(2,756.2) ⁽²⁾	(2,417.5)	(3,242.9)	(1,955.7) ⁽²⁾	(2,023.5)
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה					
2,652.4	2,600.7	2,408.2	2,618.4	1,807.8	2,003.2
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה					
27.8	55.9	337.4	27.8	73.8	357.0
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה					
-	-	(12.4)	-	-	(12.4)
רכישת פעילות חברת כלל בטוחה (נספח א')					
(56.0)	(36.1) ⁽¹⁾	(38.0) ⁽¹⁾	(0.3)	-	-
רכישת בניינים וציוד					
8.2	-	-	6.7	-	-
תמורה ממימוש בניינים וציוד					
(610.5)	(135.7) ⁽¹⁾	(277.7) ⁽¹⁾	(590.3)	(74.1)	324.3
מזומנים נטו מפעילות השקעה					
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
465.3	317.4	60.6	-	-	60.6
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
(357.6)	(255.5)	(301.0)	(88)	(61.4)	(31.3)
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
(17.1)	(17.7)	(13.7)	(17.1)	(17.7)	(13.7)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות					
90.6	44.2	(254.1)	(105.1)	(79.1)	15.6
מזומנים נטו מפעילות מימון					
(19.2)	21.7	5.3	(19.2)	21.7	5.3
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים					
(1,186.9)	422.9	1,467.5	(1,186.9)	422.9	1,468.2
גידול במזומנים ופיקדונות בבנקים					
3,278.0	2,833.4	1,360.6	3,278.0	2,833.4	1,359.9
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת השנה					
2,071.9	3,278.0	2,833.4	2,071.9	3,278.0	2,833.4
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף השנה					
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
733.5	690.0	784.5	733.5	690.0	784.5
ריבית שהתקבלה					
191.2	302.2	441.0	191.2	302.2	441.0
ריבית ששולמה					
16.4	43.8	14.8	14.0	40.8	10.9
מיסים על הכנסה ששולמו					
29.4	8.7	10.2	15.7	7.4	9.0
מיסים על ההכנסה שהתקבלו					

- (1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים באר"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#).
- (2) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור מדיניות חשבונאית 1.1](#).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על תזרימי מזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הבנק			המאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2013	2014	2015	2013	2014	2015
נספח א' - רכישת חברות בת שאוחדו לראשונה					
נכסים והתחייבויות וזרימת מזומנים לרכישת פעילות חברת כלל בטוחה ליום הרכישה:					
(244.5)	-	-	(244.5)	-	-
מזומנים שנרכשו					
*(156.7)	-	-	*(156.7)	-	-
נכסים (למעט מזומנים ושווי מזומנים)					
87.2	-	-	87.2	-	-
התחייבויות					
(314.0)	-	-	(314.0)	-	-
נכסים והתחייבויות מזוהים					
*57.1	-	-	*57.1	-	-
רווח מרכישה במחיר הזדמנותי					
(256.9)	-	-	(256.9)	-	-
סך הכל עלות הרכישה					
(256.9)	-	-	(256.9)	-	-
תמורה ששולמה במזומן					
244.5	-	-	244.5	-	-
בניכוי - מזומנים שנרכשו					
(12.4)	-	-	(12.4)	-	-
זרימת מזומנים לרכישת הפעילות					
נספח ב'- פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח					
-	-	-	14.4	10.3	8.6
רכישת רכוש קבוע באשראי					

* הוצג מחדש בשל התאמת שווי הנכסים שנרכשו על ידי הבנק.

ביאורים לדוחות הכספיים

דין וחשבון לשנת 2015

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

119	1. מדיניות חשבונאית
153	2. הכנסות והוצאות ריבית
154	3. הכנסות מימון שאינן מריבית
155	4. עמלות
155	5. הכנסות אחרות
156	6. משכורות והוצאות נלוות
156	7. הוצאות אחרות
157	8. הפרשה למיסים על הרווח
160	9. רווח למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
161	10. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
162	11. מזומנים ופקדונות בבנקים
163	12. ניירות ערך
168	13. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
170	14. אשראי לממשלה
170	15. השקעות בחברות מוחזקות
172	16. בניינים וציוד
173	17. נכסים בלתי מוחשיים
174	18. נכסים אחרים
175	19. פיקדונות הציבור
175	20. פיקדונות מבנקים
176	21. אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
177	22. התחייבויות אחרות
178	23. זכויות עובדים
192	24. עסקאות תשלום מבוסס מניות
194	25. הון עצמי
195	25. הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים
197	26. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
202	27. שעבודים ותנאים מגבילים
203	28. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
208	29. מגזרי פעילות
212	29. מגזרי פעילות פיקוחיים

215	30. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
226	31. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
230	32. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון
234	33א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
236	33ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה
238	34. בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו
246	35. אירועים לאחר תאריך המאזן ונושאים שונים
247	36. מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ. הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן - "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית, אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים באופן עקבי, והתואמים את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, הם:

א. בסיס העריכה של הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה של הדוחות הכספיים

הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו לאחר מועד המעבר נכללו בערכים נומינליים. בהתאם לתקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים" הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה ביום 31 בדצמבר 2003 והחל מאותו מועד הבנק החל לדווח בסכומים מדווחים. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.

דוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

תמצית הנתונים של הבנק בערכים נומינליים היסטוריים לצורכי מס ניתנת בביאור 36.

2. כללי איחוד

הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק כוללים את הדוחות של חברות שלבנק קיימת שליטה בהן. יתרות ועסקאות הדדיות שבין הבנק לחברות הבנות בוטלו בדוחות הכספיים המאוחדים. בדוחות הבנק הנפרדים השקעות בחברות מוחזקות מוצגת לפי שיטת השווי המאזני.

3. מטבע פעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות וההצגה של הבנק ושל החברות הבנות שלו הינו שקל חדש. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

4. מטבע חוץ והצמדה

נכסים והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים אליו ואלה הצמודים למדד המחירים לצרכן כלולים בדוחות הכספיים כדלהלן:

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

- א. אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן מוצגים לפי המדד הידוע בתאריך המאזן.
 ב. אלה שבמטבע חוץ או הצמודים אליו מוצגים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על-ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, למעט במקרים בהם תנאי ההסכם קובעים אחרת.

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב ושיעורי עלייתם (ירידתם):

שיעור העליה (הירידה) בשנת			ליום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015	2013	2014	2015
באחוזים					
-7.0	12.0	0.3	3.471	3.889	3.902
שער דולר					
מדד המחירים לצרכן-בסיס 1993 (נקודות):					
1.9	-0.1	-0.9	223.6	223.4	221.4
חודש נובמבר (מדד ידוע)					
1.8	-0.2	-1.0	223.8	223.4	221.1
חודש דצמבר (מדד בגין)					

עסקאות שאינן במטבע הפעילות טופלו כלהלן:

- א. עסקה הנקובה במטבע חוץ נרשמה, בעת ההכרה לראשונה, במטבע הפעילות, תוך שימוש בשער החליפין המידי בין מטבע הפעילות לבין מטבע החוץ במועד העסקה בכל תאריך מאזן, פריטים כספיים במטבע חוץ מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין המידי בתאריך המאזן.
 ב. בכל תאריך מאזן, פריטים לא כספיים במטבע חוץ הנמדדים בעלות היסטורית, מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין במועד העסקה.
 ג. בכל תאריך מאזן, פריטים לא כספיים במטבע חוץ הנמדדים בשווי הוגן מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין במועד קביעת השווי ההוגן.
 ד. הפרשי שער הנובעים מסילוק של פריטים כספיים, או הנובעים מתרגום של פריטים כספיים לפי שער חליפין שונים מאלה ששימשו לתרגום בעת ההכרה לראשונה במהלך התקופה, או מאלה ששימשו לתרגום בדוחות כספיים קודמים, מוכרים בדוח רווח והפסד בתקופה בה נבעו.

5. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS"

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה- IFRS הינו:

5.1. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הוא בהתאם לנקבע בתקני IFRS, כפי שעוגנו בהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכן בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כמו כן, מיישם התאגיד הבנקאי את התקינה הבינלאומית באופן הבא:

אם לא נקבע טיפול ספציפי בנושא מסוים בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, לרבות במצבים שבהם קיימות מספר חלופות לטיפול חשבונאי בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, התאגיד הבנקאי מיישם את כללי

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושא זה, אם קיימים כללים כאמור. בהיעדר כללים כאמור, הנהלת התאגיד הבנקאי מפעילה את שיקול דעתה בפיתוח ויישום מדיניות חשבונאית, שיישומה יביא למידע אשר רלוונטי ומהימן לצורכי קבלת החלטות כלכליות של המשתמשים.

כאשר לגבי נושא מסוים לא נקבע בהוראות הדיווח לציבור כי יש ליישם תקני דיווח כספי בינלאומיים ולא נקבעו הוראות אחרות, התאגיד הבנקאי מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושא זה.

- ראה [סעיפים ה'1, ה'3, ה'4 ו-ה'5](#) להלן בנוגע להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב וכן ראה [סעיף ד'2](#) בנוגע להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

5.2. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - התאגיד הבנקאי מיישם את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכן את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

6. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ב. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1. צירופי עסקים:

צירוף עסקים מתרחש כאשר תאגיד בנקאי משיג לראשונה שליטה, על חברה בת או פעילות נפרדת. הבנק מטפל בצירופי העסקים בשיטת הרכישה. בהתאם לשיטה זו, הבנק מזהה את הרוכש, קובע את מועד הרכישה ומכיר בנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ובהתחייבויות שניטלו בהתאם לשווים ההוגן, למעט חריגים. כל הרכיבים של זכויות שאינן מקנות שליטה בישות הנרכשת נמדדים במועד הרכישה בשווי הוגן למועד הרכישה, אלא אם בסיס מדידה אחר נדרש לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים.

הבנק מכיר במוניטין למועד הרכישה כעודף של סך התמורה שהועברה וסכום הזכויות שאינן מקנות שליטה על הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו. בתקופות עוקבות נמדד המוניטין בעלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. במקרה בו יש להכיר ברווח מרכישה במחיר הזדמנותי, בהתאם לפער שבין הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו (למעט חריגים) לבין סך התמורה שהועברה וסכום הזכויות שאינן מקנות שליטה, על הבנק לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

הבנק מודד את התמורה שהועברה בהתאם לשווים ההוגן של הנכסים שנמסרו, ההתחייבויות שניטלו (למעט חריגים) והמכשירים הונויים שהונפקו. עלויות כלשהן שניתן ליחסן לצירוף העסקים מוכרות כהוצאה בתקופה בה התהוו, למעט עלויות להנפקת מכשירים הונויים או חוב של הבנק.

ביום 12 במרס, 2014, נתקבלה מרשות המיסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר, 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ לתוך בנק ירושלים. לפרטים נוספים ראה ביאור 32 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

כתוצאה מהצגת נכס המס הנדחה בגין הפסדים המועברים, נוצרה יתרת רווח מרכישה במחיר הזדמנותי. על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית אשר תופחת על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר ממועד הרכישה ונכללת בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות אחרות.

יצוין כי לצורך מדידת הלימות הון, על פי הסיכום עם הפיקוח על הבנקים לצורך יישום הוראות באזל III, מיתרת המס הנדחה שנוצרה כתוצאה מרכישה זו, מקוזזת יתרת ההכנסה הנדחית כאמור, לסוף כל תקופת דיווח.

לעניין הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות" ראה [סעיף ה'3 להלן](#).

2. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

ההכנסות וההוצאות מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה, למעט:

1. לעניין הכרה בהכנסה בגין חובות פגומים, ראה [ביאור 1\(ב\)\(6\)](#) להלן.
2. עמלות מעסקי מימון שעניין עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות מוכרות באופן יחסי לתקופות העסקאות.
3. לעניין ההכרה בהכנסות ובהוצאות בגין ניירות ערך ובגין מכשירים פיננסיים נגזרים, ראה [ביאור 1\(ב\)\(4\)](#) להלן וביאור 1(ב)(14) להלן, בהתאמה.
4. עמלות ישירות ביצירת הלוואה נדחות ומוכרות כהתאמת תשואה על פני אורך החיים של הלוואה. עמלות אלו כוללות בין היתר עמלות שנתקבלו מהלוואה כריבית ששולמה מראש או שמטרתן הפחתת שיעור הריבית הנומינלי על הלוואה, עמלות שמהוות החזר הוצאות לבנק בגין יצירת הלוואה, עמלות שמהותן פיצוי לבנק בגין הסכמתו לספק הלוואה בתנאים מורכבים או תוך פרק זמן מהיר וכן עמלות שהלוואה חויב בהן בקשר להליך היצירה של הלוואה כגון דמי ניהול, עמלות השמה, עמלות ארגון, עמלות חיתום וכן עמלות אחרות הנילוות לעסקאות מתן הלוואות.
5. העמלות שמתקבלות כתוצאה מארגון מחדש (שאינו ארגון מחדש של חוב בעייתי) מטופלות באופן הבא:
הבנק בוחן את השינויים שבוצעו וקובע האם כתוצאה מהם תנאיה של הלוואה החדשה עדיפים לבנק לפחות כמו התנאים של הלוואות בנות השוואה ללקוחות אחרים בעלי סיכויי גביה דומים או שמדובר בשינויים מינוריים בלבד.
שינוי מינורי הוא שינוי בתנאי הלוואה שכתוצאה ממנו הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים מהלוואה לאחר השינוי שונה בפחות מ- 10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הנוותרים בהתאם לתנאי מכשיר החוב המקורי. במקרה כזה כל העמלות נטו שלא הופחתו בגין הלוואה המקורית, נכללות בסכום הלוואה הקיימת ומוכרות כהתאמת תשואה, כחלק מהכנסות ריבית על פני יתרת תקופת הלוואה. עם זאת, במידה ונקבע כי השינוי בתנאי הלוואה אינו מינורי הלוואה שמומנה מחדש מטופלת כהלוואה חדשה, ובהתאם העמלות שטרם הופחתו נזקפות מיידית כהכנסות ריבית בדוח רווח והפסד (כולל עמלת פירעון מוקדם אם יש).

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

6. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו מעסקאות לפני ה- 1 בינואר, 2014 מוכרות כחלק מהכנסות ריבית ונפרסות בדוח רווח והפסד בשיעורים שווים לפי יתרת התקופה לפירעון של האשראי או תוך שלוש שנים ממועד הפירעון - בהתאם לתקופה הקצרה מבין השתיים. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו לאחר ה- 1 בינואר, 2014, מוכרות מיידית או מטופלות בהתאם ליתר העמלות שטרם הופחתו.

לעניין הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות" ראה [סעיף ה'2 להלן](#).

3. קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר, 2012, אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר נועדו להתאים את ההוראות בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

בהתאם להוראות, הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות הנובעים מצד נגדי זהה מוצגים במאזן בסכום נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (Legally Enforceable Right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו ו/או בו זמנית.
- הבנק והצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (Determinable Amounts).

נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים מוצגים במאזן לפי סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים שנמנו לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

במקרים מסוימים, בנק רשאי לקיזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה בטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב בטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (Master Netting Arrangement). הבנק אינו מקיזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל.

הבנק בוחן קיומן של מגבלות משפטיות בכדי לקבוע כי זכות הקיזוז היא בת אכיפה. כדי שתתקיים זכות חוקית בת אכיפה, בוחן הבנק כי זכות הקיזוז תהיה תקפה גם במקרה של פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.

פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי קיזוז מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בסעיף "עמלות".

4. ניירות ערך

1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (Substantially All) השקעתו הרשומה. אגרות חוב המוחזקות לפדיון מוצגות לפי עלותן המופחתת ליום הדיווח.

2. ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן ביום הדיווח. השווי ההוגן מתבסס על מחיר ציטוט לגבי ניירות ערך שיש להם מחיר ציטוט או על נתוני שיערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים לגבי אגרות חוב שאין להם שער. הרווח או ההפסד בגינם בניכוי העתודה המתאימה למס מוצג בסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי הנקרא: "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

3. ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה או ניירות ערך אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי ההוגן, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי שוויים ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד, בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
4. סיווג הכנסות (הוצאות) בדוח רווח והפסד:
- הכנסות ריבית על בסיס צבירה על אגרות חוב מוחזקות לפדיון, זמינות למכירה ומוחזקות למסחר יוכרו בסעיף "הכנסות ריבית".
 - רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב מוחזקות למסחר מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרות מסחר".
 - רווחים (הפסדים) ממכירת אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (לרבות הפסדים לירידת ערך) מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר".
5. הבנק בוחן מידי תקופה האם ירידה שחלה בשוויים ההוגן של ניירות ערך הממוינים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (עלותם המופחתת) היא בעלת אופי אחר מזמני. לצורך כך נבחנים בין היתר הסימנים הבאים:
- הכוונה והיכולת של התאגיד הבנקאי להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את השבת נייר הערך לעלותו המקורית.
 - ההיקף של שווי הביטחונות המגבים את נייר הערך.
 - פרק הזמן בו שווי הנייר היה נמוך בהשוואה לעלותו.
 - שיעור ירידת הערך מסך העלות.
 - בחינת תנאים המשקפים את מצבו הפיננסי של הגוף המנפיק, לרבות האם ירידת הערך נובעת מסיבות פרטניות הנובעות למנפיק או בשל קיומם של תנאים מאקרו כלכליים.
- בנוסף, בהתקיים אחד מהמצבים הבאים, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:
- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.
 - נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, התאגיד הבנקאי מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
 - איגרת חוב אשר חלה לגביה ירידת ערך משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה על ידי התאגיד הבנקאי לבין דירוג האג"ח במועד פרסום הדוח לתקופה זו.
 - איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי התאגיד הבנקאי כבעייתית.
 - איגרת חוב שחל לגביה כשל בתשלום לאחר רכישתה.
 - נייר ערך אשר ככלל שווי ההוגן לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (העלות המופחתת), אלא אם מוכח ברמה גבוהה של ביטחון ובהתבסס על ראיות אובייקטיביות כי ירידת הערך היא בעלת אופי זמני בלבד.
- במידה והירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות (העלות המופחתת) של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד שנצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש כבסיס עלות חדש ולא יתוקן גם אם בתקופות דיווח עוקבות למועד ירידת הערך תירשם עליה בשווי ההוגן.

במועדים עוקבים להכרה בירידת הערך, הכנסות ריבית מהשקעות בניירות ערך שהם מכשירי חוב יוכרו ככלל על בסיס צבירה בהתאם להפרש בין תזרימי המזומנים הצפויים של מכשיר החוב לשווי ההוגן של המכשיר במועד הירידה (בסיס עלות חדש). בזכויות מוטב שנרכשו או זכויות מוטב הממשיכות להיות מוחזקות על ידי התאגיד הבנקאי באיגוח נכסים פיננסיים והמטופלות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית, יתכן שבמקרים נדירים אם לא קיים כל אומדן סביר לגבי סכומים ולגבי העיתוי של תזרימי המזומנים הצפויים להיגבות, יכיר הבנק בהכנסות לפי שיטת השבת העלות או בהתאם להכרה בהכנסה על בסיס מזומן.

5. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (ASC 860-10) FAS 140, העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על-ידי ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (FAS 166), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי טופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאלית ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונאלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (Subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

ניירות הערך שנמכרו לא נגרעו מהמאזן ומוצגים בסעיף ניירות ערך, וכנגדם הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך מוצג בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שנרכשו נרשמים לפי שווים ביום ביצוע העסקה בסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר".

הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכש ומכר חוזר על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או הוצאות מימון, בהתאמה.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בהתאם להוראות המפקח, עסקאות השאלת ניירות ערך המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג'ין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל. השינויים בשווי של ניירות ערך הנ"ל על בסיס צבירה נזקפים בדוח הרווח וההפסד לסעיף הכנסות מאשראי לציבור, וההתאמה לשווי שוק נזקפת להתאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

עסקאות השאלה או שאילה של ניירות הערך המבוצעות כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות של השואל או כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך אשר המעביד רשאי למכור או לשעבד, מטופלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור ואין מטופלות בהתאם ל - (FAS 166) ASC 860 - Transfer and Servicing

מכירה בחסר של נייר ערך שנשאל - כאשר תאגיד בנקאי מוכר בחסר של נייר ערך שנשאל על ידו, מוכר מזומן כנגד פיקדון. הפיקדון משוערך רק אם שווי נייר הערך עלה במהלך התקופה הזאת, ומוכר בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

6. מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר, 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. כמו כן, החל מיום 1 בינואר, 2012, מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן בנות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום כדלקמן:

- **אשראי בהשגחה מיוחדת -** אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויות בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

- **אשראי נחות** - מוגדר כאשראי מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר. בגין החובות הפגומים אין לרשום הכנסות ריבית. לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק ממשיך לצבור הכנסות ריבית. בעת גביית חוב פגום על בסיס מזומן, באם קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב - ישמש התקבול להקטנת היתרה הרשומה עד למידה הנדרשת להסרת ספק זה. באם לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב - יוכר התקבול כהכנסות ריבית על בסיס מזומן.
- **חוב פגום** - אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יוכל לגבות את כל הסכומים בגינו, לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול של הפרשה פרטנית. יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור מעל 90 יום למעט אם הוא מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה, ועל חובות בעייתיים שאורגנו מחדש שבמסגרת הארגון מחדש העניק הבנק לחייב ויתור (Concession) אשר בתנאים אחרים הוא לא היה שוקל להעניק. חוב שיסווג כחוב פגום יוערך על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים. על אף האמור לעיל, חובות בעייתיים בארגון מחדש יחזרו לצבור ריבית כאשר החוב משולם לפי תנאי ההסדר במשך תקופה רציפה של 6 חודשים לפחות והצפי לפירעון האשראי נתמך בהערכת אשראי מבוססת. סיווג חוב בעייתי כ'פגום' יבטל במידה ומתקיימים התנאים המצטברים: (א) החוב מובטח היטב ובהליכי גביה. (ב) לא קיימים בגין החוב "מרכיבי פיגור" (לרבות מחיקות) ולהערכת הבנק יתרת החוב המקורית תיפרע במלואה.
- **חוב בעייתי בארגון מחדש** - במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא החלטה בידי נותן אשראי האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי. בהתאם לתקינה אמריקאית בנושא (ASC 310), חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, במסגרתו - מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור ללווה. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:
 - למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
 - לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
 - החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
 - ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

בנוסף, בהתאם לתקינה הקיימת, דחייה לא משמעותית בתשלומים לא מהווה ויתור. ה-ASU מספק רשימה של סממנים שעשויים להצביע על כך שהעיקוב אינו מהותי, כגון: הסכום של התשלומים שאורגנו מחדש אינו מהותי ביחס ליתרת החוב שלא נפרעה או ביחס לשווי הביטחון וכן הדחייה אינה מהותית ביחס לתדירות התשלומים (חודשית, רבעונית וכד'). מועד הפירעון החוזי המקורי והמח"מ הצפוי המקורי של החוב. בהתאם ל-ASU, נותן האשראי חייב להביא בחשבון השפעה מצטברת של ארגון חוב מחדש שבוצע בעבר בעת ביצוע הערכה האם הדחייה אינה מהותית.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחן על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים. לעניין מחיקה חשבונאית של חובות אשר ההפרשה בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי אשר אורגנו מחדש וכשלו, ראה [סעיף ד'7](#) להלן אודות "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

במקרה בו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי בו הבנק קיבל נכסים כפירעון מלא או חלקי של חוב, למשל זכויות בהון העצמי, חייבים מצד שלישי או נכסים אחרים שימכרו לאחר מכן, יוכרו נכסים אלו לפי שווים ההון של הנכסים במועד התפיסה. אם הנכסים שנתקבלו מהווים פירעון מלא של החוב ובמועד התפיסה עולה יתרת החוב הרשומה על השווי ההון של הנכסים, מכיר הבנק בהפסד ובהפרשה להפסדי אשראי. בכל מקרה, במידה והנכסים שהתקבלו נמכרו זמן קצר לאחר תפיסתם (לרוב עד 90 יום) כל עוד לא חל שינוי מהותי באומדן השווי ההון, מחליף הבנק את אומדן השווי ההון במחיר שהתקבל במכירה בניכוי עלויות מכירה ומתאים את ההפרשה להפסדי אשראי.

- **הפרשה להפסדי אשראי** - תאגיד בנקאי נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ההפרשות להפסדי אשראי יכללו:

- **הפרשה פרטנית להפסדי אשראי** - ההפרשה מבוצעת על סמך מדידת ירידת הערך של החוב בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההון של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה). הצורך בהפרשה הפרטנית נבחן לגבי כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכל חוב אחר שזוהה לצורך בחינה פרטנית על-ידי התאגיד הבנקאי.

- **הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי** - מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי מבוססת על הכללים שנקבעו ב-5FAS (450ASC) - טיפול חשבונאי בתלויות ועל הוראות השעה כמפורט להלן. לשנים 2011-2012 ניתנה הוראת שעה לחישוב ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי. על פי הוראת השעה, שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ייקבעו בתקופת המעבר בהתבסס על טווח שיעורי ההפרשות ההיסטוריים לחובות מסופקים בשנים 2008 - 2010 בפילוח לפי ענפי משק וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מיום 1 בינואר, 2011.

כמו כן, הבנק בוחן בכל מועד דיווח האם יתרת ההפרשה הקבוצתית אינה נמוכה מיתרת ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לחובות מסופקים לאותו מועד המחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 בדבר "הפרשה לחובות מסופקים", ברוטו ממס.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על-ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון- סיכון אשראי- הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

- **הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים** - ביום 19 בינואר, 2015 פורסם חוזר בנושא הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. החוזר מעדכן כי בקביעת הפרשה נאותה להפסדי אשראי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יש להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בגין אשראי לאנשים פרטיים והן התאמות בגין גורמים רלוונטיים לסיכויי הגבייה של האשראי לאנשים פרטיים (להלן- התאמות איכותיות). על הבנקים לוודא כי החל מהדוחות לציבור לשנת 2014, שיעור ההתאמות האיכותיות להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לאותו מועד. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית ונקבע טיפול פרטני לתאגידים בנקאיים אשר שיעורי ההפסד השנתיים שלהם נמוכים במיוחד כמו כן לא יחולו התאמות בגין גורמים סביבתיים על תאגיד בנקאי אשר לגביו מסר הפיקוח על הבנקים הנחיות ספציפיות.

- **חוזר המפקח על הבנקים בנושא הפרשה נוספת לחובות מסופקים**

ביום 30 במאי, 2013, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא הפרשה נוספת לחובות מסופקים. החוזר מעדכן את הוראת ניהול בנקאי 315 בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" וזאת בעקבות עדכון הוראת ניהול בנקאי 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים אשר עודכנה גם היא בחוזר שפורסם ביום 30 במאי, 2013.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש החל מיום 30 במאי, 2013, לעדכן את שיעור המגבלה לחבות קבוצת לווים ל-25% במקום 30%. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לעדכן את שיעור המגבלה לסך חבות הלווים הגדולים ל-120% לכלל הלווים הגדולים, במקום 135% לששת הלווים הגדולים.

- **הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור**

החל מיום 1 בינואר 2006 מיישם הבנק את הנחיות המפקח על הבנקים ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא "הפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור" (להלן - "הנחיות המפקח"). הנחיות המפקח התייחסו למספר סוגיות עיקריות בכל הקשור לאופן חישוב ההפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואה לדיור ובכללם כללי חישוב אחידים לקביעת ההפרשה המזערית בגין הלוואות לדיור, אשר עומק הפיגור בהן עולה על שישה חודשים. ההפרשה מחושבת בשיעורים שבין 8% ל-80% מיתרת החוב שבפיגור, בהתאם לעומק הפיגור.

מדיניות הבנק למחוק חשבונאית הלוואות לדיור שמפורשות להפסד אך כתוצאה מהליכי הגבייה אין כנגדן יתרת בטוחה למימוש החוב.

- **עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור (להלן - "ההנחיות")**

בהתאם לחוזר המפקח מיום 21 במרץ 2013, החל מיום 30 ביוני 2013, יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות למועד הדיווח. האמור לא חל על הלוואות לדיור אשר מוחזקות בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית.

- **הגבלות על מתן הלוואות לדיור**

ביום 15 ביולי, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור. ההוראה המצורפת לחוזר מאגדת את הנחיות והמגבלות על מתן הלוואות לדיור, כפי שקבע הפיקוח על הבנקים בשנים האחרונות

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בנוסף להנחיות הקודמות נקבע בהוראה שהלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל לצורך הלימות הון לפי משקל סיכון של 100%, כמו כן ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". תיקונים אלו יושמו החל מיום 1 באוקטובר, 2014.

ביום 28 בספטמבר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור הכולל תיקונים להוראה:

א. הגדלת יעד ההון בהתאם לגודל תיק הלוואות לדיור - המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. המועד לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר, 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת הלוואות לדיור החל מיום 1 באפריל, 2015 ועד ליום 1 בינואר, 2017.

כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרשה להון נוסף סך של כ-9 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים מידי רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר, 2017 סך של כ-70 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרשת ההון העצמי.

ב. משקל סיכון מוגבר להלוואות ממונפות בריבית משתנה - החל מיום 1 בינואר, 2015, רשאים התאגידים הבנקאיים להפחית את משקל הסיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה, כהגדרתן בהוראה, מ-100% ל-75%.

• מחיקה חשבונאית

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כבלתי ניתן לגביה או חוב שבגיניו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח.
- חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ושנערכו בגינו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי. בדרך כלל, בתקופה שאינה עולה על שנתיים.
- במקרה של חוב שגביתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזהה כחוב שאינו בר גבייה יימחק מיידית כנגד הפרשה להפסדי אשראי.
- חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי כאשר תקופת הפיגור עולה על 150 יום.
- לענין מחיקה חשבונאית של חובות אשר ההפרשה בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי אשר אורגנו מחדש וכשלו ראה [סעיף ד'](#) להלן אודות "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדשה לחוב בספרי הבנק.

• הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום, מגדיר הבנק את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו והוכרו כהכנסה ברווח והפסד אך טרם נגבו. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות בהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

7. רכוש קבוע

הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת עלויות שניתן לייחס במישרין לרכוש הקבוע ולהבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. בניינים העומדים למכירה, מוצגים לפי עלות או שווי מימוש שלהם, כנמוך שבהם.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף - נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות תוכנה

תוכנות אשר נרכשות נמדדות לפי עלויות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנת מחשב או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח, התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית, צפויה הטבה כלכלית עתידית ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה או למוכרה. עלויות שהונו כוללות עלויות ישירות להכנת התוכנה לשימושה המיועד. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות עוקבות בגין תוכנה מוכרות כרכוש קבוע אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

לעניין הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה [סעיף ד'1](#) להלן.

פחת

הפחת מחושב מהעלות ונזקף לדוח רווח והפסד (אלא אם נכלל בערך בספרים של נכס אחר), בהתאם לתקופת השימוש המשוערת, לפי שיטת הקו הישר החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש ביחס לעלות המקורית. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושי שלהם לפי התקופה הקצרה יותר. האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש מעת לעת. הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים כדלקמן:

באחוזים		
4		משרדים להשכרה
7-10	(בעיקר 7%)	רהוט וציוד משרדי
20-33		מחשבים וציוד נלווה
10		שיפורים במושכר-ראה להלן

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי תוכנה, נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה. לפיכך, ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו נבחנת לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה.

גרעיה

ערך בספרים של רכוש קבוע נגרע בעת מימושו או כאשר לא חזויות עוד הטבות כלכליות עתידיות מהשימוש בו או ממימושו. ההפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הנכס שנגרע נזקף לדוח רווח והפסד לסעיף "הכנסות אחרות".

להתייחסות מפורטת בנושא ראה [ביאור 16](#) להלן.

8. נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

הסעיף כולל נכסים בלתי מוחשיים שנרכשו בנפרד או במסגרת צירוף עסקים, נכסים בלתי מוחשיים שפותחו בתאגיד הבנקאי למעט עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי אשר נכללות בסעיף "בניינים וציוד", נכסי שירות ומוניטין. נכס בלתי מוחשי הינו נכס לא כספי, ניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית. קריטריון יכולת הזיהוי בהגדרת נכס בלתי מוחשי, יתקיים במידה והנכס ניתן להפרדה או שהנכס נובע מזכויות חוזיות או מזכויות משפטיות אחרות, וזאת, מבלי להתחשב אם זכויות אלה ניתנות להעברה או ניתנות להפרדה מהבנק או מזכויות וממחויבויות אחרות.

נכס בלתי מוחשי מוכר לראשונה על פי עלות, לרבות עלויות שניתן ליחסן במישרין לרכישת הנכס הבלתי מוחשי. העלות של נכס בלתי מוחשי היא סכום שווה הערך למחיר במזומן במועד ההכרה. יציאה בגין פריט בלתי מוחשי שהוכרה לראשונה כהוצאה, לא תוכר כחלק מהעלות של נכס בלתי מוחשי במועד מאוחר יותר.

נכס בלתי מוחשי שנרכש בצירוף עסקים מוכר לראשונה בשווי הוגן במועד הרכישה.

מוניטין שנוצר באופן פנימי בבנק לא הוכר כנכס בלתי מוחשי. לעניין מוניטין הנובע מרכישת חברה מוחזקת, ראה [ביאור 1\(ב\)\(1\)](#) לעיל.

לעניין עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי והפחתתן, ראה [ביאור 1\(ב\)\(7\)](#) לעיל.

בתקופות שלאחר ההכרה לראשונה, נכס בלתי מוחשי מוצג לפי העלות בניכוי הפחתה שנצברה ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

הבנק מעריך לגבי כל אחד מהנכסים הבלתי מוחשיים האם אורך החיים השימושיים שלו הינו מוגדר או בלתי מוגדר. סכום בר הפחתה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר מוקצה באופן שיטתי על פני אורך חייו השימושיים. הבנק מבצע הפחתה בשיטת הקו הישר. הוצאות ההפחתה לכל תקופה מוכרות בדוח רווח והפסד. הבנק סוקר את אורך החיים השימושיים ואת שיטת ההפחתה בה נעשה שימוש לפחות כל סוף שנת כספים. שינויים מטופלים כשינוי באומדן חשבונאי.

לעניין ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים, ראה [ביאור 1\(ב\)\(7\)](#) לעיל.

לעניין הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים" ראה [סעיף ה'4](#) להלן.

9. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הבנק בוחן, בכל מועד דיווח, את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בנכסים הלא כספיים (כגון: בניינים וציוד ונכסים לא מוחשיים לרבות מוניטין) כאשר ישנם סימנים, כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות, המצביעים על כך שנכסיו במאזן מוצגים בסכום העולה על סכום בר-השבה שלהם.

הסכום בר-ההשבה של נכס או יחידה מניבת מזומנים הוא הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין שווי השימוש. שווי השימוש הוא הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, המהוונים בשיעור הריבית לפני מס, הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). כאשר ערכו בספרים של הנכס עולה על סכום בר-השבה הבנק מכיר בהפסד מירידת ערך בגובה הפער בין ערכו בספרים של הנכס לסכום בר-השבה. ההפסד שהוכר כאמור יכולת רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-השבה של הנכס מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך, למעט הפסד מירידת ערך מוניטין שאינו מבוטל.

על פי התיקון ל-36IAS, ירידת ערך נכסים: גילויים בדבר סכום בר השבה של נכסים לא פיננסיים, החל מיום 1 בינואר, 2014, נדרש לתת גילוי עבור מצבים בהם מוכרת ירידת ערך והסכום בר ההשבה נקבע כשווי הוגן בניכוי עלויות מכירה. כמו כן, התיקון מבטל את הדרישה לספק גילוי לסכום בר ההשבה של יחידות מניבות מזומנים משמעותיות, גם אם לא הוכרה לגביהן ירידת ערך.

10. דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא קו עסקים בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות. תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן לקיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

לעניין חוזר המפקח בנושא דיווח על מגזרי פעילות, ראה [סעיף ד'8](#) להלן.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה [ביאור 29](#) להלן.

11. הוצאות הנפקה

הוצאות הנפקת אגרות חוב ועלויות עסקה הניתנות לייחוס במישרין, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מופחתות יחסית ליתרות הקרן במחזור לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

12. הוצאות נדחות

הוצאות הנפקה והפצה של אגרות חוב והוצאות גיוס פיקדונות מוצגות על בסיס העלות והן מופחתות במשך תקופת הפירעון של ההתחייבויות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

13. מיסים על הכנסה

מיסים על הכנסה בדוח רווח והפסד כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו הוצאת המיסים על הכנסה נזקפת להון העצמי. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס בשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה בתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ההפרשה למיסים על הכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מיסים נדחים מחושבים בשל הפרשים בעייתי הכללת הכנסות והוצאות בין הדיווח הכספי לבין הכרתם לצורכי מס הכנסה וכן בשל התאמת נכסים לא כספיים בגין פער בין ערכם המותאם לבין הערך שיותר לניכוי לצרכי מס הכנסה. המיסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים לחול בעת ניצול העתודה או מימוש הטבת המס, בהתבסס על חוקי המס אשר היו בתוקף בתאריך המאזן.

מיסים נדחים בגין הפסדים מועברים מוכרים בעת צירוף עסקים בהתאם להוראות תקן דיווח כספי בינלאומי 3, ובפרט, במידה וצפוי כי תהיה הכנסה חייבת אשר כנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפסדים לצורכי מס שטרם נוצלו.

בחישוב המיסים הנדחים לא מובאים בחשבון המיסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות כל עוד מתקיימת ההנחה של החזקה מתמשכת בהשקעות אלו. מדיניות חלוקת דיבידנד בחברות המוחזקות הינה בדרך שלא תגרום לחיוב מס נוסף בבנק.

הבנק סוקר בכל תקופת דיווח את נכסי המיסים הנדחים. במידה ולא צפוי שתהיה הכנסה חייבת בסכומים המספקים שתאפשר את ניצול נכסי המיסים הנדחים, מבוצעת הפחתה לערך בספרים של נכסי מיסים נדחים אלו.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, הבנק מיישם את הטיפול החשבונאי שנקבע בפרשנות 48FIN - חוסר ודאות במיסים על הכנסה (Income Taxes - ASC 740-10) בנושא עמדות מס לא ודאיות מול רשויות המס.

עמדות אלו משפיעות על נכסי מיסים נדחים או שוטפים בצורה של הפחתה בנכס מס, דחייה בהכרה בהכנסות מס או בשינוי כלשהו לגבי אופן המימוש של נכס מס נדחה. בהתאם לפרשנות, במקרה כזה, מיישם הבנק גישה דו שלבית: בשלב ראשון, הכרה בספרים רק בעמדות מס שצפוי (More Likely Than Not) כי תתקבלנה על סמך העובדות הטכניות שלהן בלבד (בהתאם לחוקי המס, הנחיות הרגולציה והפרקטיקה הנהוגה, אם קיימת). במידה והבנק עומד בתנאי השלב הראשון, יוכר נכס מס נדחה על בסיס הסכום המצטבר הגדול ביותר שצפוי (More Likely Than Not) שיוכר.

לעניין הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה" ראה [סעיף ט'5](#) להלן.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה [ביאור 8](#) להלן.

14. מכשירים פיננסיים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, על תאגיד בנקאי להכיר בכל המכשירים הנגזרים, לרבות מכשירים נגזרים מסוימים המשובצים בחוזים אחרים, כנכסים או כהתחייבויות במאזן ולמדוד אותם לפי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של מכשיר נגזר ידווח בדוח רווח והפסד, בהתאם לאופן הייעוד של המכשיר הנגזר. השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, יוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

הטיפול החשבונאי בשינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מנכס, מהתחייבות או מעסקה חזויה תלוי באפקטיביות של יחסי הגידור.

החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של נגזר, המיועד לגידור תזרים מזומנים מדווח תחילה בהון העצמי ואחר כך, כאשר העסקה החזויה משפיעה על דוח רווח והפסד, הוא מסווג מחדש לדוח רווח והפסד. החלק הלא אפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של הנגזר המיועד כנ"ל מוכר מיידית בדוח רווח והפסד.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

הבנק מתקשר בחוזים אשר אינם עומדים בשלמותם בהגדרת מכשיר נגזר - חוזים כאלה יכולים להכיל מכשירים נגזרים משובצים. מכשיר נגזר משובץ יופרד מהחווה המארח ויטופל כמכשיר נגזר בהתקיים שלושת התנאים הבאים, במצטבר: המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החווה המארח, המכשיר המעורב אינו נמדד מחדש על פי שווי ההוגן בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים, תוך דיווח על שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם ומכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. משזוהה הנגזר המשובץ הוא מופרד מהחווה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החווה המארח. הנגזרים המשובצים המופרדים בבנק נובעים ממתן אשראי צמוד מט"ח הכולל רצפה לבסיס ההצמדה וגיוס תכניות חסכון בעלות מאפיינים זהים.

רווח או הפסד מנגזר שלא יועד כמכשיר מגדר מוכר בדוח רווח והפסד באופן שוטף. העסקאות במכשירים נגזרים מהוות חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים מוצג במאזן כנכסים בגין מכשירים נגזרים או כהתחייבויות אחרות בגין מכשירים נגזרים, לפי העניין, והתוצאות מעסקאות במכשירים נגזרים הנובעות מרישומן על בסיס שווי הוגן נכללות בדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות מימון שאין מריבית.

15. מדידת שווי הוגן וחלופת שווי הוגן

ביום 28 באפריל, 2011, פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן וחלופת השווי ההוגן. החוזר מאמץ בין היתר את:

מדידת שווי הוגן - תקן חשבונאות אמריקאי ASC 820-10 (FAS 157) להלן "ASC 820-10".

ASC 820-10 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על-ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

החוזר מבחין בין שני סוגי נתונים המשמשים בקביעת השווי ההוגן:

נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים.

כמו כן, ASC 820-10 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב-ASC 820-10 מחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן מחליף את ההנחיות האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, ASC 820-10 דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את סיכון האשראי וסיכונים אחרים של הבנק במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן.

התאגיד הבנקאי נדרש לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

16. זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד ומעביד ישנן עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. חישוב התחייבויות בגין זכויות עובדים מבוצעת באמצעות חישוב אקטוארי המתבסס על תשואות שוק של איגרות חוב ממשלתיות, לפי תקופות פירעון, בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) בארה"ב לבין שיעורי תשואה לפדיון לאותן תקופות לפירעון על אג"ח ממשלת ארה"ב ומעלה במועד הדיווח.

הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס, 2011, פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות. ההנחיה קובעת בין היתר, כי תאגיד בנקאי הצופה כי ישלם לעובדיו, בעת עזיבתם, הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון את מספר העובדים הצפויים לעזוב ואת ההטבות שהבנק צופה כי יידרש לשלם בגין הטבות שמעבר לתנאים החוזיים, בפרישה מוקדמת של עובדים.

בדבר הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה [סעיף ד'2](#) להלן.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה [ביאור 23](#) להלן.

17. התחייבויות תלויות

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, אומצו הוראות תקן חשבונאות אמריקאי ASC 450 וההוראות הנלוות אליו לעניין הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות תלויות, למעט במקרים נדירים כמו בתביעות ייצוגיות שבהן אין באפשרות הבנק ויועציו המשפטיים להעריך את תוצאותיהן. הערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על יועציה המשפטיים בקשר להסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות נקבעת על בסיס שלושה תחומי הסתברות, כדלהלן:

- 1. סיכון צפוי** - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים.
- 2. סיכון אפשרי** - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי.
- 3. סיכון קלוש** - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

במקרה בו התממשות החשיפה צפויה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים במלוא סכום החשיפה, כפי שנאמדה על-ידי הנהלת הבנק. במקרה של חשיפה אפשרית לא נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלא ניתן גילוי לסכום החשיפה. במקרה של חשיפה קלושה אין צורך בביצוע הפרשות ו/או במתן גילוי. בגין תביעות שהחשיפה בהן קלושה אולם ההתחייבות או ההפסד האפשרי המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולתו של הבנק, ניתן גילוי.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה [ביאור 26](#) להלן.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

18. עסקאות תשלום מבוסס מניות

הבנק מכיר בעסקאות תשלום מבוסס מניות על פי הוראות תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS2 כפי שאומץ על-ידי המפקח על הבנקים. הטבה בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, נמדדת בתאריך מתן ההטבה (יום ההענקה) בהסתמך על מודל תמחור אופציות מקובל. שווי ההטבה נזקק באופן שוטף להוצאות כנגד קרן הון, על פני תקופת ההבשלה.

עלות עסקה המסולקת במזומן נמדדת לפי השווי ההוגן במועד ההענקה באמצעות שימוש במודל תמחור אופציות מקובל, ראה פרטים נוספים בביאור 24. השווי ההוגן מוכר כהוצאה על פני תקופת ההבשלה ובמקביל מוכרת התחייבות. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל תקופת דיווח לפי השווי ההוגן עד לסילוקה, כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לרווח או הפסד.

כאשר החברה מבצעת שינויים בתנאים של הענקה המסולקת במכשירים הוניים, מוכרת הוצאה נוספת מעבר להוצאה המקורית שחושבה בגין כל שינוי המגדיל את השווי ההוגן הכולל של התגמול המוענק או שמיטיב עם העובד/נותן השירות האחר לפי השווי ההוגן במועד השינוי.

כאשר שינויים מבוצעים בתוכנית לתשלום מבוסס מניות, התאגיד הבנקאי מכיר בהשפעות שינויים שמגדילים את השווי ההוגן הכולל של התוכנית במהלך תקופת ההבשלה שנותרה ובנוסף בהשפעות שינויים המשנים את אופיה של התוכנית מהתחייבות, להוני, או להיפך.

19. רווח למניה

מניות רגילות פוטנציאליות (ניירות ערך המירים כדוגמת אגרות חוב להמרה, כתבי אופציה ואופציות לעובדים) נכללות רק בחישוב הרווח המדולל למניה במידה שהשפעתן מדללת את הרווח למניה על-ידי כך שהמרתן מקטינה את הרווח למניה או מגדילה את ההפסד למניה מפעילויות נמשכות. בנוסף, מניות רגילות פוטנציאליות שהומרו במהלך התקופה נכללות ברווח המדולל למניה רק עד למועד ההמרה, ומאותו מועד נכללות ברווח הבסיסי למניה.

ג. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח נערך לפי הוראות המפקח על הבנקים ותקן חשבונאות בינלאומי 7 (IAS7) בדבר הדוח על תזרימי מזומנים. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים והתחייבויות הוצגו בנטו, למעט הפעילות באשראי לדיור, בתנועה בפריטים לא כספיים, בניירות ערך שאינם למסחר ובאגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים. מזומנים כוללים גם פיקדונות בבנקים שתקופתם המקורית ממועד הפקדתם הינה עד שלושה חודשים.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים:

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2015, מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות הפיקוח על הבנקים כמפורט להלן:

1. הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה;
2. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים;
3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון";
4. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על יחס מינוף";

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

5. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "יחס כיסוי נזילות";
 6. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים";
 7. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי";
 8. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח על מגזרי פעילות";
 9. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי".
 10. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "סיכון אשראי לפי ענפי משק".
- להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים שנתיים מאוחדים אלה והשפעת היישום לראשונה:

1. הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה

הבנק מיישם את תקן חשבונאות בינלאומי מס' 38 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים" (IAS 38) וכן את ההנחיות שנקבעו במסגרת "SOP98- Accounting for the cost of Computer Software Developed or Obtained for Internal Use". נוכח המורכבות החשבונאית בתהליך היוון עלויות תוכנה ונוכח מהותיות סכום עלויות התוכנה שהווננו, נקבעו על ידי המפקח על הבנקים הנחיות לבנק בנושא היוון עלויות תוכנה. על פי ההנחיות, נדרש הבנק לקבוע סף מהותיות לכל פרויקט פיתוח תוכנה בגינו מהוונות עלויות תוכנה אשר לא יפחת מסף של 300 אלפי ש"ח. כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סף עלויותיו נמוכות מסף המהותיות שנקבע, יזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד. כמו כן, נקבע כי תקופת ההפחתה של עלויות פיתוח תוכנה לא תעלה על 5 שנים. עוד נקבע כי עבור פרויקטים של פיתוח תוכנה אשר סף העלויות שניתן להוון בגינם אינו נמוך מסף המהותיות שנקבע:

- ייקבע על ידי הבנק מקדם היוון לשעות עבודה, שנמוך מ-1 על מנת להביא בחשבון את הפוטנציאל לחוסר יעילות כלכלי ולסטיית מקובלות במסגרת פרויקטי פיתוח תוכנה.
- דרג העובדים שעלויותיהם מהוונות לנכסים יוגבל לדרגת מנהל אשר ניתן להראות כי רוב הזמן שלו עוסק בפיתוח בפועל ושהוא אחראי על מספר מועט של עובדים,
- רישום עלויות בגין פיתוח תוכנה של כלל עובדי הפיתוח יעשה על-ידי דיווח שעות פרטי ולא בדרך של הקצאת עלויות באופן יחסי.

שינוי המדיניות החשבונאית בהתאם להנחיות כאמור יושם החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני, 2015, בדרך של יישום למפרע. מספרי השוואה הוצגו מחדש.

לפרטים אודות השפעת ההנחיות ראה להלן לאחר סעיף ד'2 להלן.

2. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור אשר נועדו לעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

כמו כן, ביום 11 בינואר, 2015, פרסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות דרישות הגילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעורי ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות פירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח.

השינויים העיקריים שחלו במדיניות החשבונאית שמיישם התאגיד הבנקאי כוללים, בין היתר:

א. עד למועד השינוי המחויבויות שחושבו על בסיס אקטוארי חושבו בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות שחושב היה 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

לאחר מועד השינוי שיעור ההיוון לחישוב התחייבויות בגין זכויות עובדים יתבסס על תשואת שוק של איגרות חוב ממשלתיות, לפי תקופות פירעון, בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) בארה"ב לבין שיעורי תשואה לפדיון לאותן תקופות לפירעון על אג"ח ממשלת ארה"ב ומעלה במועד הדיווח.

ב. עלות ההטבה נטו לתקופה שנזקפת לדוח רווח והפסד כוללת את הרכיבים הבאים: עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי תוכנית, הפחתה או זיכוי של שירות קודם, הפחתה של רווח או ההפסד אקטוארי נטו וכן הפחתה של כל נכס או מחויבות נטו בגין המעבר, במידה ומתקיימים התנאים לכך.

רווח או הפסד אקטוארי, שהינו השינוי של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית (להלן: "רווח או הפסד אקטוארי"), מוכר לראשונה ברווח כולל אחר מצטבר. רווחים או הפסדים אלה מוכרים לאחר מכן כרכיב של עלות ההטבה נטו לתקופה בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית (בהתאם להוראות המעבר שיפורטו להלן).

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים, נקבע כדלקמן:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר, 2013, הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן - ההפסד), יכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר, 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר, 2013, ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

להלן אופן הטיפול החשבונאי בנושאים עיקריים:

א. הטבות לאחר פרישה - פיצויים - תכניות להטבה מוגדרת:

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה.
- הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס שנתי ומעדכן הנחות אלה בעת הצורך. יש לציין כי אחת לרבעון הבנק בוחן את הצורך בשינוי ההנחות האקטואריות שנקבעו במסגרת הדוח השנתי האחרון ובמידת הצורך מתבצע עדכון של ההנחות.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.

ב. הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת:

- תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבויות הבנק להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

ג. הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי יובל:

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

ד. היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה:

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס אקטוארי, מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.

ה. עסקאות תשלום מבוסס מניות:

- הבנק ככלל מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.
 - מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה.
 - מענקים התחייבויותיים (לרבות מענקים המסולקים במזמן) נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה, וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק.
- מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 וכלל תיקון למפרע של מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר, 2013 ואילך.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

להלן השפעת היישום למפרע בנושא הוון עלויות תוכנה וזכויות עובדים:

השפעת היישום למפרע על סעיפי המאזן:

ליום 31 בדצמבר 2014				
לסכומים מדווחים במיליוני ש"ח	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	השפעת היישום למפרע בגין הוון עלויות תוכנה	לאחר היישום למפרע*
בנינים וציוד	160.8	-	(11.1)	149.7
נכסים אחרים	149.6	2.0	2.9	154.5
התחייבויות אחרות (התחייבויות בגין עובדים ויתרות זכות נדחות)	182.6	2.3	-	184.9
עודפים	518.7	(1.5)	(8.2)	509.0
רווח כולל אחר מצטבר	(0.3)	1.2	-	0.9
סך כל ההון	745.2	(0.3)	(8.2)	736.7
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון	14.4%	-	(0.1%)	14.3%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.7%	-	(0.1%)	9.6%

* הנתונים לאחר היישום למפרע אינם כוללים את ההצגה מחדש המשקפים תיקון טעות בסיווג אגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתיק הזמין למכירה למועד הרכישה כמפורט להלן בביאור 1.1.

ליום 31 בדצמבר 2013				
בנינים וציוד	150.4	-	(10.9)	139.5
נכסים אחרים	158.0	(0.8)	2.9	160.1
התחייבויות אחרות (התחייבויות בגין עובדים ויתרות זכות נדחות)	202.4	(2.2)	-	200.2
עודפים	470.1	(0.4)	(8.0)	461.7
רווח כולל אחר מצטבר	0.3	1.7	-	2.0
סך כל ההון	697.2	1.3	(8.0)	690.5
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון*	13.9%	-	(0.2%)	13.7%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון*	9.2%	-	(0.2%)	9.0%

* הנתונים הינם ליום 1.1.2014 לפי הוראות באזל 3.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	השפעת היישום למפרע בגין היוון עלויות תוכנה	לאחר היישום למפרע
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח			
רווח והפסד:			
משכורות והוצאות נלוות	(167.7)	(1.7)	(171.2)
אחזקה ופחת בניינים וציוד	(72.7)	-	(71.2)
רווח לפני מיסים	96.1	(1.7)	94.1
הפרשה למיסים על הרווח	(29.8)	0.6	(29.1)
רווח נקי לאחר מיסים	66.3	(1.1)	65.0
רווח בסיסי למניה (בש"ח)	0.94	(0.02)	0.92
רווח מדולל למניה (בש"ח)	0.94	(0.02)	0.92
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			
רווח והפסד:			
משכורות והוצאות נלוות	(146.1)	(0.4)	(152.9)
אחזקה ופחת בניינים וציוד	(58.2)	-	(57.6)
רווח לפני מיסים	22.6	(0.4)	16.4
הפרשה למיסים על רווח	(5.4)	0.2	(3.7)
רווח נקי לאחר מיסים	17.2	(0.2)	12.7
רווח בסיסי למניה (בש"ח)	0.24	(0.00)	0.18
רווח מדולל למניה (בש"ח)	0.24	(0.00)	0.18

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע על דוח רווח כולל אחר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	השפעת היישום למפרע בגין חובות עלויות תוכנה	לאחר היישום למפרע*	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח				
רווח נקי לאחר מיסים	66.3	(1.1)	(0.2)	65.0
התאמות של התחייבות בגין הטבות לעובדים	-	(0.7)	-	(0.7)
השפעת המס המתייחס	0.4	0.2	-	*0.6
סך כל הרווח הכולל	65.7	(1.6)	(0.2)	*63.9

* הנתונים לאחר היישום למפרע אינם כוללים את ההצגה מחדש המשקפים תיקון טעות בסיווג אגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתיק הזמין למכירה למועד הרכישה כמפורט להלן בביאור 1.1.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013				
רווח נקי לאחר מיסים	17.2	(0.2)	(4.3)	12.7
התאמות של התחייבות בגין הטבות לעובדים	-	2.7	-	2.7
השפעת המס המתייחס	0.4	(1.0)	-	(0.6)
סך כל הרווח הכולל	16.4	1.5	(4.3)	13.6

השפעת היישום למפרע על דוח תזרימי מזומנים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	השפעת היישום למפרע בגין חובות עלויות תוכנה	לאחר היישום למפרע	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח				
מזומנים נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת	537.9	-	(1.8)	536.1
מזומנים נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה	(137.5)	-	1.8	(135.7)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013				
מזומנים נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת	1,455.6	-	(6.4)	1,449.2
מזומנים נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה	271.3	-	6.4	277.7

3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון"

ביום 30 בספטמבר, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן – תאגיד בנקאי) נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לבחינת הסיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים לרבות מכשירים מורכבים. תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לנושא זה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 480 בקודיפיקציה בדבר "הבחנה בין התחייבות והון", את הוראות נושא 20-470 בקודיפיקציה בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות" (Debt with Conversion and other Options), ואת הוראות נושא 30-505 בדבר "מניות באוצר". בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבות והון יש להתייחס להוראות הדיווח לציבור הנוגעות למכשירים משוכצים כפי שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015 ואילך וכולל תיקון למפרע של מספרי השוואה במידה ונדרש. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הבנק.

4. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על יחס מינוף"

ביום 28 באפריל, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא גילוי על יחס מינוף. החוזר קובע הוראות לעניין מדידת יחס מינוף וכן מעדכן את דרישות הגילוי בהוראות הדיווח לציבור.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מינואר 2018. כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע עד למועד החלת ההוראה.

יחס המינוף מוגדר כיחס שבין מדידת ההון רובד 1, כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו (המונה) לבין מדידת החשיפה (המכנה). מדידת החשיפה מורכבת מהחשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, עסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

ככלל, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס המינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד (למעט תאגיד בנקאי גדול כהגדרתו בהוראה).

החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור כדלקמן:

- יחס המינוף יחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף".
- התאגיד הבנקאי ייתן גילוי בדוח הכספי, לכל הפחות, לפרטים הבאים:
- תיאור דרישות המפקח על הבנקים ליחס המינוף.
- ההשפעות האפשריות (או ההשפעות בפועל) של אי עמידה בדרישות אלה.
- האם התאגיד הבנקאי עומד בדרישות שקבע המפקח על הבנקים, לרבות התייחסות לגורמים הבאים:
 - הנתונים המפורטים במתכונת ביאור הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים.
 - גורמים היכולים להשפיע באופן מהותי על יחס המינוף.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

הגילוי על יחס המינוף חל מיום 1 באפריל, 2015 ואילך. תאגידים בנקאיים אינם נדרשים לתת גילוי למספרי השוואה שנדרשים לראשונה כתוצאה מיישום ההוראה. הבנק עומד ביחס אשר נקבע בהוראה.

5. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "יחס כיסוי הנזילות"

ביום 28 בספטמבר, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא יחס כיסוי הנזילות. החוזר מאמץ את המלצות באזל III בנושא יחס כיסוי הנזילות (LCR - Liquidity Coverage Ratio). יחס זה נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר. בכדי לעמוד בדרישות ההוראה, התאגידים הבנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA - High Quality Liquid Assets), לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן בקלות ובמהירות בשווקים הפרימיים, בכדי לענות על צרכי הנזילות בתרחישי קיצון לתקופה שהוגדרה במשך 30 ימים קלנדריים. התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית.

התאגידים הבנקאיים יישמו את ההוראה הן על בסיס סולו והן על בסיס מאוחד.

יחס כיסוי הנזילות יונהג החל מיום 1 באפריל, 2015.

בהתאם להוראות המעבר, הדרישה המזערית ליחס כיסוי הנזילות תעמוד על 60% ב-1 באפריל, 2015, ותגדל ל-80% ב-1 בינואר, 2016, ול-100% ב-1 בינואר, 2017.

בהמשך לכך פרסם ב-28 בספטמבר, 2014, חוזר בנושא הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפני נדבך 3 של באזל - גילוי על יחס הנזילות. במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור וזאת במטרה לשלב את דרישות הגילוי בנושא יחס כיסוי נזילות.

בהתאם לכך נקבע כי יתווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במסגרת ביאור על "הלימות הון ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים" החל מיום 1 באפריל, 2015.

הבנק עומד ביחס אשר נקבע בהוראה.

6. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים"

ביום 10 ביוני, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור העוסקות בגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, ומתאים אותן להוראות ניהול בנקאי תקין ולכללים אשר נקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור".

לאחר התיקון, הגילוי בדוח לציבור יינתן לגבי כל בעל עניין לפי תקנות ניירות ערך, איש קשור לפי הוראה 312, וכל צד קשור אחר לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

מועד יישום ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2015, קרי החל מהדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2015.

בהתאם לחוזר, אין צורך להציג למפרע מספרי השוואה, אם המידע אינו קיים בידי התאגיד הבנקאי.

הבנק מיישם את ההוראה. לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ הוראה זו, למעט שינוי הצגתי.

7. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

ביום 10 בספטמבר, 2015, פרסם המפקח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי יש למחוק חשבונאית חובות מסוימים שההפרשה בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר. במקרים שבהם חוב כאמור אורגן מחדש וכשל, יש לבחון פעם נוספת את הצורך במחיקה חשבונאית מיידיית. בכל מקרה, יש לבצע מחיקה חשבונאית לא יאחר מהמועד שבו החוב הפך לחוב בפיגור של 60 ימים או יותר.

מועד יישום העדכון חל מיום 1 ביולי, 2015.

הבנק אימץ את העדכון כנדרש.

השפעת היישום לראשונה של ההנחיה שנקבעה בקובץ השאלות ותשובות המעודכן הינה גידול של כ-1.2 מיליוני ש"ח במחיקות החשבונאיות נטו וקיטון של כ-0.7 מיליוני ש"ח ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי.

8. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח על מגזרי פעילות"

ביום 3 בנובמבר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח על מגזרי פעילות. התיקונים נועדו לאפשר לתאגיד הבנקאי לדווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים וכן לדווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה של התאגיד הבנקאי, אם מגזרים אלה שונים מהותית מהמגזרים שהוגדרו על ידי הפיקוח. השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

א. נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים. מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים: בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.

ב. נוספו הגדרות המבהירות אלו לקוחות יכללו בכל מגזר בהתאם בין היתר לענף, מחזור פעילות וכו'.

ג. נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי" וכן אלו פעילויות ישויכו למגזר זה.

ד. הובהר כי תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.

בדוח לציבור לשנת 2015 תאגיד בנקאי ייתן גילוי לנתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו. התאגיד הבנקאי רשאי שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים של מגזרי הפעילות הפיקוחיים. התאגיד הבנקאי ייתן גילוי על מגזרי פעילות בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר.

הבנק מיישם את ההוראה. לא קיימת השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק ותוצאותיו כתוצאה מאימוץ הוראה זו, למעט שינוי הצגתי.

9. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי"

ביום 28 באפריל, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי. החוזר מעדכן את מבנה הדוחות לציבור של תאגידי בנקאיים בהוראות הדיווח לציבור. השינויים בהוראות הדיווח לציבור נועדו לשפר את איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ונגיש יותר לקורא הדוח, להגביר את האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות הכספיים וכן, לגבש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה של בנקים מובילים באירופה ובארצות הברית.

השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

- א. קביעת מבנה אחיד לסדר הנושאים בדוח השנתי.
 - ב. ביטול סקירת ההנהלה ושילובה בדוח הדירקטוריון ובחלקים אחרים בדוח השנתי. שינוי שם דוח הדירקטוריון ל"דוח הדירקטוריון והנהלה".
 - ג. הוספת דברי יו"ר הדירקטוריון לפני דו"ח הדירקטוריון והנהלה, שבהם תיכלל התייחסות תמציתית לדגשים עיקריים בשנת הדיווח, ליעדים ולאסטרטגיה ולנושאים אחרים שיו"ר הדירקטוריון יהיה מעוניין להדגיש.
 - ד. פרסום דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי שיכלול מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם לפי דרישות הגילוי של באזל, ה-FSB ומקורות אחרים. ככלל, מידע זה יהווה הרחבה של המידע אשר יינתן בדוח הדירקטוריון והנהלה לגבי חשיפות לסיכונים ואופן ניהולם. בנוסף, דרישות גילוי של באזל ברמת מכשיר על מאפיינים של מכשירי הון ספציפיים, יכללו בדוח נפרד - מידע פיקוחי נוסף - שייכלל באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי.
 - ה. צמצום משמעותי בדרישות הגילוי בפרק על תיאור עסקי התאגיד הבנקאי. העברת המידע על ממשל תאגידי ועל תיאור עסקי התאגיד לפרק נפרד שיבוא לאחר הדוח הכספי.
 - ו. אימוץ דרישות הגילוי שנכללו בהמלצות לשיפור הגילוי על סיכונים בתאגידים בנקאיים, שפורסמו על-ידי צוות משימה לשיפור הגילוי (ה-EDTF), בעיקר באינטרנט, במסגרת דוח נפרד שיכלול דרישות גילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים.
 - ז. שינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן. הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים. פיצול ביאור בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לביאור תמציתי יותר, ולביאור נפרד רחב יותר.
 - ח. נוספה חתימה של מנהל הסיכונים הראשי על הדוח הנפרד של דרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים, כאמור בסעיף ד' לעיל.
 - ט. הוראות הדיווח לציבור בדבר דוח רבעוני של תאגיד בנקאי והוראות הדיווח לציבור בדבר דוח שנתי ורבעוני של חברת כרטיסי אשראי עודכנו בעקביות לאמור לעיל.
- הוראות חוזר זה ייושמו על הדוחות השנתיים והרבעוניים החל מהדוח לציבור לשנת 2015 ואילך.
- הבנק מיישם את ההוראה.

10. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "סיכון אשראי לפי ענפי משק"

ביום 9 באפריל, 2014, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "סיכון אשראי לפי ענפי משק". החוזר מאמץ את הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה - 2011 שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בהתאם לחוזר התאים הבנק את הגילוי בדבר חשיפות האשראי לפי ענפי משק במטרה להתאים לשיטת הסיווג ולהגדרות החדשות בנוגע לענפים השונים.

ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הבנק.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם:

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 27 בינואר, 2014 הפיץ המפקח על הבנקים, טיוטה בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

ממועד המעבר לאימוץ הדיווח המלא בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, ידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בעדכונים חדשים לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

טרם פורסמה הוראה מחייבת ולכן טרם נקבע תאריך יעד למעבר לדיווח מלא. יחד עם זאת, בהקשר זה, יש לציין את פרסום חוזר המפקח על הבנקים בדבר "צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות" מיום 10 ביוני, 2015, המחיל את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא (להרחבה ראה [סעיף ה'3](#) להלן), וכן את חוזרי המפקח על הבנקים בנושא "מיסים על הכנסה" ו"נכסים בלי מוחשיים" מיום 22 באוקטובר, 2015, המאמצים את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים אלו (להרחבה ראה [סעיפים ה'4 ו-ה'5](#) להלן). הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

2. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות"

ביום 11 בינואר, 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא אימוץ עדכון כללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". התיקונים נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות".

התקן קובע כי הכנסה תוכר תוך יישום מודל בן חמישה שלבים, הכוללים, בין היתר, כללים לזיהוי חוזה עם לקוח ולקביעת מחיר העסקה, כללים המגדירים כיצד יש להפריד את החוזה למרכיביו השונים ולאופן בו יש לייחס את מחיר העסקה הכולל לכל מרכיב מזהה ונפרד.

כמו כן, בהתאם להוראות התקן, יש להכיר בהכנסה בגין כל מרכיב מזהה בנפרד, זאת בהתאם לכללים שקובע התקן לגבי עיתוי ההכרה בהכנסה - במועד ספציפי או על פני זמן.

בהתאם להוראות המעבר בחוזר, בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע על-ידי הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום למפרע על-ידי רישום של ההשפעה המצטברת (Cumulative Effect) של יישום התקן לראשונה תוך זקיפת ההשפעה המצטברת שתוכר במועד היישום לראשונה להון.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בפרט, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

ביום 10 בפברואר, 2016 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו נקבע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור ייושמו לראשונה החל מיום 1 בינואר, 2018.

הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

3. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות"

ביום 10 ביוני, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר הקובע כי הטיפול החשבונאי בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות, יטופל בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. בעקבות שינוי ההוראות נקבע:

1. תאגיד בנקאי נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בדבר "צירופי עסקים" ואת הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר "איחוד". בנוסף, תאגיד בנקאי יישם את הוראות נושא 20-350 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ונכסים אחרים" בנושא הטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.
2. תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא השקעות בחברות מוחזקות, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות- שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".
3. בוטלה הוראת המעבר שאפשרה לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי, שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית, הנדרשים כדי שהמדיניות החשבונאית של החברה הכלולה בנושאים אלה תהיה תואמת לזו של התאגיד הבנקאי. במקומה נוספה הוראת מעבר שמאפשרת לתאגיד בנקאי לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית שמיושמת על ידי חברה כלולה ריאלית, העורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים.
- כמו כן, הובהר כי הטיפול שנקבע בדבר נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה לפי תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 5 לא יחול על השקעות בחברות כלולות.
- הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2016 ואילך.
- בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.
- הבנק נערך ליישום ההוראה, לא צפויה השפעה מהותית על הבנק מיישום החוזר.

4. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים"

- ביום 22 באוקטובר, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר הקובע כי הטיפול החשבונאי בנושא נכסים בלתי מוחשיים יטופל בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים".
- בהקשר זה, הטיפול החשבונאי במוניטין, לרבות בחינת ירידת הערך שלו, עודכן בהתאם לחוזר מיום 8 בפברואר, 2015, בדבר "דיווח על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים".
- הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2016 ואילך.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה. הבנק נערך ליישום ההוראה, לא צפויה השפעה מהותית על הבנק מיישום החוזר.

5. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על ההכנסה"

ביום 22 באוקטובר, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר הקובע כי הטיפול החשבונאי בנושא מיסים על ההכנסה יטופל בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה" ובנושא 830-740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מיסים על ההכנסה".

הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2017 ואילך.

בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו שנדרש לפי סעיף 15-50-740 d וסעיף 15-50-10-740 A לקודיפיקציה.

הבנק נערך ליישום ההוראה, בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות הצפויות מיישום החוזר.

6. הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים"

ביום 22 באוקטובר, 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר המעדכן את הוראות ניהול בנקאי תקן 203 ו-204 בקשר עם דרישות הון בגין חשיפות של בנקים לצדדים נגדיים מרכזיים. בהזדמנות זו הוסדרה בהוראות 203 ו-204 מגבלת סכום ההלוואה בגובה 5 מיליוני ש"ח, המאפשרת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקן מספר 203 בנושא חובות בביטחון נכס למגורים.

עיקרי התיקונים להוראות הינם כדלקמן:

- א. נספח ג' להוראה 203 - טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי - הנספח עודכן וכולל כעת מסגרת מפורטת ביחס לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידי בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר. לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות.
- ב. להוראות התוספו מונחים רלוונטיים שונים, לרבות צד נגדי מרכזי, צד נגדי מרכזי כשיר, חבר מסלקה, לקוח, ביטחון ראשוני, ביטחון משתנה, חשיפת מסחר והעברה לקרן סיכונים.
- ג. ההנחיות החדשות יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות גזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך.
- ד. התוספו סעיפים המסדירים את אופן חישוב נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין חשיפות לצד נגדי מרכזי כשיר. הסעיפים, בין היתר, מסדירים את סוגי החשיפות הבאים:
 1. חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי. ככלל, לחשיפות אלה יש לייחס משקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון).

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

2. חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. על פי התיקון, יש לחשב את דרישת ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעסקה דו-צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA. שיטת החישוב שהייתה נהוגה עד כה - חישוב לפי כללי הבורסה - תבוטל.
 3. חשיפות של תאגיד בנקאי לקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה.
 4. העברות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לקרן הסיכונים.
 5. ביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי.
 5. התווספו סעיפים המסדירים את אופן חישוב נכסי הסיכון ודרישת ההון בגין חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר. סעיפים אלו קובעים כי חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי, בעוד העברות לקרן סיכונים ישוקללו ב-1,250%.
- הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 ביולי, 2016.
- עד ליום 30 ביוני, 2017, ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר.
- הבנק נערך ליישום ההוראה, בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות הצפויות מיישום החוזר.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

1. הצגה מחדש

ביום 11 בפברואר, 2016 בשל השינויים המהותיים בדרישות הרגולטוריות בקשר ליחס הלימות ההון ולאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, מכר הבנק איגרות חוב אשר סווגו כאגרות חוב המוחזקות לפדיון. מכירה זאת בוצעה לאחר דיון מקדמי אשר קיים הבנק עם הפיקוח על הבנקים בסופו קיבל הבנק את דרישת הפיקוח אשר קבעה כי מכירה זו תעשה בכפוף להצגה מחדש (Restatement) של הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך על מנת לשקף למפרע תיקון טעות בסיווג אגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתיק הזמין למכירה למועד הרכישה. כתוצאה ממכירה זו ירשום הבנק רווח לאחר מס של כ-21 מיליוני ש"ח ברבעון ראשון לשנת 2016. השפעת ההצגה מחדש על הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך אשר פורסמו בעבר מוצגת להלן:

ליום 31 בדצמבר 2014			
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח			
אחרי השפעת התיקון	השפעת התיקון	לפני השפעת התיקון*	סעיפי מאזן
-	(207.4)	207.4	אג"ח לפדיון
636.4	229.4	407.0	ניירות ערך זמינים למכירה
902.4	22.0	880.4	סעיף ניירות ערך
146.2	(8.3)	154.5	נכסים אחרים (מסים)
750.4	13.7	736.7	הון עצמי
9.8%	0.2%	9.6%	יחס הלימות הון עצמי רובד 1
14.4%	0.1%	14.3%	יחס הלימות הון כולל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
סעיפי רווח כולל אחר			
21.0	22.0	(1.0)	התאמה בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(7.7)	(8.3)	0.6	השפעת המס המתייחס
77.6	13.7	63.9	סך הכל הרווח הכולל
דוח על השינויים בהון עצמי			
12.6	13.7	(1.1)	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
תזרים מזומנים מפעילות השקעה			
-	200.6	(200.6)	רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון
(2,756.2)	(200.6)	(2,555.6)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה

* הנתונים לפני השפעת התיקון כוללים את ההצגה מחדש בגין יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה כמפורט לעיל בביאור 1.1.1 - 2.1.1.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	המאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
א. הכנסות ריבית						
מאשראי לציבור	393.6	433.4	509.4	393.6	433.4	509.4
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	1.9	10.3	16.8	1.9	10.3	16.8
מפיקדונות בבנקים	0.2	0.2	0.6	0.2	0.2	0.6
מאגרות חוב	10.1	13.9	16.4	11.1	15.1	19.6
מנכסים אחרים	0.5	0.6	-	0.4	0.4	-
סך הכל הכנסות הריבית	406.3	458.4	543.2	407.2	459.4	546.4
ב. הוצאות ריבית						
על פיקדונות הציבור	48.3	104.3	204.4	63.7	127.4	266.7
על פיקדונות מבנקים	1.6	2.2	3.4	1.6	2.2	3.4
על ניירות ערך שהושאלו	0.4	1.1	-	0.4	1.1	-
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	21.9	33.8	78.2	8.4	15.0	23.0
סך הכל הוצאות הריבית	72.2	141.4	286.0	74.1	145.7	293.1
סך הכנסות ריבית, נטו	334.1	317.0	257.2	333.1	313.7	253.3
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב						
זמינות למכירה	9.1	*12.1	11.6	10.1	*13.3	14.8
למסחר	1.0	1.8	4.8	1.0	1.8	4.8
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	10.1	13.9	16.4	11.1	15.1	19.6

* הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה 1.1.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2015	2014	2013	2015	2014	2013
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר					
1. מפעילות במכשירים נגזרים					
4.9	36.1	(2.7)	4.9	36.1	(2.7)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾					
(7.8)	(36.2)	1.2	(7.8)	(36.2)	1.2
2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)					
3. מהשקעה באגרות חוב -					
5.3	10.5	9.5	5.3	9.1	9.0
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽²⁾					
(0.7)	(0.2)	(1.3)	(0.7)	(0.2)	(1.3)
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽²⁾					
4.6	10.3	8.2	4.6	8.9	7.7
סך הכל מהשקעה באג"ח					
4. הפסדים מהשקעה במניות					
-	-	(0.3)	-	-	(0.3)
הפרשה לירידת ערך בגין מניות זמינות למכירה ⁽²⁾					
-	-	(0.3)	-	-	(0.3)
סך הכל מהשקעה במניות					
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר					
1.7	10.2	6.4	1.7	8.8	5.9
ב. הכנסות מימון מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר					
(1.6)	(7.9)	1.1	(1.6)	(7.9)	1.1
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים					
0.9	15.5	6.7	0.9	16.9	6.7
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽³⁾					
(0.1)	0.3	-	(0.1)	0.3	-
רווחים שמומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו					
(0.8)	7.9	7.8	(0.8)	9.3	7.8
סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר					
0.9	18.1	14.2	0.9	18.1	13.7
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית					

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר

(3) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאחד, לימים 31.12.2015, 31.12.2014, ו-31.12.2013. בסך של (3.1), (2.2) מיליוני ש"ח ו-1.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 4 - עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2013	2014	2015	2013	2014	2015
פעילות בניירות ערך	47.8	39.8	9.8	39.8	47.8
עמלות ליווי פרוייקטים	18.7	18.6	17.9	18.6	17.9
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	12.3	13.6	15.5	13.6	15.5
טיפול באשראי	9.2	11.7	18.2	11.7	9.2
הפרשי המרה	13.2	10.5	9.6	10.5	9.6
עמלות מביטוח חיים	8.3	9.0	9.8	9.0	5.6
עמלות מעסקי מימון	7.0	6.3	3.4	6.3	3.4
עמלות מביטוח נכס	1.8	2.5	3.1	2.5	-
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	3.5	3.7	2.0	3.7	2.0
ניהול חשבון	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3
עמלות אחרות	2.5	2.4	1.8	2.4	1.8
סך כל העמלות התפעוליות	124.5	118.3	91.4	111.6	82.3

ביאור 5 - הכנסות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2015	2014	2013	2015	2014	2013
5.8	-	-	5.0	-	-
11.5	11.5	-	11.5	11.5	-
-	-	0.9	-	-	-
17.3	11.5	0.9	16.5	11.5	-

(1) ביום 28 באוקטובר 2015, מכר הבנק נכס מקרקעין בירושלים, אשר בו היה ממוקם סניף הבנק, הרווח ממכירת הנכס בסך כ- 5.0 מיליוני ש"ח לפני מס, נרשם בסעיף הכנסות אחרות.

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאחד		הבנק		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2014	2015	2014	2013	2013
120.4	124.1 ⁽¹⁾	109.5 ⁽¹⁾	105.2	108.9 ⁽¹⁾	91.6 ⁽¹⁾
27.4	25.3	23.4	26.2	24.3	22.5
14.4	13.9 ⁽¹⁾	15.4 ⁽¹⁾	13.1	12.3 ⁽¹⁾	14.0 ⁽¹⁾
3.1	5.0 ⁽¹⁾	3.3 ⁽¹⁾	1.9	3.9 ⁽¹⁾	2.5 ⁽¹⁾
-	-	0.4	-	-	0.4
1.0	2.9	0.9	1.3	0.4	0.4
166.3	171.2 ⁽¹⁾	152.9 ⁽¹⁾	147.7	149.8 ⁽¹⁾	131.4 ⁽¹⁾

- (1) הוצג וסווג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1-2.1.1](#)
- (2) בשנת 2015 לא נרשמה הוצאה הנובעת מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים. (2014 - סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח, -2013 0.4 מיליוני ש"ח).

ביאור 7 - הוצאות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאחד		הבנק		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2014	2015	2014	2013	2013
49.2	42.3	27.6	106.9	94.0	66.4
14.4	11.6	9.7	13.9	11.0	8.6
14.2	15.2	14.0	14.2	15.2	14.0
4.7	4.8	4.4	4.2	4.2	4.3
7.8	7.8	8.2	7.8	7.8	8.2
2.9	3.6	2.7	2.8	3.5	2.6
3.5	3.3	3.0	3.5	3.2	3.0
9.2	7.4	2.2	9.0	7.3	1.8
1.8	2.1	1.9	1.8	2.1	1.8
2.5	2.6	2.8	2.5	2.7	2.9
1.3	1.3	1.4	1.3	1.3	1.3
0.4	0.4	-	0.4	0.4	-
-	0.8	-	-	0.8	-
5.8	6.8	4.2	5.8	6.6	4.2
117.7	110.0	82.1	174.1	160.1	119.1

ביאור 8 - הפרשה למסים על הרווח

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב ההפרשה למסים על הרווח

	המאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
מיסים שוטפים:						
בגין שנת החשבון	27.9	35.1	18.7	26.3	33.1	15.6
בגין שנים קודמות	-	-	(1.1)	-	-	(1.1)
סך הכל מיסים שוטפים	27.9	35.1	17.6	26.3	33.1	14.5
מיסים נדחים	(5.9)	*(6.0)	*(13.9)	(5.1)	*(5.3)	*(11.8)
הפרשה למסים על ההכנסה	22.0	29.1	3.7	21.2	27.8	2.7

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היזון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#)

ב - התאמה בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על הבנק לבין ההפרשה למסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

	המאוחד			הבנק		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
רווח לפני מס	70.6	94.1	16.4	64.5	86.6	8.4
שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל	37.58%	37.71%	36.22%	37.58%	37.71%	36.22%
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי	26.5	35.5	5.9	24.2	32.7	3.0
מס (חסכון במס) בגין:						
הוצאות אחרות לא מוכרות	1.2	1.3	1.1	1.2	1.3	1.1
הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל	(5.2)	(4.6)	(0.1)	(4.9)	(4.3)	-
מיסים בגין שנים קודמות	-	-	1.1	-	-	1.1
שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס	0.7	-	(2.1)	0.7	-	(2.1)
הפרשי תיאום פחת	-	(1.2)	-	-	(1.2)	-
הכנסות חברות בת בישראל	(0.6)	(0.8)	(1.4)	-	-	-
הפרשים אחרים	(0.6)	(1.1)	(0.8)	-	(0.7)	(0.4)
הפרשה למסים על ההכנסה	22.0	29.1	3.7	21.2	27.8	2.7

ג - שומות

לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת 2007. לשתי חברות בנות הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. שומות המס עד וכולל שנת 2011 נחשבות כסופיות.

ביאור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד - יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים⁽²⁾

המאוחד				הבנק			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
שיעור מס ממוצע				שיעור מס ממוצע			
מיסים נדחים לקבל:							
נכס מס בגין הפסדים	48.3	51.1	26.5%	26.5%	44.1	51.1	26.5%
בגין הפרשי עיתוי:							
הפרשה לחופשה ומענק יובלות ופיצויים	0.6	2.1 ⁽¹⁾	35.8%	36.6%	0.4	1.9 ⁽¹⁾	37.2%
ניירות ערך	0.1	10.0	37.2%	37.7%	0.1	10.1	37.2%
כתבי התחייבויות נדחים	0.7	0.1	37.2%	37.7%	0.7	-	37.2%
מהפרשה להפסדי אשראי	45.8	38.6	37.2%	37.7%	45.8	38.6	37.2%
מריבית שלא נזקפה להכנסות השנה	0.2	0.3	37.2%	37.7%	0.2	0.3	37.2%
בגין התאמת נכסים לא כספיים ואחרים	-	3.9	37.2%	31.8%	0.9	2.5	37.2%
סך הכל מיסים נדחים לקבל	95.7	106.1 ⁽¹⁾	31.8%	32.0%	92.8	104.5 ⁽¹⁾	32.0%

המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים שהיו בתוקף ביום הדוח.
 (1) יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה [ביאור 1.1.1](#).
 (2) מימוש המסים הנדחים לקבל נטו, מבוסס על תחזית לפיה תהיינה לבנק הכנסות חייבות במס בעתיד בסכומים מתאימים.

ה - שיעורי המס החלים על הבנק ועל חברות הבנות

א. הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.

ב. בחודש נובמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ו-2015 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש אוקטובר ואילך ומס הרווח יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2015 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

ג. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
%			
2013	25.00	17.58 ⁽¹⁾	36.22
2014	26.50	18.00	37.71
2015	26.50	17.75 ⁽¹⁾	37.58 ⁽²⁾
2016 ואילך	26.50	17.00	37.18

(1) שיעור משוקלל.
 (2) לעומת שיעור מס של 37.71% ערב פרסום התיקון.

ביאור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

ד. ביום 4 בינואר, 2016 אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הפחתת שיעור מס חברות) התשע"ו¹ 2015, אשר קבע בין היתר הפחתת שיעור מס החברות מ- 26.5% ל- 25%, וזאת בתחולה מיום 1 בינואר, 2016. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, מיום 1 בינואר 2016 ואילך יעמוד על 35.9%.

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2015 מחושבות לפי שיעורי המס שבתוקף לתאריך המאזן ואין מביאות בחשבון את ההשפעות העשויות לנבוע משינוי החוק.

להערכת הבנק, אילו שינוי החוק היה מושלם עד ליום 31 בדצמבר, 2015 הוא היה מביא להקטנת יתרות המסים הנדחים בסך כ- 4.4 מיליון ש"ח נוספים, כנגד הקטנת הוצאות מסים בסך כ- 4.1 מיליון ש"ח ובסך כ- 0.3 מיליון ש"ח כנגד הפחתת הרווח הכולל האחר. השינוי לא היה משפיע בצורה מהותית על ההשקעה בחברה כלולות ועל רווחי אקוויטי. ההשפעות האמורות תיכללנה בדוחות הכספיים שיפורסמו החל מהמועד שבו חקיקת החוק הושלמה למעשה, קרי במסגרת הרבעון הראשון של שנת 2016.

ביאור 9 - רווח למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
רווח בסיסי			
*12.7	*65.0	48.6	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק
רווח מדולל			
*12.7	*65.0	48.6	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק
ממוצע משוקלל של מספר המניות			
70.5	70.5	70.5	מממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי
70.5	70.5	70.5	מממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל
רווח למניה (בש"ח)			
*0.18	*0.92	0.69	רווח בסיסי
*0.18	*0.92	0.69	רווח מדולל

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1 ו-2.1](#)

ביאור 10 - רווח כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

יתרה ליום 1 בינואר 2013	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים	סה"כ
1.1	-	1.1	
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.8)	1.7	0.9
יתרה ליום 1 בינואר 2014	0.3	1.7	2.0
שינוי נטו במהלך התקופה	*13.1	(0.5)	*12.6
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	13.4	1.2	14.6
שינוי נטו במהלך התקופה	2.6	(0.5)	2.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	16.0	0.7	16.7

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום								
31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן*								
8.5	(3.0)	5.5	*31.3	*(11.5)	*19.8	6.7	(2.4)	4.3
(רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
(4.6)	1.7	(2.9)	(10.3)	3.6	(6.7)	(7.9)	2.8	(5.1)
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה								
3.9	(1.3)	2.6	*21.0	*(7.9)	*13.1	(1.2)	0.4	(0.8)
הטבות לעובדים								
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה								
(0.7)	0.3	(0.4)	(0.2)	0.1	(0.1)	3.2	(1.2)	2.0
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
(0.2)	0.1	(0.1)	(0.5)	0.1	(0.4)	(0.5)	0.2	(0.3)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
(0.9)	0.4	(0.5)	(0.7)	0.2	(0.5)	2.7	(1.0)	1.7
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה								
3.0	(0.9)	2.1	20.3	(7.7)	12.6	1.5	0.6	0.9

* הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר				
2014	2015	2014	2015	
3,015.2	1,910.4	3,015.2	1,910.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
262.8	161.5	262.8	161.5	מזומנים ופיקדונות בבנקים מסחריים
3,278.0	2,071.9	3,278.0	2,071.9	סה"כ מזומנים ופיקדונות בבנקים
3,278.0	2,071.9	3,278.0	2,071.9	מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים

ביאור 12 - ניירות ערך - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015				
רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
א. ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב ותעודות סל				
787.9	761.7	27.5	1.3	787.9
402.3	403.1	-	0.8	402.3
0.9	0.9	-	-	0.9
12.6	12.5	0.1	-	12.6
1.8	1.9	-	0.1	1.8
תעודות סל				
1,205.5	1,180.1	27.6 ⁽²⁾	2.2 ⁽²⁾	1,205.5
5.9	5.9	-	-	5.9
1,211.4	1,186.0	27.6 ⁽²⁾	2.2 ⁽²⁾	1,211.4
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

31 בדצמבר 2015				
רווחים שטרם מומשו מהתאמות				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות	שווי הוגן ⁽¹⁾
ב. ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב ותעודות סל				
511.5	511.4	2.4	2.3	511.5
55.8	59.0	-	3.2	55.8
0.8	0.8	-	-	0.8
568.1	571.2	2.4 ⁽³⁾	5.5 ⁽³⁾	568.1
568.1	571.2	2.4 ⁽³⁾	5.5 ⁽³⁾	568.1
1,779.5	1,757.2	30.0	7.7	1,779.5
סך הכל ניירות ערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה [ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית](#).

ביאור 12 - ניירות ערך - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014					
רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
א. ניירות ערך זמינים למכירה					
אגרות חוב					
609.9	588.5	22.3	0.9	609.9	של ממשלת ישראל ⁽⁵⁾
10.1	10.0	0.1	-	10.1	של מוסדות פיננסיים בישראל
12.7	12.7	0.1	0.1	12.7	של אחרים בישראל
632.7	611.2	22.5	1.0	632.7	סה"כ אגרות חוב
3.7	3.7	-	-	3.7 ⁽²⁾	מניות
636.4	614.9	22.5⁽³⁾	1.0⁽³⁾	636.4⁽²⁾	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

31 בדצמבר 2014					
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
ב. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
266.0	268.2	0.7	2.9	266.0	של ממשלת ישראל
266.0	268.2	0.7⁽⁴⁾	2.9⁽⁴⁾	266.0	סך הכל ניירות ערך למסחר
902.4	883.1	23.2	3.9	902.4	סך הכל ניירות ערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.
(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(5) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון בסיווג האג"ח המוחזקות לפדיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה [ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית](#).

ביאור 12 - ניירות ערך - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 2015							
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾				12 חודשים ומעלה ⁽²⁾			
שווי		הפסדים שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שווי		הפסדים שטרם מומשו ⁽⁵⁾	
הוגן	סה"כ	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	הוגן	סה"כ	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾
אגרות חוב							
של ממשלת ישראל	186.8	1.3	-	1.3	0.2	-(6)	-
של ממשלות זרות	342.7	0.8	-	0.8	-	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.9	-	-	-	-	-	-
של אחרים בישראל	-	-	-	-	11.7	-(6)	-
תעודות סל	1.8	0.1	-	0.1	-	-	-
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	532.2	2.2	-	2.2	11.9	-	-

31 בדצמבר 2014							
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾				12 חודשים ומעלה ⁽²⁾			
שווי		הפסדים שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שווי		הפסדים שטרם מומשו ⁽⁵⁾	
הוגן	סה"כ	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾	הוגן	סה"כ	0-20% ⁽³⁾	20-40% ⁽⁴⁾
אגרות חוב							
של ממשלת ישראל	56.7	0.9	-	0.9	-	-	-
ישראל אחר	11.9	0.1	-	0.1	-	-	-
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	68.6	1.0	-	1.0	-	-	-

- (1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (3) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המוכחת שלהן.
- (4) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המוכחת שלהן.
- (5) להערכת הבנק ירידות הערך הן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.
- (6) מייצג סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 12 - ניירות ערך - הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015				
רווח כולל אחר מצטבר				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
א. ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב ותעודות סל				
787.9	1.3	27.5	761.7	787.9
של ממשלת ישראל				
402.3	0.8	0.1	403.0	402.3
של ממשלות זרות				
18.7	-	-	18.7	18.7
של מוסדות פיננסיים בישראל ⁽⁴⁾				
12.6	-	0.1	12.5	12.6
של אחרים בישראל				
1.8	0.1	-	1.9	1.8
תעודות סל				
1,223.3	2.2	27.7	1,197.8	1,223.3
סה"כ אגרות חוב ותעודות סל				
5.9	-	-	5.9	5.9
מניות וקרנות				
1,229.2	2.2⁽²⁾	27.7⁽²⁾	1,203.7	1,229.2
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

ליום 31 בדצמבר 2015				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
אגרות חוב ותעודות סל				
511.5	2.3	2.4	511.4	511.5
של ממשלת ישראל				
55.8	3.2	-	59.0	55.8
של ממשלות זרות				
0.8	-	-	0.8	0.8
תעודות סל				
568.1	5.5⁽³⁾	2.4⁽³⁾	571.2	568.1
סה"כ אגרות חוב ותעודות סל למסחר				
1,797.3	7.7	30.1	1,774.9	1,797.3
סך הכל ניירות ערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) מזה ערך במאזן בסך 17.8 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב של חברות מאוחדות

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה [ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית](#).

ביאור 12 - ניירות ערך - הבנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014				
רווח כולל אחר מצטבר				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
א. ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב				
408.6	0.9	22.3	387.2	408.6
של ממשלת ישראל ⁽⁶⁾				
195.5	-	0.1	195.4	195.5
של מוסדות פיננסיים בישראל ⁽⁵⁾				
12.7	0.1	0.1	12.7	12.7
של אחרים בישראל				
616.8	1.0	22.5	595.3	616.8
סה"כ אגרות חוב				
⁽²⁾ 3.7	-	-	3.7	3.7
מניות				
⁽²⁾ 620.5	1.0	22.5	599.0	620.5
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

ליום 31 בדצמבר 2014				
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן
אגרות חוב				
266.0	2.9	0.7	268.2	266.0
של ממשלת ישראל				
266.0	⁽⁴⁾ 2.9	⁽⁴⁾ 0.7	268.2	266.0
סה"כ אגרות חוב למסחר				
886.5	3.9	23.2	867.2	886.5
סך הכל ניירות ערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.7 מיליוני ש"ח.
(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(5) מזה ערך במאזן בסך 185.4 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב של חברות מאוחדות.
(6) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה [ביאורים הכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית](#).

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2015					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה⁽¹⁾					
1,533.7	-	4.3	1,538.0	-	1,538.0
351.9	7,023.9	1,087.1	8,462.9	-	8,462.9
76.0	6,759.5	-	6,835.5	-	6,835.5
1,885.6	7,023.9	1,091.4	10,000.9	-	10,000.9
סך הכל חובות^(**)					
מזה: ^(**)					
7.4	-	15.9	23.3	-	23.3
2.4	-	-	2.4	-	2.4
9.8	-	15.9	25.7	-	25.7
סך הכל חובות פגומים					
3.1	164.6	10.7	178.4	-	178.4
1.0	5.5	9.4	15.9	-	15.9
13.9	170.1	36.0	220.0	-	220.0
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
5.5	-	-	5.5	-	5.5
1.8	59.8 ⁽²⁾	44.5	106.1	-	106.1
0.3	59.8	-	60.1	-	60.1
7.3	59.8	44.5	111.6	-	111.6
סך הכל^(**)					
מזה: בגין חובות פגומים ^(**)					
0.5	-	9.0	9.5	-	9.5
31 בדצמבר 2014					
יתרת חוב רשומה					
1,382.3	0.5	6.2	1,389.0	-	1,389.0
322.8	6,976.7	985.9	8,285.4	38.9	8,324.3
122.2	6,771.8	-	6,894.0	-	6,894.0
1,705.1	6,977.2	992.1	9,674.4	38.9	9,713.3
סך הכל חובות^(**)					
מזה: ^(**)					
7.6	-	12.3	19.9	-	19.9
20.5	0.5	-	21.0	-	21.0
28.1	0.5	12.3	40.9	-	40.9
סך הכל חובות פגומים					
6.0	197.4	11.4	214.8	-	214.8
10.3	-	11.0	21.3	-	21.3
44.4	197.9	34.7	277.0	-	277.0
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
7.0	-	-	7.0	-	7.0
1.7	63.6 ⁽²⁾	35.6	100.9	-	100.9
0.4	63.6	-	64.0	-	64.0
8.7	63.6	35.6	107.9	-	107.9
סך הכל^(**)					
מזה: בגין חובות פגומים ^(**)					
1.8	-	3.9	5.7	-	5.7

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 5.5 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.2 מיליוני ש"ח. (ליום 31.12.2014: 0.3 מיליוני ש"ח ו-24.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
92.6	-	92.6	22.5	60.5	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2012
54.7	-	54.7	31.5	21.1	2.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(47.4)	-	(47.4)	(31.6)	(11.8)	(4.0)	מחיקות חשבונאיות
11.2	-	11.2	7.8	0.1	3.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(36.2)	-	(36.2)	(23.8)	(11.7)	(0.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
0.3	-	0.3	0.3	-	-	אחר
111.4	-	111.4	30.5	69.9	11.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2013 *
18.4	-	18.4	29.3	(1.3)	(9.6)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(37.5)	-	(37.5)	(30.5)	(6.8)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות
18.4	-	18.4	6.7	2.7	9.0	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(19.1)	-	(19.1)	(23.8)	(4.1)	8.8	מחיקות חשבונאיות נטו
110.7	-	110.7	36.0	64.5	10.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014 *
40.4	-	40.4	40.3	0.5	(0.4)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(43.1)	-	(43.1)	(37.1)	(4.9)	(1.1)	מחיקות חשבונאיות
6.4	-	6.4	5.9	0.1	0.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(36.7)	-	(36.7)	(31.2)	(4.8)	(0.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
114.4	-	114.4	45.1	60.2	9.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015 *
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
2.5	-	2.5	0.4	0.7	1.4	ליום 31.12.2013
2.8	-	2.8	0.4	0.9	1.5	ליום 31.12.2014
2.8	-	2.8	0.6	0.4	1.8	ליום 31.12.2015

ביאור 14 - אשראי לממשלה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הבנק	המאוחד			
	31 בדצמבר			
	2014	2015	2014	2015
אשראי במסגרת הסדרים להשלמת הריבית לזכאי משרד הבינוי והשיכון ⁽¹⁾	0.7	0.4	0.7	0.4
בניכוי - השלמת ריבית מראש מהממשלה	(0.7)	(0.4)	(0.7)	(0.4)
סך הכל אשראי לממשלה	-	-	-	-

(1) על פי הסכם בין ממשלת ישראל לבין הבנק התחייבה הממשלה להשלים לבנק, בגין הלוואות מסויימות לדיור שניתנו לזכאים לסיוע על פי הנחיות משרד הבינוי והשיכון, את פער הריבית שבין שיעור הריבית הממוצעת הנמוכה שהיתה נהוגה בבנקים למשכנתאות, על פי נוסחה מוסכמת, לבין שיעור הריבית בפועל על ההלוואות הנ"ל. השלמת הריבית כאמור בגין כל תקופת ההלוואה מראש כשהיא מהווה לפי ריבית בשיעור של 2% לשנה הועמדה כפיקדון לזכות הבנק אצל החשב הכללי, הנושא ריבית בשיעור זהה.

ביאור 15 - השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב ההשקעה

הבנק	המאוחד			
	31 בדצמבר			
	2014	2015	2014	2015
חברות מאוחדות				
השקעה במניות				
מזה: רווחים שנצברו ממועד הרכישה	381.3 ⁽¹⁾	385.6	-	-
	286.1 ⁽¹⁾	290.4	-	-

ב - חלק הבנק ברווחים או בהפסדים של חברות מוחזקות

הבנק			המאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
מיליוני ש"ח						
8.2	7.6	7.0	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות
						הפרשה למיסים
2.2	2.0	1.6	-	-	-	מיסים שוטפים
(1.0)	(0.6)	-	-	-	-	מיסים נדחים
1.2	1.4	1.6	-	-	-	סך כל ההפרשה למיסים
7.0	6.2	5.4	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1-2.1.1](#).

ביאור 15 - השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - פרטים על החברות המוחזקות

פרטים על החברה	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים ובזכויות הצבעה	השקעה במניות לפי שווי מאזני ליום 31 בדצמבר	תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות ביום 31 בדצמבר		
		2015	2014	2015	2014
שם החברה	%	מיליוני ש"ח			
תומר ירושלים בע"מ	(1)	100	151.1	150.9 ⁽⁹⁾	0.2
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	(2)	100	165.7	161.6	4.1
ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ	(3)	100	35.2	35.2	0.1
ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	(4)	100	1.6	1.6	-
ירושלים חיתום והנפקות בע"מ	(5)	100	6.5	6.5	-
החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	(6)	100	0.5	0.5	-
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	(7)	100	25.0	25.0	1.0
					0.9

סכומים הנמוכים מ- 0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה.

- עיקר פעילותה של תומר ירושלים בע"מ (להלן: "תומר") הינה לשמש כחברת הנכסים של הבנק ולהעניק שירותי מחשב לבנק. ראה ביאור בניינים וציוד בקשר עם מכירת מבנה ההנהלה.
- עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ פועלת כסוכנות ביטוח הנותנת שירותים בקשר לביטוחי הנכסים ולביטוחי החיים של מקבלי ההלוואות בבנק.
- ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ עסקה במתן שירותי ייעוץ וניהול תיקי השקעות בשנת 2014 - לא פעילה.
- ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ עסקה בניהול קרנות נאמנות. בשנת 2006 נמכרה פעילות קרנות הנאמנות - לא פעילה.
- ירושלים חיתום והנפקות בע"מ עסקה בתחום חיתום להנפקות, החברה קיבלה החלטה על הפסקת פעולתה כחתם ועברה במרשם החתמים למעמד "לא פעיל"
- החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ עוסקת בהחזקת חשבונות ונכסים פיננסיים של תושבי חוץ ואחרים בנאמנות.
- ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברה בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק) פועלת לגיוס מקורות בדרך של הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים לציבור, עבור הבנק. בשנת 2015 חברת מימון והנפקות (200) גייסה כ-296 מיליוני ש"ח עג באמצעות הנפקת תעודות התחייבות ובשנת 2014 כ-293 מיליוני ש"ח עג. לפרטים ראה [ביאור אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים](#).
- במהלך שנת 2014 פורקו מרצון החברות הבאות אשר הבנק או חברות הבת שלו, לפי עניין, החזיקו בהם 100%: יוניטרסט מכשירים פיננסיים עתידיים בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005); מבט מטבעות מסחר 2007 בע"מ; מבט מטבעות בע"מ; אילנות בטוחה הון בע"מ; מגן ת"א 25 מסחר בע"מ; מגן מוצרים פיננסיים בע"מ; תשואות ניהול קרנות נאמנות (1993) בע"מ; מומנט מוצרי השקעה בע"מ; בטוחה ניהול קרנות נאמנות בע"מ; אילנות-בטוחה הון בע"מ; מומנט השקעה ומסחר בע"מ; כליל מוצרי השקעה בע"מ; מגן דולר מסחר בע"מ; מרכיב החברות שפורקו הינן חברות לא פעילות שעברו לשליטת הבנק כתוצאה מרכישת כלל בטוחה בשנת 2013.
- הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1-2.1](#).
- (10) סכומים הנמוכים מ- 01 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה.

ד - רכישת תעודות התחייבות שהונפקו על ידי חברת בת

הבנק מחזיק לתאריך המאזן תעודות התחייבות של החברה הבת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בעג. כולל של 17.8 מיליוני ש"ח (מסדרה ז'). לגבי סדרה ז', לבנק אין זכות לקבלת ריבית.

ביאור 16 - בניינים וציוד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הבנק				המאוחד			
סך הכל	עלויות תוכנה	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין ⁽¹⁾⁽⁵⁾	סך הכל	עלויות תוכנה ⁽³⁾⁽⁴⁾	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין ⁽¹⁾⁽⁵⁾
עלות הנכסים⁽²⁾⁽³⁾							
76.1	0.8	29.7	45.6	282.1⁽⁶⁾	165.4⁽⁶⁾	47.8	68.9
-	-	-	-	46.5 ⁽⁶⁾	38.0 ⁽⁶⁾	6.4	2.1
76.1	0.8	29.7	45.6	328.6⁽⁶⁾	203.4⁽⁶⁾	54.2	71.0
0.3	-	0.3	-	54.6	47.9	3.9	2.8
5.8	-	0.3	5.5	7.4	-	0.3	7.1
70.6	0.8	29.7	40.1	375.8	251.3	57.8	66.7
פחת							
57.9	-	26.1	31.8	142.6⁽⁶⁾	70.1⁽⁶⁾	35.6	36.9
2.1	0.2	0.8	1.1	36.3 ⁽⁶⁾	28.1 ⁽⁶⁾	5.5	2.7
60.0	0.2	26.9	32.9	178.9⁽⁶⁾	98.2⁽⁶⁾	41.1	39.6
1.9	0.2	0.6	1.1	45.0	36.8	4.3	3.9
4.1	-	0.3	3.8	5.0	-	0.3	4.7
57.8	0.4	27.2	30.2	218.9	135.0	45.1	38.8
יתרה להפחתה (הערך בספרים)							
12.8	0.4	2.5	9.9	156.9⁽⁶⁾	116.3⁽⁶⁾	12.7	27.9
16.1	0.6	2.8	12.7	149.7⁽⁶⁾	105.2⁽⁶⁾	13.1	31.4
18.2	0.8	3.6	13.8	139.5 ⁽⁶⁾	95.3 ⁽⁶⁾	12.2	32.0
שיעור פחת ממוצע משוקלל							
25.00	8.77	6.00		23.40	15.74	10.13	ב- ליום 31 בדצמבר 2015
25.00	10.36	5.87		22.87	15.96	7.73	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב- ליום 31 בדצמבר 2014

- (1) כולל שיפורים במושכר.
(2) בבעלות הבנק וחברות הבנות רכוש שעלותו 108.3 מיליוני ש"ח במאוחד, ו- 40.2 מיליוני ש"ח בבנק (2014 - 81.6 מיליוני ש"ח, ו- 26.6 מיליוני ש"ח בהתאמה) שהופחת במלואו והוא עדיין בשימוש.
(3) לרבות הוצאות שהונו בגין שכר עבודה בסך 13.8 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2014 - 7.9 מיליוני ש"ח⁽⁶⁾).
(4) כולל עלויות לצריכת חומרים ושירותים הקשורים לפיתוח התוכנה.
(5) אין לבנק זכויות שטרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין.
(6) הוצג מחדש לאור יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1](#).

ביאור 17 - נכסים בלתי מוחשיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

קשרי לקוחות ⁽¹⁾	
עלות	
2.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
2.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
2.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
הפחתות	
-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
(0.4)	הפחתה לשנה
(0.4)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
(0.4)	הפחתה לשנה
(0.8)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
הערך בספרים	
2.0	ליום 31 בדצמבר 2013
1.6	ליום 31 בדצמבר 2014
1.2	ליום 31 בדצמבר 2015

(1) השווי ההוגן של קשרי הלקוחות שנרכש בעסקת רכישת מלוא אחזקותיה של כלל פיננסיים בע"מ בחברת כלל בטוחה מיום 15 בדצמבר, 2013, חושב באמצעות היוון תזרים המזומנים, נטו ממס, הצפוי להיות מופק מקשרי הלקוחות של החברה הנרכשת ובניכוי ההוצאות הרעיוניות בגין השימוש בנכסי העסק. קשרי הלקוחות מופחתים באופן שווה לתקופה של 5 שנים.

ביאור 18 - נכסים אחרים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2015	2014	2015	2014
מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה ביאור 8)	95.7	106.1 ⁽²⁾	104.5 ⁽²⁾
עודף מקדמות ששולמו	6.5	7.2 ⁽³⁾	4.2 ⁽³⁾
מס שכר לקבל	-	7.3	7.3
הוצאות מראש	5.7	6.4	5.1
הוצאות הנפקת אגרות חוב ⁽¹⁾	6.6	5.3	-
נכס שיפוי	3.8	5.0	3.8
הכנסות לקבל	1.7	2.6	0.7
עודף היעודה לפיצויי פטורין מעל העתודה (ראה ביאור 23)	0.9	2.2 ⁽²⁾	2.2 ⁽²⁾
חייבים בגין חברות בנות	-	-	19.0
חייבים אחרים ויתרות חובה	4.7	4.1	3.9
סך כל הנכסים האחרים	125.6	146.2 ⁽²⁾⁽³⁾	152.9 ⁽²⁾⁽³⁾

מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה [ביאור 8](#))

עודף מקדמות ששולמו

מס שכר לקבל

הוצאות מראש

הוצאות הנפקת אגרות חוב⁽¹⁾

נכס שימיו

הכנסות לקבל

עודף היעודה לפיצויי פיטורין מעל העתודה (ראה [ביאור 23](#))

חייבים בגין חברות בנות

חייבים אחרים ויתרות חובה

סך כל הנכסים האחרים

- (1) הוצאות הנפקה של אגרות חוב מופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית.
(2) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#).
(3) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).

ביאור 19 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

המאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2015	2014	2015	2014
בישראל			
לפי דרישה			
אינם נושאים ריבית	1,340.2	1,321.0	1,560.3
1,370.7			
נושאים ריבית	897.9	638.6	897.9
638.6			
סה"כ לפי דרישה			
2,238.1	1,959.6	2,458.2	2,009.3
לזמן קצוב			
8,780.9	9,017.6	10,043.2	10,238.7
סה"כ פיקדונות הציבור			
11,019.0	10,977.2	12,501.4	12,248.0
*מזה:			
פיקדונות של אנשים פרטיים	8,423.2	8,715.7	8,715.7
פיקדונות של גופים מוסדיים	1,366.9	989.7	1,366.9
989.7			
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,228.9	1,271.8	2,711.3
2,542.6			

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח		31 בדצמבר	
	2015	2014	
עד 1	6,147.8	6,672.1	
מעל 1 עד 5	2,615.6	2,592.2	
מעל 5 עד 10	288.8	518.6	
מעל 10 עד 50	977.2	799.1	
מעל 50 עד 100	239.4	98.6	
מעל 100	750.2	296.6	
סה"כ	11,019.0	10,977.2	

ביאור 20 - פיקדונות מבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הבנק והמאוחד	
31 בדצמבר	
2015	2014
39.4	42.5
פיקדונות לזמן קצוב מבנקים מסחריים	

ביאור 21 - אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - ההרכב

משך חיים ממוצע ⁽¹⁾	שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾	המאוחד		בנק	
		2015	2014	2015	2014
				31 בדצמבר	
	%				
2.22	1.58%	391.8	499.3	16.5	117.6
3.26	2.12%	1,242.6	1,003.5	391.3	367.3
1.37	5.04%	0.4	0.3	0.4	0.3
סך הכל איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
		1,634.8	1,503.1	408.2	485.2
מזה: כתבי התחייבות נדחים					
		406.2	482.0	406.2	483.0

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:

במטבע ישראלי לא צמוד

במטבע ישראלי צמוד מדד

במטבע ישראלי צמוד לדולר

(1) משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווה לפי שיעור התשואה הפנימי.
(2) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

ב - פרטים נוספים

(1) א ביום 28 באוגוסט 2013, פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת בבעלות מלאה של הבנק) תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.

ב ביום 4 בדצמבר, 2014 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בהנפקה פרטית למשקיעים מסווגים כתבי התחייבות נדחים (סדרה ט'), מהסדרה הנסחרת בבורסה, בערך נקוב של 292,526 אש"ח במחיר של 1,085 ש"ח ל-1,000 ש"ח ע.ג. תנאיהם של כתבי ההתחייבות יהיו זהים לתנאי כתבי ההתחייבות כפי שתוארו בדוח הצעת המדף שפרסמה החברה ביום 24 בדצמבר, 2012.

ג ביום 28 באוקטובר 2015 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בהנפקה פרטית למשקיעים מסווגים הרחבה נוספת של כתבי התחייבות נדחים (סדרה ט' הרחבה שניה), מהסדרה הנסחרת בבורסה, בערך נקוב של 296,300 אש"ח במחיר של 1,063 ש"ח ל-1,000 ש"ח ע.ג. תנאיהם של כתבי ההתחייבות יהיו זהים לתנאי כתבי ההתחייבות כפי שתוארו בדוח הצעת המדף שפרסמה החברה ביום 24 בדצמבר, 2012.

ד לחברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ הסכם עם הבנק לפיו נקבע כי תמורת ההנפקה של תעודות הפיקדון על פי התשקיף יופקדו בבנק בפיקדון נושא ריבית אשר יהיה בתנאי פירעון זהים לתנאי תעודות פיקדון ובתנאי ריבית אשר יהיו תנאים זהים או עדיפים מהם, כפי שיסוכם מעת לעת עם הבנק. הפיקדון יהיה לשימוש של הבנק, על פי שיקוליו, ובדרגת פירעון שווה ליתר הפיקדונות בבנק.

ה ביום 6 באוקטובר 2015 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג הבנק על ilA+ וכן את תחזית הדירוג ליציבה.

(2) לגבי רכישות של הבנק של תעודות התחייבות שהונפקו על ידי חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ראה [ביאור 15](#).

(3) במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות, לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידה ושיחזקו על ידי הציבור.

(4) ביום 17 במאי, 2015, מכר הבנק לציבור את כל אחזקותיו באג"ח סדרה ח' של חברת "ירושלים מימון והנפקות בע"מ" (חברה בבעלות מלאה של הבנק) בע.ג. כולל של 151,060 אלפי ש"ח.

ביאור 22 - התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

המאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2015	2014	2015	2014
הכנסה נדחית	34.2	45.7	45.7
הכנסות מראש	20.5	26.6	26.6
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	36.3	35.6	35.6
זכאים בגין רכוש קבוע	8.6	10.3	-
משכורות ונלוות לשלם	11.7	*19.5	*18.7
התחייבויות תלויות	4.6	4.6	4.6
הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים (ראה ביאור T30)	2.8	2.8	2.8
זכאים אחרים ויתרות זכות	40.3	39.8	36.5
סך הכל התחייבויות אחרות	159.0	*184.9	*170.5

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבוונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#).

ביאור 23 - זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

להלן פירוט עיקרי הזכויות וההטבות המגיעות לעובדים:

א - פיצויי פרישה

העתודה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן, ביחד עם תשלומים בגין פוליסות ביטוח, מכסים את ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים. הסכומים שהופקדו על ידי הבנק והחברות הבנות שלו בחברות ביטוח במסגרת תוכנית אישית לביטוח מנהלים אינם כלולים במאזן, מאחר ואינם נמצאים בשליטתו של הבנק. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום הוראות חוק פיצויי פיטורין.

יתרת עודף היעודה לפיצויים על העתודה נכללת בסעיף נכסים אחרים. במאזן 0.9 מיליוני ש"ח (2014 - 2.2 מיליוני ש"ח), בבנק 1.0 מיליוני ש"ח (2014 - 2.2 מיליוני ש"ח).

לפרטים נוספים ראה בהמשך הביאור.

ב - עתודה למענקי יובלות

עובדי הבנק וחברות הבנות זכאים, בהגיעם לוותק מסוים, למענק מיוחד ("מענק יובלות"). בדוחות הכספיים נכללו הפרשות למענקי יובלות שיתרתן: במאזן 2.1 מיליוני ש"ח (2014 - 2.1 מיליוני ש"ח), בבנק 1.7 מיליוני ש"ח (2014 - 1.8 מיליוני ש"ח), בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ג - חופשה

עובדי הבנק והחברות הבנות זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. יתרת ההפרשה לחופשה לתאריך המאזן מסתכמת ב- 2.2 מיליוני ש"ח במאזן ובבנק בסך 2.0 מיליוני ש"ח (2014 - 2.8 מיליוני ש"ח במאזן ו-2.6 מיליוני ש"ח בבנק) והיא נכללת בדוחות הכספיים בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ד - מדיניות תגמול

• מדיניות תגמול לנושאי משרה

ביום 20 ביולי 2014, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לפי סעיף 267 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 301A בעניין מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (להלן: "הוראה 301A")

ביום 20 באוגוסט, 2015, אישרה האסיפה הכללית עדכון למדיניות התגמול הנ"ל.

ביום 13 באוגוסט, 2015, פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה 301A שעיקרה, כדלקמן: (א) הוראות לעניין השבת תגמולים משתנים ששולמו לעובד מרכזי; (ב) הוראה לפיה תגמול יו"ר הדירקטוריון וחברי הדירקטוריון האחרים יהיה תגמול קבוע בלבד. עדכון זה חל על מדיניות תגמול לנושאי משרה הנ"ל, בהתאם להוראות המעבר הקבועות בו (להלן: "תיקון הוראה 301A"), והבנק נערך לעדכן את מסמך מדיניות התגמול לנושאי משרה בהתאם לתיקון הוראה 301A.

מדיניות תגמול לנושאי משרה חלה על נושאי משרה כהגדרת המונח בחוק החברות, וכוללת את הדירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון, וכן את המנכ"ל, חברי הנהלה ונושאי משרה שאינם חברי הנהלה; למען הסדר הטוב יובהר כי המונח "נושא המשרה" להלן לא יכלול את חברי דירקטוריון הבנק, למעט יו"ר הדירקטוריון, אשר ייחשב כנושא משרה לצורך מדיניות תגמול לנושאי משרה. עוד יצוין, למען הסדר הטוב, ולעניין תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון היוצא, כי התנאים שחלו עליו הנם אלה שנקבעו בהסכם עימו אשר שולמו דרך תאגיד בשליטתו המלאה אשר אושרו על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, בטרם נכנס תיקון 20 לחוק החברות לתוקפו, ולכן אלו המשיכו לחול על יו"ר הדירקטוריון היוצא עד לתום ההתקשרות עימו ביום 10 בספטמבר, 2015.

מדיניות התגמול לנושאי המשרה דנה בתנאי התגמול של נושאי משרה, הכולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים), תגמול משתנה, תנאי פרישה, ביטוח ושיפוי. המדיניות חלה מיום 1 בינואר 2014 למשך תקופה של שלוש שנים (2014-2016).

יחד עם זאת, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתה לקבוע בתיקון 20 והוראה 301A ויודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף, ועדת התגמול תוודא שאחת לשנה תיערך בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר יבחן, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

• מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה

ביום 1 ביולי 2014, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת וועדת תגמול, עקרונות למדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בהתאמה להוראה 301A. מסמך מדיניות מפורט על בסיס העקרונות הנ"ל אושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 11 בנובמבר, 2014, לאחר המלצת וועדת תגמול. ביום 31 במרץ, 2015, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת וועדת תגמול, עדכון למסמך המדיניות כאמור (להלן: "מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה").

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה גם על עובדים מרכזיים כהגדרת המונח בהוראה 301A שאינם נושאי משרה (להלן: "עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"). המדיניות דנה בתנאי התגמול של עובדי הבנק ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, כולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים) ותגמול משתנה, ותנאי פרישה. המדיניות חלה מיום 1 בינואר 2014 למשך תקופה של שלוש שנים (2014-2016).

יחד עם זאת, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מדיניות התגמול ואת הצורך בהתאמתה לקבוע בתיקון 20 והוראה 301A ויודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף, ועדת התגמול תוודא שאחת לשנה תיערך בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר יבחן, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

יצוין, כי התיקון להוראה 301A כאמור לעיל חל על השבת תגמולים משתנים ששולמו לעובד מרכזי בהתאם ובכפוף להוראת המעבר שנקבעו בו. הבנק נערך לעדכן את מסמך מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בהתאם לו.

מדיניות תגמול לנושאי משרה ומדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, יקראו להלן ביחד: "מסמך מדיניות התגמול".

הגופים המפקחים על התגמול בבנק:

• ועדת התגמול של הדירקטוריון הנה הגוף העיקרי המפקח על נושא התגמול בבנק ותפקידיה לעניין זה הן כמוגדר וכמפורט בחוק החברות, בהוראה 301A, ובמסמכי מדיניות התגמול. הרכבה של וועדת תגמול כולל נכון למועד אישור הדוחות הכספיים את: אורבך (יו"ר) (דח"צ), ש. אשל (דח"צ), ור. הרמלך (דירקטור); ועדת תגמול בהרכב מורחב (על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושאי מדיניות והסכמי תגמול של כלל העובדים, למעט עובדים מרכזיים), כוללת בנוסף לחברים הנ"ל גם את יו"ר הדירקטוריון מר ז. נהרי.

ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק הסתייעו בשירותי הייעוץ של PwC ייעוץ בע"מ, לקבלת ייעוץ וליווי בהערכות ובגיבוש מדיניות התגמול לנושאי משרה בהתאמה לחוק החברות ולהוראה 301A; וכן בייעוץ משפטי של משרד עורכי הדין יהודה רזה ושות' ושל עו"ד רונית יפה אשר סייעו בסקירת ההוראות הרלוונטיות מהוראות הפיקוח על הבנקים, תיקון 20 לחוק החברות וגיבוש מדיניות התגמול.

מדיניות התגמול לנושאי משרה חלה גם על הדירקטורים בבנק (למועד דוח זה, מכהנים בבנק תשעה דירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון) ונושאי משרה אחרים שאינם דירקטורים (למועד זה, מכהנים עשרה נושאי משרה בבנק שאינם דירקטורים, לרבות המנכ"ל).

- מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה, למועד דוח זה, גם על שתי עובדות מרכזיות שאינן נושאות משרה, כמפורט מטה. נושאי המשרה הבכירה בבנק כהגדרת המונח בהוראה 301A כוללים את בעלי התפקידים המנויים במונח זה בהוראה הנ"ל; למועד אישור הדוחות הכספיים, כל בעלי התפקידים המנויים בהגדרה זו הנם גם נושאי משרה על פי חוק החברות ולכן חלה עליהם מדיניות התגמול לנושאי משרה, למעט בעלות התפקידים הבאים שהן נושאות משרה בכירה כהגדרת המונח בהוראה 301A, כדלקמן: (א) אחראית מניעת הלבנת הון וקצינת הציות; (ב) מנהלת מחלקת משאבי אנוש.

למעט נושאות המשרה הבכירה כהגדרת המונח בהוראה 301A כאמור לעיל, לא סווגו בבנק עובדים נוספים כעובדים מרכזיים אחרים; זאת בהתאם להקלה שפורסמה על ידי בנק ישראל במסגרת קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראת 301A ביום 29 לאוקטובר 2014, אשר לפיה בבנקים שהיקף העובדים שלו נמוך מ-1,000 עובדים לא ייחשבו כעובדים מרכזיים מנהלים בבנק שנחשבו קודם לפרסום ההקלה כעובדים מרכזיים רק בשל העובדה שהם מנהלים המדווחים ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל ואשר עלות שכרם גבוהה מ-500 אלפי ש"ח, אך נמוכה מ-1.5 מיליון ש"ח וזאת ככל שאינם עונים על התנאים האחרים בהגדרת עובד מרכזי. כמו כן, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת וועדת תגמול, ולאחר שנבחנה פעילותם של בעלי תפקידים שונים בבנק, לא נמצאו בעלי תפקידים אשר לפעילותם עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק או קבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי, אפילו אם כל אחד מהעובדים בנפרד לא יחשוף את הבנק לסיכון מהותי. בשנת 2015, ובהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדון הנושא שוב בוועדה לניהול סיכונים ולאחר שהוועדה בחנה את פעילותם של בעלי תפקידים שונים בבנק, חזרה ואישרה הוועדה את החלטת הדירקטוריון משנת 2014 דלעיל, ולפיה לא נמצאו בעלי תפקידים אשר לפעילותם עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק.

תכנון ומבנה תהליכי התגמול:

- מאפייני יעדי מסמכי מדיניות התגמול:

(א) מטרת מסמכי מדיניות התגמול הינה, בין היתר, לקבוע כללים לאופן תגמול נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי המשרה בבנק המותאמים לתוכניות האסטרטגיות של הבנק, תכניות העבודה של הבנק, עמידה ביעדי העל הפיננסיים של הבנק, רווחיות הבנק ותנאי השוק בראייה ארוכת טווח וזאת תוך התחשבות ואיזון ראויים בין הרצון ליצור תמריצים ראויים להשגת יעדי הבנק בטווח הקצר והארוך והגברת תחושת ההזדהות עם הבנק ופעילותו.

מסמכי מדיניות התגמול נערכו בהתחשב בשיקולים כלל ארגונים כגון, עלויות התגמול בכללותן, ובפערי התגמול הרצויים בין הדרגים השונים בבנק, שיפור יחסי היעילות בבנק תוך מתן דגש על מיתון העלויות הקבועות בבנק, גודלו של הבנק והיקף פעילותו לבין הרצון להבטיח עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

(ב) רכיבי התגמול המפורטים במסמכי מדיניות התגמול כוללים:

- **תגמול קבוע** - רכיב זה נועד לתגמל את נושאי המשרה והעובדים המרכזיים עבור הזמן המושקע על ידם בביצוע תפקידם ולשמרם לאור כישוריהם, הידע והמומחיות שלהם, התואמים את צרכי הבנק וכן לאפשר גיוס כוח אדם איכותי לבנק; רמת השכר תקבע, על ידי האורגנים המוסמכים בבנק, תוך התחשבות בהשכלה, כישורים, מומחיות, ניסיון מקצועי הישגים, תפקיד, תחומי אחריות והסכמי שכר קודמים שנחתמו והיחס בין תנאי כהונה אלה לתנאי כהונה והעסקה של שאר עובדי הבנק.
- רכיבי התגמול הקבוע כוללים: פרמטרים לקביעת המשכורת החודשית של נושאי המשרה וכן קביעת תקרת המשכורת החודשית של היו"ר (בהתאם להיקף המשרה) המנכ"ל ונושאי המשרה האחרים; פירוט התנאים הנלווים; תשלום שנתי קבוע למנכ"ל ולחברי הנהלה על פי החלטת ועדת התגמול והדירקטוריון אשר יהיו רשאים להעניק תשלום בגובה של עד משכורת חודשית אחת, לאחר תקופת כהונה של 4 שנות עבודה לפחות כמנכ"ל ו/או כחבר הנהלה בבנק; מענק חתימה במקרים מיוחדים, המצדיקים זאת, לנושא משרה חדש בבנק המוגבל לשנת העבודה הראשונה בגובה של עד שתי משכורות חודשיות.
- **תגמול משתנה** - התגמול המשתנה נועד בין היתר לעודד ולהגביר את המוטיבציה של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לפעול למען השגת מטרות הבנק ויעדיו, בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת זהות אינטרסים בינם לבין הבנק ובעלי מניותיו ותוך עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. התגמול המשתנה מורכב ממענק שנתי משתנה ומהענקת מענקים מיוחדים. ככלל, המענק השנתי המשתנה יתבסס על סל מדדים המורכב מיעדי תשואה, יעדים אישיים (KPIs) ויעדים איכותיים.
- במדיניות התגמול לנושאי משרה נקבעה תקרת המענק השנתי המשתנה: ליו"ר; למנכ"ל; לחברי הנהלה. תקרת תקציב המענק השנתי המשתנה לנושאי המשרה שאינם חברי הנהלה נקבעה במסגרת מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה.
- **תשלומים בגין סיום העסקה** - במקרה של פיטורים של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הם יהיו זכאים לשיעור של 100% פיצויי פיטורים, אלא אם כן, הסכם ההעסקה של נושא המשרה כולל הוראה לפיה סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963 חל ובמקרה זה תחול הוראה זו. תקופת הודעה מוקדמת - על פי מדיניות תגמול נושאי משרה: יו"ר - עד 3 חודשים, מנכ"ל - עד 6 חודשים, נושא משרה אחר - עד 3 חודשים; מענק הסתגלות בתנאים הקבועים במדיניות: יו"ר - עד 3 משכורות חודשיות, מנכ"ל - עד 6 משכורות חודשיות, נושא משרה אחר עד 3 משכורות חודשיות.
- בהתאם להוראה 301A תגמולים בגין סיום העסקה מעבר לקבוע בתנאי ההעסקה, ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה ויהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד העזיבה על פני תקופה מינימאלית שלא תפחת מ- 3 שנים.
- במדיניות התגמול נקבעה האפשרות, מטעמים מיוחדים, להפחית את התגמול המשתנה עפ"י שיקול דעת הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול.
- במדיניות התגמול נקבעה התניה שלפיה נושא המשרה יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק. כמו כן, ועל פי התיקון להוראה 301A נקבעו הוראות לעניין השבת מענק משתנה בהתקיים קריטריונים להשבה. הקריטריונים יכללו לכל הפחות את המקרים שמפורטו בהוראה המכונים לנסיבות חריגות במיוחד. במסגרת תיקון להוראה 301A על הבנק יהיה גם לקבוע את סכומי או שיעור ההשבה ההולמים את סוגי הנסיבות השונות. בהתייחס לעובדים מרכזיים תקופת ההשבה תהיה

1 על פי תיקון להוראה 301A, יו"ר הדירקטוריון זכאי לתגמול קבוע בלבד ולפיכך מסמך המדיניות יעודכן בהתאם.

קצובה ל- 5 שנים ממועד הענקת המענק המשתנה. לגבי עובדים מרכזיים שהינם נושאי משרה כהגדרתם בחוק החברות, תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות בהתקיים התנאים הקבועים בהוראה, אלא אם כן סך התגמול המשתנה שהוענק לעובד המרכזי בגין השנה הקלנדרית אינו עולה על 1/6 מהתגמול הקבוע באותה שנה, ולא תהיה חובה להפעיל את מנגנון ההשבה.

- בשנת 2014 אושרו לראשונה מסמכי מדיניות התגמול בהתאם לנדרש בסעיף 267א לחוק החברות ולהוראות 301A; בשנת 2015 עודכנו מסמכי התגמול כאמור לעיל, כאשר השינויים שבוצעו במדיניות התגמול לנושאי משרה הינם הוספת התייחסות פרטנית לתגמול קבוע של נושא משרה שימונה, ככל שימונה גם, לממלא מקום למנכ"ל כאשר תקרת המשכורת החודשית תהיה עד ל- 81,000 ש"ח עבור היקף משרה של 100%.
- הבנק מבטיח כי עובדים העוסקים בסיכונים ובציות מתוגמלים ללא תלות בעסקים עליהם הם מפקחים, באופן הבא:
 - (א) בהתייחס לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, הכוללים, בין היתר, עובדים העוסקים בסיכונים ובציות, נקבע כי היחס בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע יטה יותר לטובת התגמול הקבוע בהשוואה ליחס זה אצל מי שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח.
 - (ב) עוד נקבעה במסמכי מדיניות התגמול אפשרות להעניק מענק שנתי משתנה נוסף, לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח ככל שעל פי מדיניות מגיע להם תגמול משתנה.

תיאור הדרכים בהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול:

- הסיכונים העיקריים אותם הבנק מביא בחשבון בעת יישום מדדי תגמול (remuneration measures) הנם אלה הקבועים במסמך "התיאבון לסיכון" של הבנק הכוללים סיכוני אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים וסיכוני ציות והלבנת הון.
- במטרה ליצור מבנה תמריצים מאוזן ולמנוע נטילת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון נקבעו, במסמכי מדיניות התגמול, מספר דרכים שבהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול, כמפורט להלן:
 - (א) נקבעה תקרת תקציב למענק השנתי לכל אחד מנושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה באופן אישי; כמו כן, נקבעה תקרה לכלל חברי ההנהלה.
 - (ב) בהתאם להוראה 301A נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה ולעובד מרכזי שאינו נושא משרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, למעט במקרים חריגים כפי שפורט במדיניות התגמול בהתייחס למנכ"ל בלבד.
 - (ג) על פי מדיניות התגמול לנושאי משרה בעת חישוב תקרת המענק השנתי המשתנה שניתן יהיה להעניק ליו"ר² ולמנכ"ל בגין יעד תשואה מדווחת נדרשת של הבנק בגין כל שנה, יהיה על הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, לבחון את עמידתם במדדי הסיכון שנקבעו להם ובהתאם לעמידתם במדדי הסיכון יהיה על הדירקטוריון להפחית עד 20% מתקרת המענק השנתי המשתנה, שחושב בגין יעד זה.
 - (ד) כמו כן, ובהתאם למסמכי מדיניות התגמול, היעדים האישיים (KPI) של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יכללו, בין היתר, עמידה בתיאבון לסיכון של הבנק, במדדי סיכון של הבנק לרבות, מדד סיכון לציות, מדד סיכון להלבנת הון וסיכונים תפעוליים.
- כמו כן, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מסמכי מדיניות התגמול ואת הצורך

2 על פי תיקון להוראה A301, יו"ר הדירקטוריון זכאי לתגמול קבוע בלבד ולפיכך מסמך המדיניות יעודכן בהתאם. יצוין כי בתנאי כהונתו של היו"ר הנכנס אומץ התיקון להוראה A301.

בהתאמתם לקבוע בחוק החברות לעניין נושאי משרה וכן הוראה 301A ויודא שהסכמי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי מסמכי המדיניות והנהלים באופן הולם. כמו כן, יודא הדירקטוריון שהתגמולים בפועל על פי מסמכי המדיניות, מדדי הסיכון ותוצאות מדדי הסיכון עקביים עם המנגנון המתוכנן, ויבצע בהם התאמות על פי הצורך. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק.

- הדרכים בהן מובאים הסיכונים בחשבון בעת קביעת התגמול המשתנה הן מעצם קביעת התקרות השונות לגובה התגמול המקסימאלי; כמו כן, מובאים הסיכונים בחשבון בדרך של הפחתת התגמול במקרים של אי עמידה במדדי הסיכון.
- במהלך שנת הדוח לא חלו שינויים במהות והסוג של מדדים אלו.

הקשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול

- מדדי הביצוע העיקריים עבור הבנק ומדדי הביצוע האישיים הנם, כדלקמן:
 - (א) תשלום המענק השנתי המשתנה מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים:
 - עמידה בשיעור תשואה מדווחת אשר יקבע על ידי הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, כל שנה קלנדרית לגבי כל שנת מענק אשר יעמוד בשיעור של בין 8.5%-8% בגין כל שנה;
 - עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק.

"שיעור תשואה מדווחת" משמעו - הממוצע בין התשואה השנתית (נטו) על ההון העצמי כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק לבין שיעור הגידול בהון העצמי של הבנק כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק. דיבידנד שהוכרז ושולם במהלך השנה והנפקות הון ככל שיהיו, ינוטרלו לצורך חישוב הגידול בהון העצמי (כלומר לא יילקחו בחשבון לצורך חישוב שיעור הגידול בהון העצמי). בחישוב התשואה השנתית ינוטרלו רווחים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי הון. למען הסר ספק, התשואה המדווחת תהיה לאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין תשלום מענק ליו"ר³ למנכ"ל, לנושאי המשרה ולעובדים ולרבות לעובדים המרכזיים ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות למנכ"ל ולנושאי משרה אחרים (ולכל גורם אחר, אם וככל שיהיו), כפי שאלו יירשמו בספרי הבנק.

(ב) ככלל, המענק השנתי המשתנה לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יתבסס על סל מדדים המורכב מיעדי תשואה, יעדים אישיים (KPIs) ויעדים איכותיים.

- הדרך בה סכומים בגין תגמול אישי קשורים לביצועים של הבנק בכללותו הנה על ידי קביעת תנאי הסף לתשלום המענק המשתנה וגובהו המקסימאלי בהתאם ליעדי התשואה; גובה התגמול האישי נקבע על פי עמידה ביעדים אישיים (KPIs) שנקבעו מראש ויעדים איכותיים.

3 על פי תיקון להוראה 301A, יו"ר הדירקטוריון זכאי לתגמול קבוע בלבד ולפיכך מסמך המדיניות יעודכן בהתאם.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

- התגמול המשתנה שיוענק לנושאי המשרה (למעט יו"ר) הינו בהלימה לעמידתם ביעדים שנקבעו להם הקשורים לביצועי התאגיד ולביצועי האישים של נושא המשרה, כדלקמן:

יעדים	מנכ"ל	נושאי המשרה שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח	נושאי המשרה הנמנים על פונקציית בקרה ודיווח
יעד תשואה מדווחת נדרשת של הבנק	80%*	40%	20%
יעדים אישיים (KPI)	-	40%	60%
יעדים איכותיים	20%	20%	20%
סה"כ	100%	100%	100%

* הדירקטוריון יהיה מוסמך להפחית עד 20% מהמענק השנתי המשתנה שחושב בגין יעד זה, בגין אי עמידה במדדי הסיכון.

- מדיניות התגמול לנושאי משרה כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ"ל ויו"ר) אם הבנק לא עמד בתנאי הסף לקבלת מענק שנתי. היקף המענק הכולל מוגבל לסכום לא מהותי שלא יעלה על ש"ח 150,000 תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה.
- מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה כוללת אף היא אפשרות להעניק מענק בשנה בה שיעור התשואה המדווחת בפועל יהיה נמוך משעור התשואה המדווחת הנדרשת אך לפחות בשיעור של 5%, היקף המענק הכולל מוגבל לסכום של 800 אלפי ש"ח, לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בסכום שלא יעלה על משכורת חודשית אחת לעובד כנ"ל ובכפוף לתקרה הקבועה במדיניות.

הדרכים בהן הבנק מתאים את התגמול כדי להתחשב בביצועים לטווח ארוך יותר:

- במסמכי מדיניות התגמול נקבע הסדר לפריסת התגמול המשתנה, הסדר המחזק את ביסוס הרכיב המשתנה על ביצועים ארוכי טווח ולפיו תשלום המענק המשתנה, כולל הסדר לפיו 50% ממנו ידחה ויפרס על 3 שנים, ותשלום יותנה בעמידה בתשואה מדווחת של 6.5% ומעלה לגבי השנה בה משולם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים. היה ובשנה מסוימת התשואה המדווחת תהא נמוכה מ- 6.5% /או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים התגמול הנדחה שהיה אמור להשתלם באותה שנה יבוטל. ההסדר חל על כלל נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה. אלא אם כן, התגמול המשתנה שהוענק לנושא משרה בגין שנת המענק לא עלה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה באותה שנה ואז לא יהיה צורך בדחיית תשלום כלשהו בגין אותו תגמול משתנה.
- עוד נקבע במסמכי מדיניות התגמול התניה שלפיה נושא המשרה ועובד מרכזי שאינו נושא משרה, יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק (Claw back). כמו כן, ועל פי התיקון להוראה A301 נקבעו הוראות לעניין השבת מענק משתנה בהתקיים קריטריונים להשבה, שייכללו לכל הפחות את המקרים שפורטו בהוראה המכוונים לנסיבות חריגות במיוחד. במסגרת עדכון מסמכי המדיניות בהתאם לתיקון להוראה A301 על הבנק יהיה גם לקבוע את סכומי או שיעורי ההשבה ההולמים את סוגי הנסיבות השונות. בהתייחס לעובדים מרכזיים תקופת ההשבה תהיה קצובה ל-5 שנים ממועד הענקת המענק המשתנה. לגבי עובדים מרכזיים שהינם נושאי משרה כהגדרתם בחוק החברות, תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות בהתקיים התנאים הקבועים בהוראה. אלא אם כן סך התגמול המשתנה שהוענק לעובד המרכזי בגין השנה הקלנדרית אינו עולה על 1/6 מהתגמול הקבוע באותה שנה, ואז לא תהיה חובה להפעיל את מנגנון ההשבה.

4 עפ"י התיקון להוראה 301A יו"ר הדירקטוריון זכאי לתגמול קבוע בלבד ולפיכך לא פורטו היעדים הנדרשים של היו"ר בהתאם למסמכי מדיניות התגמול שכאמור עתידה להתעדכן בהתאם.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

צורות תגמול משתנה:

- בהתאם להוראה 301A, נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, בכפוף למפורט להלן.
- בתנאים חריגים, הדירקטוריון, לאחר המלצת ועדת התגמול, רשאי לקבוע, בהחלטה מנומקת ומפורטת, שתוגש לאישור האסיפה הכללית, שהתגמול המשתנה המרבי למנכ"ל, יגיע עד ל- 200% מהתגמול הקבוע של המנכ"ל.
- התגמול המשתנה על פי מסמכי מדיניות התגמול כולל תגמול בדרך של תשלום מזומן בלבד ואינו כולל מניות או מכשירים מבוססי מניות וצורות אחרות.
- מסמכי מדיניות התגמול כוללים אפשרות להעניק מענקים מיוחדים כגון, מענק שנתי משתנה נוסף לנושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח. מענק שנתי מיוחד ליו"ר בכפוף להתקיימותם של תנאים ותקרות. זאת ועוד, מדיניות התגמול כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ"ל ויו"ר) אם הבנק לא עמד בתנאי הסף לקבלת מענק שנתי. היקף המענק מוגבל לסכום לא מהותי של 150,000 ש"ח תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה. מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה כוללת אף היא אפשרות להעניק מענק בשנה בה שיעור התשואה המדווחת בפועל יהיה נמוך משיעור התשואה המדווחת הנדרשת אך לפחות בשיעור של 5%, לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בסכום שלא יעלה על משכורת חודשית אחת לעובד כנ"ל ובכפוף לתקרה הקבועה במדיניות.

ה- זכויות אחרות

כלכל עובדי הבנק ובכללם חברי ההנהלה (למעט המנכ"ל) אינם זכאים למענקי הסתגלות ולפיצויים מוגדלים בעת פרישה. [לפרטים בדבר תנאי העסקתם של המנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון ראה להלן בביאור בעלי עניין וצדדים קשורים - "בעלי עניין וצדדים קשורים".](#)

ו- תשלום מבוסס מניות

[לפרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות ראה להלן בביאור בעלי עניין וצדדים קשורים - "עסקאות תשלום מבוסס מניות".](#)

ז- הוראה בדבר זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה הבנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

[לפרטים נוספים ראה ביאור 2.1.1.](#)

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		
2014	2015	
פיצויים		
54.4	57.8	סכום ההתחייבות
56.6	58.7	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
(2.2)	(0.9)	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית
2.2	0.9	עודף נכסי התוכנית שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"
הטבות אחרות*		
7.1	5.5	סכום ההתחייבות
-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
7.1	5.5	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית
7.1	5.5	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
סה"כ		
7.1	5.5	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
2.2	0.9	עודף נכסי התוכנית מעל ההתחייבות בגין הטבות לעובדים שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"

* כולל בעיקר הפרשות לחופשה ולמענק יובלות

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

31 בדצמבר		
2014	2015	
א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה		
55.7	54.4	מחויבות בגין הטבה חזויה (עתודה לפיצויי פרישה) בתחילת התקופה
3.9	3.4	עלות שירות
2.5	1.9	עלות ריבית
0.2	(0.4)	הפסד אקטוארי (רווח)
(7.9)	(1.5)	הטבות ששולמו
54.4	57.8	מחויבות בגין הטבה חזויה (עתודה לפיצויי פרישה) בסוף התקופה
52.8	55.7	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה
ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית		
59.7	56.6	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת התקופה
0.9	-	תשוואה במועל על נכסי התכנית
3.7	3.5	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(7.7)	(1.4)	הטבות ששולמו
56.6	58.7	שווי הוגן של נכסי התוכנית (יעודה לפיצויי פרישה) בסוף התקופה
2.2	0.9	מצב המימון - נכס נטו שהוכר בסוף התקופה
ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד		
2.2	0.9	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
2.2	0.9	נכס נטו שהוכר בסוף התקופה
ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס		
3.5	2.4	רווח אקטוארי נטו
(1.6)	(1.3)	התחייבות נטו בגין המעבר
1.9	1.1	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה

31 בדצמבר		
2014	2015	
א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד		
3.9	3.4	עלות שירות
2.5	1.9	עלות ריבית
(0.9)	(1.5)	תשוואה חזויה על נכסי תכנית
		הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
(0.5)	(0.4)	רווח אקטוארי נטו
-	(0.3)	התחייבות (נכס) נטו בגין מעבר ⁽¹⁾
(0.5)	(0.7)	סה"כ הפחתות של סכומים שלא הוכרו
5.0	3.1	סך עלות ההטבה, נטו
ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל		
אחר לפני השפעת מס		
0.2	0.7	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
0.5	0.4	הפחתה של רווח אקטוארי
-	(0.2)	הפחתה של נכס נטו בגין המעבר
0.7	0.9	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
5.0	3.1	סך עלות ההטבה נטו
5.7	4.0	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר
ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2016 לפני השפעת המס		
(0.4)		רווח אקטוארי נטו
(0.3)		נכס (התחייבות) נטו בגין המעבר
-		עלות (זיכוי) נטו בגין שירות קודם
(0.7)		סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(1) הפחתה של רווחים אקטואריים הנובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון ורווחים או הפסדים אקטואריים שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון, כל אלה כפי שהוגדרו ביום 1 בינואר, 2013 (מועד יישום לראשונה של כללי חשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זכויות עובדים) ואשר נכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

31 בדצמבר		
2014	2015	
א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לשנה שהסתיימה		
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה		
1.6%	1.6%	שיעור היוון
1.6%	1.5%	שיעור עליית המדד
9.0%	9.0%	שיעור עזיבה
1.0%	1.0%	שיעור גידול ריאלי בתגמול
2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה		
1.6%	1.5%	שיעור היוון
3.0%	3.3%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התוכנית
1.0%	1.0%	שיעור גידול ריאלי בתגמול

קיצון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר				
2014	2015	2014	2015	
ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס*				
6.5	10.0	(5.9)	(8.7)	שיעור היוון
(0.1)	(0.1)	0.1	0.1	שיעור עזיבה
(6.3)	(9.1)	7.1	10.6	שיעור גידול בתגמול

* ניתוח הרגישות ניתן רק בגין הנחות שיש להן השפעה מהותית על המחויבות.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. נכסי תכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2014				2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
א. הרכב השווי הוגן של נכסי תכנית							
סוג נכס							
מזומנים ופקדונות בבנקים							
0.2	-	-	0.2	0.2	-	0.1	0.1
מניות							
20.0	-	-	20.0	20.6	-	-	20.6
אגרות חוב:							
ממשלתיות							
7.9	-	-	7.9	5.8	-	-	5.8
קונצרניות							
22.1	8.0	5.9	8.2	24.1	9.5	6.1	8.5
30.0	8.0	5.9	16.1	29.9	9.5	6.1	14.3
סך הכל							
אחר							
6.4	5.7	0.3	0.4	8.0	7.2	0.4	0.4
56.6	13.7	6.2	36.7	58.7	16.7	6.6	35.4
סך הכל							

יעד הקצאה			% מנכסי התכנית
2016			ליום 31 בדצמבר
%	2015	2014	
ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוג נכסים ויעד הקצאה לשנת 2016			
0%-0%	0.0%	0.0%	מזומנים ופקדונות בבנקים
30%-42%	35.0%	35.0%	מניות
			אגרות חוב:
3%-15%	10.0%	14.0%	ממשלתיות
29%-53%	41.0%	39.0%	קונצרניות
32%-62%	51.0%	53.0%	סך הכל אגרות חוב
10%-43%	14.0%	12.0%	אחר
	100.0%	100.0%	סך הכל

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. נכסי תכנית (המשך)

תשואה בפועל על נכסי התכנית					
יתרת פתיחה	רווחים / (הפסדים) שמומשו	רווחים / (הפסדים) שלא מומשו	רכישות, מכירות וסילוקים, נטו	יתרת סגירה	
סוג נכס					
אגרות חוב קונצרניות	8.0	-	0.3	1.2	9.5
אחר	5.7	-	0.2	1.3	7.2
סך הכל	13.7	-	0.5	2.5	16.7

5. תזרימי מזומנים

הפקדות בפועל			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		תחזית*	
2014	2015	2016	
א. הפקדות			
הפקדות	3.7	3.5	6.3

* אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.

2015	
ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד	
שנה	
2015	6.9
2016	5
2017	5.4
2018	4.7
2019	5.2
2020-2024	19.3
2025 ואילך	27.6
סך הכל	74.1

* אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.

1 מנכ"ל הבנק הקודם

ע"פ תנאי העסקתו של המנכ"ל הקודם, מר אוריאל פז, אשר סיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק ביום 31 באוקטובר 2015. מר פז היה זכאי לאופציות משני סוגים - יחידות מסוג A ויחידות מסוג B. כמות יחידות האופציות מסוג A תשתנה בהתאם לתשואת מניית הבנק כמפורט להלן: החל מ- 70,518 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור של עד וכולל 6.5% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.6 ש"ח למניה, ועד ל- 423,106 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור שמעל 9% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.6 ש"ח למניה. כמות יחידות האופציות מסוג B תהיה 282,071 יחידות לכל מנה. האופציות יבשילו ויהיו ניתנות למימוש ב- 5 מנות שנתיות, אשר הראשונה שבהן מבשילה במועד תחילת עבודתו של מר אוריאל פז בבנק והחמישית מבשילה 4 שנים לאחר מועד תחילת עבודתו של מר אוריאל פז בבנק. האופציות תהיינה ניתנות למימוש למשך תקופה של 72 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות ההסכם. תוספת המימוש לכל יחידת אופציה מסוג A תהיה בטווח שבין 8.6 ש"ח למנה הראשונה ועד 10.8 ש"ח למנה החמישית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 4% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש ותוספת המימוש לכל יחידת אופציה מסוג B תהיה בטווח שבין 10.3 ש"ח למנה הראשונה ועד 12.5 ש"ח למנה החמישית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 3% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש, הכל כפוף להתאמות שפורטו בהסכם. כל יחידת אופציה תקנה למר אוריאל פז את הזכות לקבל לידי, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב- 30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש.

במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק מר אוריאל פז, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 180 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו. מר פז סיים את כהונתו כמנכ"ל הבנק ביום 31 באוקטובר, 2015. בהתאם לכך, כל האופציות שהוקצו יפקעו ביום 30.4.2016.

בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 לא נרשמו תקבולים בגין אופציות למנכ"ל הבנק הקודם (-2014 סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח). האומדן לשווין הכלכלי של האופציות אשר חושב על ידי מעריך חיצוני תוך שימוש במודל הבינומי מוערך בכ-4.2 מיליוני ש"ח. במועד הענקה ועד ליום 27 בפברואר, 2011 טרם החליט דירקטוריון הבנק על אופן הענקת האופציות למנכ"ל הבנק, בין אם במסגרת תכנית המסולקת במכשירים הוניים עם חלופת סילוק במזומן ובין אם במסגרת תכנית המסולקת במזומן. כתוצאה מכך, ובהיעדר יכולת של דירקטוריון הבנק לקבוע כי סילוק האופציות יעשה באמצעות מכשירים הוניים, טיפל הבנק בהענקה האמורה כהענקה המסולקת במזומן כהגדרתה בתקן דיווח כספי בינלאומי מספר 2. כפועל יוצא, מדד הבנק בכל תקופת דיווח את השווי ההוגן של ההתחייבות כאשר השינויים נזקפו לדוח רווח והפסד וזאת בהתחשב בתקופת ההבשלה.

ביום 27 בפברואר 2011, החליט דירקטוריון הבנק כי האופציות שהוענקו למנכ"ל הבנק הקודם סולקו במכשירים הוניים. אי לכך, סיווג הבנק באותו מועד את ההתחייבות בגין האופציות להון וזאת בהתאם לשווה ההוגן לאותו מועד.

חישוב אומדן השווי הכלכלי למועד הנ"ל התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:

סטטיית תקן של התשואה השנתית: בין 27% ל- 30%.

שיעור ריבית חסרת סיכון: בין 4.5% ל- 5.1%.

מחיר מניה: 6.56 ש"ח.

2 מנהלים בכירים

- א. המנהלים הבכירים בבנק שלהם אושרה ביום 29 בנובמבר, 2011 ע"י דירקטוריון הבנק הקצאת יחידות פאנטום (להלן "המנהלים") יהיו זכאים ליחידות פאנטום משני סוגים - יחידות מסוג A ויחידות מסוג B. כמות יחידות האופציות מסוג A תשתנה בהתאם לתשואת מניית הבנק כמפורט להלן: החל מ- 58,765 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור של עד וכולל 6.5% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.84 ש"ח למניה, ועד ל- 352,589 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור שמעל 9% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.84 ש"ח למניה. כמות יחידות האופציות מסוג B תהיה 176,294 יחידות לכל מנה.
- ב. יחידות הפאנטום יבשילו ויהיו ניתנות למימוש ב- 4 מנות שנתיות, אשר הראשונה שבהן מבשילה בתאריך 29 לנובמבר 2012 והרביעית מבשילה 3 שנים לאחר מועד זה. יחידות הפאנטום יהיו ניתנות למימוש למשך תקופה של 48 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות תוכנית האופציות.
- ג. תוספת המימוש לכל יחידת פאנטום מסוג A תהיה בטווח שבין 9.37 ש"ח למנה הראשונה ועד 11.16 ש"ח למנה הרביעית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 4% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש ותוספת המימוש לכל יחידת פאנטום מסוג B תהיה בטווח שבין 11.14 ש"ח למנה הראשונה ועד 12.9 ש"ח למנה הרביעית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 3% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש, הכל כפוף להתאמות שפורטו בהסכם.
- ד. היחידות מוענקות ללא כל תמורה.
- ה. היחידות אינן ניתנות להעברה, למעט במקרה של מוות או במקרה של אי כשירות משפטית.
- ו. תוכנית האופציות מקנה הוראת הגנה לנהנה בתקופת המימוש, במקרה של חלוקת מניות הטבה, חלוקת ניירות ערך בדרך של זכויות, שינויים במבנה הארגוני של הבנק וכן בכל עת בה יוכרז דיבידנד.
- ז. כל יחידת פאנטום תקנה למנהלים את הזכות לקבל לידיהם, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב- 30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש.
- ח. במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק למנהלים שלא מסיבת מוות, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 30 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו.
- ט. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 נרשמו הוצאות בסכום שאינו מהותי בדומה ל-2014. כמו כן האומדן לשווין הכלכלי של האופציות אשר חושב על ידי מעריך חיצוני תוך שימוש במודל הבינומי מוערך בסכום שאינו מהותי. חישוב אומדן השווי הכלכלי התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:
- סטיית תקן של התשואה השנתית: בין 24% ל- 29%.
- שיעור הריבית חסרת סיכון: בין 2.3% ל- 3.2%.
- מחיר מניה: 4.96 ש"ח.

ביאור 25א - הון עצמי

א. הון המניות הרשום של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 מורכב מ- 100,250,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח כל אחת (ליום 31 בדצמבר 2014 - דומה). ההון המונפק והנפרע ליום 31 בדצמבר 2015 - 70,517,741 מניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב (ליום 31 בדצמבר 2014 - דומה). המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

ב. דיבידנדים

1. מדיניות ומגבלות בחלוקת הדיבידנדים

ביום 29 באוגוסט 2013 החליט דירקטוריון הבנק על אימוץ מדיניות חלוקת דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בכל שנה, כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 29 באוגוסט 2013.

השיקולים לחלוקת הדיבידנד וחלוקתו בפועל, ככל שתהיה, יושפעו מהצורך בעמידה ביעדי ההון המעודכנים שיקבע הדירקטוריון (ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם) וכפופים להוראות המפקח על הבנקים, שייקבעו מעת לעת ולהוראות הדין.

חלוקת הדיבידנד מתבצעת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים.

במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל 3 - יחסי הון ליבה מינימאליים נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטייה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו (לפירוט נוסף ראה [ביאור 25 ב' להלן](#)).

במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורו של המפקח של הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

אין באמור לעיל בדבר חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלשהי כלפי צד שלישי כלשהו (לרבות לעניין מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו).

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

2. חלוקת דיבידנדים

להלן פירוט אודות חלוקת הדיבידנדים בבנק בשנים 2013-2015:

שנה	מועד החלטת חלוקה	סכום חלוקה (במיליוני ש"ח)	המועד הקובע	מועד תשלום
2015	25/02/2015	4.5	08/03/2015	22/03/2015
	20/05/2015	5.3	31/05/2015	14/06/2015
	19/08/2015	4.2	26/08/2015	10/09/2015
	19/11/2015	3.1	29/11/2015	13/12/2015
סה"כ לשנת 2015		17.1		
2014	03/04/2014	2.5	10/04/2014	27/04/2014
	20/05/2014	3.0	29/05/2014	11/06/2014
	31/07/2014	3.0	11/08/2014	24/08/2014
	14/08/2014	4.4	25/08/2014	07/09/2014
	20/11/2014	4.8	30/11/2014	14/12/2014
	סה"כ לשנת 2014		17.7	
2013	29/08/2013	11.0	10/09/2013	23/09/2013
	28/11/2013	2.7	05/12/2013	17/12/2013
סה"כ לשנת 2013		13.7		

ביאור 225 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון".

31 בדצמבר		
2014	2015	
א. בנתוני המאוחד		
1 - הון לצורך חישוב יחס ההון		
747.7 ⁽¹⁾	778.6	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
359.6	292.1	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,107.3	1,070.7	סך הכל הון כולל
2 - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
6,918.9	7,201.1	סיכון אשראי
33.2	72.0	סיכונים שוק
698.7	740.7	סיכון תפעולי
7,650.8	8,013.8	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3 - יחס ההון לרכיבי סיכון		
9.8%	9.7%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.5%	13.4%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0%	9.3%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
12.5%	12.8 %	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)		
1 - הון עצמי רובד 1		
750.4	784.0	הון עצמי
-	-	הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
750.4	784.0	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
1.6	1.2	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
1.1	4.2	מיסים נדחים לקבל
-	-	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
2.7	5.4	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
747.7	778.6	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2 - הון רובד 2		
273.0	201.1	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
86.6	91.0	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
-	-	אחרות
359.6	292.1	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	ניכויים - הון רובד 2
359.6	292.1	סך הכל הון רובד 2
ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
9.7%	9.7%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר ⁽³⁾
0.1% ⁽³⁾	-	השפעת הוראות המעבר
9.8%	9.7%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

הערות בסוף הביאור

ביאור 225 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ד. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים⁽⁴⁾

יחס כיסוי הנזילות מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
31 בדצמבר 2015	
באחוזים	
יחס כיסוי הנזילות ⁽⁵⁾	403%
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	100%

ה. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים⁽⁴⁾

יחס מינוף מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף. סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2015	
הון עצמי רובד 1	
הון עצמי רובד 1	778.6
סך החשיפות	14,989.5
יחס המינוף	5.2%
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	5.0%

- (1) מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לאור יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1](#) וללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. וכן הוצגו מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).
- (2) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר, 2015 בתוספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיון למועד הדיון. דרישה זו מיושמת בהדרגה החל מיום 1 באפריל, 2015 עד ליום 1 בינואר, 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיון, הינו 9.9% ו-13.4%, בהתאמה.
- (3) לרבות השפעת כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו.
- (4) הוראת גילוי זה חלה החל מיום 1 באפריל, 2015. לא נדרש לתת גילוי למספרי ההשוואה שנדרשים לראשונה כתוצאה מיישום ההוראה.
- (5) המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
		יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת גביה ⁽²⁾
1,372.5	1,110.2	מטבע ישראלי צמוד למדד
45.4	42.4	מטבע ישראלי לא צמוד
0.3	-	מטבע חוץ
1,418.2	1,152.6	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	
		מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה
2.1	2.5	הלוואות מפקדונות לפי מידת הגביה
1.8	1.9	הלוואות עומדות
3.9	4.4	סך הכל

31 בדצמבר						
2014	2015					
	סך הכל	מכל 10 עד 20 שנים	מכל 5 עד 10 שנים	מכל 3 עד 5 שנים	מכל שנה עד 3 שנים	עד שנה
						תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה ⁽³⁾
93.7	74.3	2.2	19.3	19.7	22.0	11.1
84.7	66.8	1.6	16.1	17.6	20.6	10.9
						תזרימי חוזיים עתידיים
						תזרימים צפויים מהוונים ^{(5),(4)}

- (1) אשראים ופיקדונות מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנים בגביית האשראים עם עמלת גביה.
 (2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם, בסך 91.3 מיליוני ש"ח (2014 - 148.4 מיליוני ש"ח), לא נכללו בביאור זה.
 (3) כולל מגזר מטבע חוץ ומגזר שקלי הלא צמוד שאינו עולה על 10% מסך הפקדונות לפי מידת גביה.
 (4) היוון בוצע לפי שיעור של 2.55% (2014 - 2.19%).
 (5) הנתונים אינם לוקחים בחשבון הערכה של פירעונות מוקדמים.

ב - תביעות משפטיות

1 כללי

הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

2 כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כפי שמפורט כדלקמן:

א. ביום 12 ביולי, 2010 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית בסך כולל של 10,692 אלפי ש"ח לכלל הקבוצה המיוצגת. בתביעה נטען כי הבנק לא הסיר את כל רישומי השעבודים הרשומים על שמו להבטחת הלוואות שכבר סולקו במלואן על ידי הלווים. לפיכך, נתבע כי הבנק יסיר רישומים אלו ויפצה לקוחות שהסירו רישומים אלו על חשבונם. ביום 18 במרץ, 2014 הוגשה לכימ"ש בקשה לאישור הסכם פשרה שנחתם בתביעה זו. בהתאם להחלטת כימ"ש מיום 20 במרץ, 2014 פורסם ההסכם בעיתונים וכן הוגש לאישור היועץ המשפטי לממשלה והמפקח על הבנקים. עמדת המפקח על הבנקים הוגשה לבית המשפט. הסכם הפשרה טרם אושר ע"י בית המשפט. בדיון שהתקיים ביום 12 בינואר, 2015 המליצה השופטת לתובע להסתלק מתביעתו. בדיון שהתקיים ביום 29 במרץ, 2015, לאחר שהיועץ המשפטי והצדדים הגישו את תגובותיהם, החליט בית המשפט כי מכיוון שעדיין לא נעשו מספיק צעדים רגולטוריים בנושא הבקשה, יש לקבוע את התיק להוכחות. בספטמבר 2015 התקיימו דיוני הוכחות בתביעה זו, ובהתאם להמלצת בית המשפט הצדדים מחליפים ביניהם טיוטות על מנת להגיע להסכם פשרה.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועצי המשפטיים, הסיכויים כי הבנק יידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה (למעט שכר טרחה לעו"ד התובעים) הינם קלושים.

ב. ביום 17 בספטמבר, 2013 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים (בין היתר) כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית, בטענה לפיה הבנק מטעה את לקוחותיו שהם נכים (בשיעור של 40% ומעלה) ומפר את הדין, בכך שאינו מיידעם על זכותם לפי החוק לקבלת הנחות מעמלות מסוימות. הסעדים שנדרשו בבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם השבת ההפרש בין התשלום שנגבה מהלקוחות הנכים לבין התשלום שהיה נגבה מהם בפועל אם היו ניתנות ההנחות. וכן, מתן צו עשה המורה לבנק לעדכן את דבר ההנחה לנכים בקרב לקוחותיו. התובע העריך כי סכום הנזק שנגרם לקבוצה כולה ביחס לבנק ירושלים עומד על כ- 784 אלפי ש"ח. ביום 30 ביוני, 2014 הגיש הבנק את תגובתו לבקשה. דיון קדם משפט בתיק התקיים ביום 2 בספטמבר, 2014. במסגרת הדיון ניתן היה להבין לאור הערות בית המשפט בהתייחס לחלק מהטענות שבבקשה כי סיכוייה של הבקשה להתקבל נמוכים, ובית המשפט הציע לצדדים לנסות ולהגיע להסכם לסיום המחלוקות בתיק על בסיס משלוח מכתב ללקוחות אודות ההטבה לנכים תוך שהוא מצוין ביחס לבנק ירושלים כי לגבי הפשרה האמורה ככל הנראה אינה רלבנטית מאחר ואינו גובה עמלות, והציע לתובע לשקול אפשרות להסתלק מהבקשה כנגד בנק ירושלים. להערכת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועצי המשפטיים, לבנק טענות הולמות כנגד הטענות שבבקשה, ולפיכך, קלושים סיכוייה של הבקשה להתקבל.

ג. ביום 1 באפריל, 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב תביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית נגד כלל פיננסיים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן: "כלל בטוחה") וכן נגד בנקים ובתי השקעות נוספים. המבקשים טוענים כי הינם בעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות אשר נוהלו בעבר על ידי חברות בנות של הבנקים, ובכללן על-ידי כלל קרנות נאמנות בע"מ (לשעבר אילנות דיסקונט בע"מ, להלן: "אילנות דיסקונט"),

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

שנמכרה לכלל בטוחה. עניין של התביעה ובקשת האישור, בעמלות "ברוקראז" אשר, לטענת המבקשים, נהגה כלל קרנות נאמנות (שהייתה בחלק מהתקופה הרלוונטית לתובענה בשליטת כלל בטוחה) כמנהלת קרנות נאמנות, לשלם לבנק דיסקונט ולכלל בטוחה, בעבור פעולות קנייה ומכירה של ניירות ערך ו/או מטבע חוץ, אשר בנק דיסקונט ו/או כלל בטוחה ביצעו עבורה בהיותן חבר בורסה.

לטענת המבקשים, חלק מהנתבעות גבו מקרנות הנאמנות שבניהול חברות בנות שלהם, שלא כדין, עמלות בשיעורים גבוהים מהשיעורים שנגבו מלקוחות אחרים שלהם. המבקשים מוסיפים וטוענים, כי הסיבה להמשך גביית העמלה הגבוהה, הינה הסכמות שונות אליהן הגיעו כלל בטוחה ובנק דיסקונט, במסגרת מכירת השליטה באילנות דיסקונט. המבקשים טוענים כי במעשיה אלו הפרה כלל בטוחה את הוראותיו של חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994. כמו כן טוענים המבקשים, כי כלל בטוחה הפרה את חובת הנאמנות כלפי מחזיקי יחידות ההשתתפות בקרן, הפרה את החוזה בינה לבין המשקיעים בקרן הנאמנות, הטעתה את המשקיעים וניצלה את בורותם. היקף הנזק הנטען לקבוצה, מוערך על ידי המבקשים לתקופה שמיום 1 בינואר, 2004, כנגד כל הנתבעות, בסך של כ- 386.15 מיליון ש"ח. המבקשים טוענים כי מתוך סכום זה אחראית כלל בטוחה לסך של כ- 50.3 מיליוני ש"ח, כאשר בגין חלק מהסכום הנ"ל היא נתבעת לבד ובגין חלק מהסכום היא נתבעת ביחד ולחוד עם בנק דיסקונט. הסעד הנתבע בתביעה הינו לחיוב כל הנתבעות להשיב את העמלות שנגבו כביכול ביתר מתחילת שנת 2004, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור לגביית עמלות.

ביום 15 בפברואר, 2010 הגישה כלל בטוחה תגובה לבקשת האישור. ביום 9 בינואר, 2011 הגישו המבקשים תשובה לתגובת כלל בטוחה. ביום 17 באפריל, 2012 התקיים קדם משפט ראשון בתביעה, במסגרתו נקבע כי טענות הרחבת החזית יידונו במסגרת ההחלטה הסופית האם לאשר את התביעה כייצוגית. כמו כן, העביר בית המשפט את החומר בתיק לעמדת רשות נ"ע, וזו הגישה ביום 8 ביולי, 2012 את עמדתה בתיק וביום 12 בספטמבר, 2012 הגישה כלל בטוחה את תגובתה לעמדת הרשות. הצדדים פנו, בהמלצת בית המשפט, להליך גישור, אשר החל בחודש פברואר, 2013. הליך הגישור לא צלח והתיק חזר לביהמ"ש ונדון בבית המשפט הכלכלי. במהלך יוני, 2014 התקיימו דיוני הכוחות בתיק, בפברואר 2015, הוגשו סיכומים בתיק. טרם ניתן פס"ד.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליון ש"ח). ביום 21 בדצמבר, 2014 הודיעו כלל פיננסיים בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ לבנק ירושלים כי כלל פיננסיים בע"מ המחיתה את התחייבויותיה וזכויותיה עפ"י סעיף 10 להסכם הרכישה לכלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. לפיכך, כיום חלה התחייבותה לשיפוי של כלל פיננסיים בע"מ על כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ.

להערכת הבנק המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, יש לבנק (לשעבר - כלל בטוחה) טענות הגנה טובות כנגד התביעה וכנגד בקשת האישור וקלושים הסיכויים שבית המשפט יקבל את בקשת האישור.

ד. ביום 17 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שניהנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל בטוחה, ככובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק ביעוץ השקעות, שעניין חובת האמונים של כלל בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ- 19,000 ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית. ביום 30 ביוני הגישה כלל פיננסים, בשם הבנק, את תגובת הבנק לבקשה. בינואר 2016 הוגשה תשובת המבקש לתגובת המשיבים.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליון ש"ח). ביום 21 בדצמבר, 2014 הודיעו כלל פיננסיים בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ לנכס ירושלים כי כלל פיננסיים בע"מ המחיתה את התחייבויותיה וזכויותיה עפ"י סעיף 10 להסכם הרכישה לכלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. לפיכך, כיום חלה התחייבותה לשיפוי של כלל פיננסיים בע"מ על כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, קיים סיכוי אפשרי כי תתממש החשיפה בגין הבקשה להכרת התביעה כייצוגית ובגין התביעה לגופה.

ג - התחייבויות תלויות אחרות

1. בחודש ינואר, 2012 אושרה באסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק החלטה, לפיה יעניק הבנק למי שיכנהו מעת לעת כנושאי משרה בבנק ובחברות הבנות שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות. מתן השיפוי מותנה בקיומם של התנאים המפורטים בכתב ההתחייבות וסכום השיפוי המירבי לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק.

2. במסגרת הקמת החברה, "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברה בת בשליטה מלאה של הבנק (להלן: "מימון והנפקות") התחייב הבנק לשפות את מימון והנפקות בגין כל התחייבויותיה, זאת בכדי לעמוד בדרישות הוראות המפקח על הבנקים בנושא יחס הון מזערי (סעיף 4 להוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין). במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידי הציבור. למועד הדוח, יתרת התחייבות הבנק הינה ל- 91 מיליון ש"ח ע.ג. תעודות פיקדון (סדרה ב'), 100 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה ג'), 105 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ז'), 288 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ח'), 711 מיליון ש"ח ע.ג. (סדרה ט'), 100 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"ד) ו- 131 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10), שהונפקו על ידי מימון והנפקות. התחייבות הבנק הנ"ל אינה ניתנת לביטול או לשינוי מאחר שתלויות בהן זכויות בעלי תעודות הפיקדון.

3. ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין פעילות העבר שלה, ככל שתהינה, ובכלל זה בגין תביעות קיימות כנגד כלל בטוחה אשר הוערכו לצורכי ייחוס עלויות הרכישה בסך כולל של 5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הרכישה - 4.6 מיליון ש"ח). זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח (מהוון ליום הרכישה 2.3 מיליון ש"ח). בנוסף אחראי הבנק כתוצאה מעסקת הרכישה גם בגין התחייבויות לשיפוי של גופים שונים אשר רכשו פעילויות שונות מכלל בטוחה לפני מועד המכירה. זאת, בכפוף

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שארעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 30 אלפי ש"ח.

ד - התקשרויות

הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזה שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

המאוחד		הבנק		
31 בדצמבר				
2014	2015	2014	2015	
16.8	16.3	2.6	2.7	שנה ראשונה
15.2	15.9	1.5	2.5	שנה שניה
15.3	13.7	1.5	1.5	שנה שלישית
15.2	13.8	1.5	1.5	שנה רביעית
109.7	103.2	0.8	1.8	שנה חמישית ואילך
172.2	162.9	7.9	10.0	סה"כ חוזי שכירות לזמן ארוך

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים

א על פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף בע"מ (להלן: "מסלקת מעו"ף"), נדרש הבנק כחבר מסלקת מעו"ף להפקיד בטוחות נזילים עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת מעו"ף את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלקת הבורסה על שם מסלקת מעו"ף בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים (להלן: "חשבון הבטוחות"). שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר, 2015 הסתכם בסך של 326.6 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2014 - 137.3 מיליוני ש"ח).

2. חשבון בבנק לאומי לישראל בע"מ על שם מסלקת מעו"ף בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ- 25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2015, הופקדו כספים בחשבון זה בסך 18.3 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2014 - 4.4 מיליוני ש"ח).

החשבונות המפורטים לעיל משועבדים בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף וכן משועבדים גם בשעבוד קבוע לטובת מסלקת מעו"ף.

ב כחבר הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילים להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחות הבנק כלפי מסלקת הבורסה בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים של מסלקת הבורסה. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת הבורסה בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלקת הבורסה על שמה ואשר מנוהל עבור הבנק בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר, 2015 הסתכם בסך של 6.4 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2014 - 6.3 מיליוני ש"ח).

2. חשבון בבנק לאומי לישראל בע"מ ע"ש מסלקת הבורסה בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ- 25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2015, הופקדו כספים בחשבון זה בסך של 11.9 מיליוני ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר, 2014.

ג לצורך הבטחת אשראי שנתן או יתן בנק ישראל לבנק במסגרת פעילות הבנק במערכת זה"ב (RTGS), שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, על פי הסכם עמו מיום 24 בינואר 2011, אגרות חוב בהן מחזיק הבנק ואשר הופקדו או יופקדו בחשבון יעודי המתנהל בבורסה לני"ע על שם בנק ישראל. השעבוד הינו ללא הגבלה בסכום. שווי אגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכם בסך של 73.6 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2014 - 117.8 מיליוני ש"ח).

פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים

המאוחד		
2014	2015	
261.4	406.6	ניירות ערך זמינים למכירה

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק)

א - יישום הוראות המפקח בדבר מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים ובכלל זה סיכונים שוק. סיכונים שוק כוללים בין היתר סיכונים בסיס, סיכונים ריבית, סיכונים לתנודתיות בשערי החליפין וסיכונים בקצב האינפלציה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, כאמור לעיל, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים שוק. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap), וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Future, Forward) וחוזי החלפת ריבית (CPI, IRS). הבנק אינו מבצע עסקאות באופציות לחשבון (נוסטרו) למעט לצרכי גידור.

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשוויים ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך האם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח.

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2015				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM ⁽¹⁾⁽²⁾				
57.6	-	-	57.6	-
420.4	-	420.4	-	-
454.1	-	-	254.1	200.0
932.1	-	420.4	311.7	200.0
סה"כ				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
254.1	-	-	254.1	-
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
4,049.4	3,904.9	144.5	-	-
4,049.4	3,904.9	144.5	-	-
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
691.3	691.3	-	-	-
691.3	691.3	-	-	-
9,481.4	9,192.4	289.0	-	-
סה"כ				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
5.2	-	5.2	-	-
10,418.7	9,192.4	714.6	311.7	200.0
סך כל הסכום הנקוב				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים ALM ⁽¹⁾⁽²⁾				
3.2	-	1.9	1.3	-
3.3	-	1.1	0.3	1.9
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
191.9	191.0	0.9	-	-
191.9	191.0	0.9	-	-
195.1	191.0	2.8	1.3	-
195.2	191.0	2.0	0.3	1.9
סך הכל שווי הוגן חיובי				
סך הכל שווי הוגן שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2014				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM ⁽¹⁾⁽²⁾				
-	-	-	-	-
1,190.1	-	1,190.1	-	-
198.3	-	-	198.3	-
1,388.4	-	1,190.1	198.3	-
סה"כ				
198.3	-	-	198.3	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
4,270.4	4,179.5	90.9	-	-
4,270.4	4,179.5	90.9	-	-
8,540.8	8,359.0	181.8	-	-
סה"כ				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
53.1	-	53.1	-	-
9,982.3	8,359.0	1,425.0	198.3	-
סך כל הסכום הנקוב				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾				
21.1	-	20.4	0.7	-
				שווי הוגן ברוטו חיובי
19.7	-	16.0	3.7	-
				שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
19.3	18.6	0.7	-	-
				שווי הוגן ברוטו חיובי
19.3	18.6	0.7	-	-
				שווי הוגן ברוטו שלילי
40.4	18.6	21.1	0.7	-
סך הכל שווי הוגן חיובי				
39.0	18.6	16.7	3.7	-
סך הכל שווי הוגן שלילי				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2015				
סך הכל	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
195.1	9.3	3.3	182.5	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
				סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
195.1	9.3	3.3	182.5	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
46.5	6.4	9.6	30.5	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
241.6	15.7	12.9	213.0	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
195.2	9.3	3.3	182.6	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
195.2	9.3	3.3	182.6	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
31 בדצמבר 2014				
סך הכל	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
40.4	5.3	21.1	14.0	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
				סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
40.4	5.3	21.1	14.0	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
103.5	13.7	35.1	54.7	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
143.9	19.0	56.2	68.7	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
39.0	5.3	19.6	14.1	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
6.5	-	6.5	-	ביטחון במזומן ששועבד
32.5	5.3	13.1	14.1	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 195.1 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.14 - 40.4 מיליוני ש"ח) הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד - פרוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
31 בדצמבר 2015					
200.0	-	-	-	200.0	חוזי ריבית (שקל - מדד)
311.7	68.1	186.0	-	57.6	חוזי ריבית (אחר)
714.6	-	-	130.6	584.0	חוזי מטבע חוץ
9,192.4	0.4	342.0	60.1	8,789.9	חוזים בגין מניות
10,418.7	68.5	528.0	190.7	9,631.5	סך הכל
31 בדצמבר 2014					
-	-	-	-	-	חוזי ריבית (שקל - מדד)
198.3	93.3	105.0	-	-	חוזי ריבית (אחר)
1,425.0	-	-	292.1	1,132.9	חוזי מטבע חוץ
8,359.0	0.6	151.7	66.0	8,140.7	חוזים בגין מניות
9,982.3	93.9	256.7	358.1	9,273.6	סך הכל

א - כללי

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק. הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים. להלן פירוט מגזרי הפעילות המדווחים שהיו קיימים עד לפרסום ההוראות החדשות בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים:

מגזר משקי בית

לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.

מגזר בנקאות פרטית

לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).

מגזר עסקי

לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.

מגזר ניהול פיננסי

המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחול"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

כולל רווח הון ממכירת רכוש קבוע.

ב - הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

וכן מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפקדון).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, לכל אחד ממגזרי הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכלל מגזר.

תשואה להון

הקצאת ההון לצורך חישוב התשואה להון בכל אחד ממגזרי הפעילות התבססה על נכסי הסיכון הממוצעים בכלל מגזר. חישוב התשואה בכלל מגזר נעשתה בהתאם להון העצמי אשר יוחס כאמור למגזר.

ביאור 29 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
הכנסות ריבית, נטו:					
334.1	-	43.6	32.0	22.0	236.5
-	-	(12.3)	2.6	1.4	8.3
142.7	6.1	0.9	44.6	12.1	79.0
476.8	6.1	32.2	79.2	35.5	323.8
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(40.4)	-	-	1.0	(0.6)	(40.8)
(321.2)	-	(7.0)	(40.8)	(24.3)	(249.1)
(44.6)	-	(0.5)	(6.1)	(3.9)	(34.1)
70.6	6.1	24.7	33.3	6.7	(0.2)
רווח (הפסד) לפני מיסים					
(22.0)	(1.6)	(7.9)	(10.4)	(2.1)	-
48.6	4.5	16.8	22.9	4.6	(0.2)
רווח נקי					
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
6.3%		31.7%	14.5%	6.1%	-
13,979.7	-	4,105.9	1,222.9	1,279.5	7,371.4
13,206.2	-	3,544.1	2,179.0	934.8	6,548.3
7,904.5	-	602.8	1,589.2	744.1	4,968.4
11,474.4	-	-	4,768.9	332.2	6,373.3
1,246.4	-	-	-	-	1,246.4
מרווח מפעילות מתן אשראי					
292.6	-	26.6	29.3	21.4	215.3
19.4	-	-	2.5	2.0	14.9
22.1	-	4.7	2.8	-	14.6
334.1	-	31.3	34.6	23.4	244.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היות עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#)

ביאור 29 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
הכנסות ריבית, נטו:					
317.0	-	37.0	34.5	18.9	226.6
-	-	(10.4)	2.1	1.1	7.2
147.9	-	18.1	46.8	9.9	73.1
464.9	-	44.7	83.4	29.9	306.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(18.4)	-	0.1	10.4	0.3	(29.2)
*(316.0)	-	(6.0)	(41.9)	(25.4)	(242.7)
*(36.4)	-	(0.3)	(5.1)	(3.3)	(27.7)
*94.1	-	38.5	46.8	1.5	7.3
רווח לפני מיסים					
*(29.1)	-	(11.9)	(14.3)	(0.4)	(2.5)
*65.0	-	26.6	32.5	1.1	4.8
רווח נקי					
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
9.1%	-	60.6%	22.9%	1.5%	1.2%
13,362.0	-	3,502.6	1,258.7	1,153.8	7,446.9
12,640.5	-	2,437.9	1,771.5	1,043.7	7,387.4
7,598.9	-	463.4	1,486.0	673.0	4,976.5
11,445.2	-	-	5,456.3	294.2	5,694.7
1,525.3	-	-	-	-	1,525.3
מרווח מפעילות מתן אשראי					
260.3	-	20.6	29.6	17.1	193.0
25.5	-	-	4.3	2.9	18.3
31.2	-	6.0	2.7	-	22.5
317.0	-	26.6	36.6	20.0	233.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#)

ביאור 29 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
הכנסות ריבית, נטו:					
198.2	-	(0.9)	39.9	20.0	מחיצוניים
(6.4)	-	9.6	(2.2)	(1.0)	בין מגזרי
53.9	-	14.2	27.4	11.0	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
245.7	-	22.9	65.1	30.0	סה"כ הכנסות
(53.0)	-	-	(1.2)	(0.5)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(203.9)	-	(6.6)	(27.3)	(28.4)	הוצאות תפעוליות ואחרות למעט פחת והפחתות
(20.2)	-	(0.3)	(2.8)	(3.1)	פחת והפחתות
(31.4)	-	16.0	33.8	(2.0)	רווח לפני מיסים
8.6	-	(4.0)	(8.7)	0.4	הפרשה למיסים על הרווח
(22.8)	-	12.0	25.1	(1.6)	רווח נקי
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
7,273.2	-	2,745.8	1,397.2	1,160.3	יתרה ממוצעת של נכסים
7,269.8	-	109.5	3,485.9	1,016.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
4,675.4	-	412.3	1,454.5	654.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,369.4	-	-	251.5	271.8	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
1,855.8	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
160.2	-	(4.6)	32.0	15.2	מרווח מפעילות מתן אשראי
16.1	-	-	5.7	3.8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
15.5	-	13.3	-	-	אחר
191.8	-	8.7	37.7	19.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

* הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#)

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים, מיום 3 בנובמבר, 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. עפ"י חוזר זה, בדוח הכספי לשנת 2015, מוצגים נתונים מאזניים בלבד על מגזרי פעילות פיקוחיים. כמו כן, בדוח הכספי לשנת 2015, הבנק רשאי שלא לתת גילוי למספרי ההשוואה.

ב. הגדרות

- אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
- מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.
- מגזר ניהול פיננסי - יכלול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאלה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך הכל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.
- נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- מאוחד

31 בדצמבר 2015							
פעילות בישראל							
מס' פעילות	מס' פיקוח	מס' מוסדי	מס' עסקים גדולים	מס' עסקים בינוניים	מס' עסקים קטנים וזעירים	מס' בנקאות פרטית	מס' משקי בית
13,979.7	4,105.9	6.8	41.7	753.6	1,130.0	4.7	7,937.0
9,683.8	-	6.8	41.7	563.6	1,130.0	4.7	7,937.0
10,000.9	-	-	37.7	569.6	1,200.8	5.0	8,187.8
25.7	-	-	-	-	9.8	-	15.9
178.4	-	-	-	-	3.1	-	175.3
13,206.2	1,922.7	1,143.2	49.9	291.7	1,134.3	1,631.5	7,032.9
11,093.5	-	1,143.2	49.9	101.7	1,134.3	1,631.5	7,032.9
11,019.0	-	1,378.8	58.8	108.9	1,115.7	1,594.0	6,762.8
7,904.5	569.1	81.3	66.1	532.8	1,370.2	23.0	5,262.0
8,013.8	570.3	82.0	54.6	607.9	1,296.6	22.9	5,379.5
12,720.8	-	12.5	4,202.0	1.5	586.6	3,113.7	4,804.5

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201).

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל, מאוחד

31 בדצמבר 2015							
מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית			
מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל
מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל	מס' הכל
7,941.7	4.7	2.7	2.0	7,937.0	1,064.4	6,872.6	יתרה ממוצעת של נכסים
7,941.7	4.7	2.7	2.0	7,937.0	1,064.4	6,872.6	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
8,192.8	5.0	1.8	3.2	8,187.8	1,167.1	7,020.7	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
15.9	-	-	-	15.9	15.9	-	יתרת חובות פגומים
175.3	-	-	-	175.3	10.7	164.6	יתרת חובות בפיקוח מעל 90 יום
8,664.4	1,631.5	1,631.5	-	7,032.9	7,032.9	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
8,664.4	1,631.5	1,631.5	-	7,032.9	7,032.9	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
8,356.8	1,594.0	1,594.0	-	6,762.8	6,762.8	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,285.0	23.0	21.3	1.7	5,262.0	1,267.7	3,994.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
5,402.4	22.9	20.6	2.3	5,379.5	1,331.0	4,048.5	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
7,918.2	3,113.7	3,113.7	-	4,804.5	3,558.1	1,246.4	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ביאור 29 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל, מאוחד

31 בדצמבר 2015									
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים			
בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	אחר	סך הכל	סך הכל	
953.0	177.0	1,130.0	563.5	190.1	753.6	-	41.7	1,925.3	יתרה ממוצעת של נכסים
953.0	177.0	1,130.0	563.5	0.1	563.6	-	41.7	1,735.3	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
1,067.5	133.3	1,200.8	569.5	0.1	569.6	-	37.7	1,808.1	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
8.5	1.3	9.8	-	-	-	-	-	9.8	יתרת חובות פגומים
3.0	0.1	3.1	-	-	-	-	-	3.1	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
429.6	704.7	1,134.3	93.9	197.8	291.7	0.3	49.6	1,475.9	יתרה ממוצעת של התחייבויות
429.6	704.7	1,134.3	93.9	7.8	101.7	0.3	49.6	1,285.9	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
442.5	673.2	1,115.7	100.0	8.9	108.9	0.3	58.5	1,283.4	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
1,267.8	102.4	1,370.2	531.8	1.0	532.8	-	66.1	1,969.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,195.7	100.9	1,296.6	607.1	0.8	607.9	-	54.6	1,959.1	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
9.7	576.9	586.6	-	1.5	1.5	4,201.1	0.9	4,790.1	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
110.7	-	110.7	36.0	64.5	10.2
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
40.4	-	40.4	40.3	0.5	(0.4)
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(43.1)	-	(43.1)	(37.1)	(4.9)	(1.1)
מחיקות חשבונאיות					
6.4	-	6.4	5.9	0.1	0.4
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(36.7)	-	(36.7)	(31.2)	(4.8)	(0.7)
מחיקות חשבונאיות נטו					
114.4	-	114.4	45.1	60.2	9.1
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)					
2.8	-	2.8	0.6	0.4	1.8
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

31 בדצמבר 2015					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה					
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾					
1,538.0	-	1,538.0	4.3	-	1,533.7
שנבדקו על בסיס פרטי					
8,462.9	-	8,462.9	1,087.1	7,023.9	351.9
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)					
10,000.9	-	10,000.9	1,091.4	7,023.9	1,885.6
סך הכל חובות⁽¹⁾					
6,835.5	-	6,835.5	-	6,759.5	76.0
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾					
5.5	-	5.5	-	(3)	5.5
שנבדקו על בסיס פרטי					
106.1	-	106.1	44.5	(2)59.8	1.8
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)					
111.6	-	111.6	44.5	59.8	7.3
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
60.1	-	60.1	-	59.8	0.3
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 5.5 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.2 מיליוני ש"ח.
(3) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך) הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
בנקים וממשלות	סך הכל					
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
111.4	-	111.4	30.5	69.9	11.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
18.4	-	18.4	29.3	(1.3)	(9.6)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(37.5)	-	(37.5)	(30.5)	(6.8)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות
18.4	-	18.4	6.7	2.7	9.0	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(19.1)	-	(19.1)	(23.8)	(4.1)	8.8	מחיקות חשבונאיות נטו
110.7	-	110.7	36.0	64.5	10.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)
2.8	-	2.8	0.4	0.9	1.5	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2014					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה					
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾					
1,389.0	-	1,389.0	6.2	0.5	1,382.3
שנבדקו על בסיס פרטי					
8,324.3	38.9	8,285.4	985.9	6,976.7	322.8
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(**)					
9,713.3	38.9	9,674.4	992.1	6,977.2	1,705.1
סך הכל חובות⁽¹⁾					
⁽⁴⁾ 6,894.0	-	⁽⁴⁾ 6,894.0	-	6,771.8	⁽⁴⁾ 122.2
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾					
7.0	-	7.0	-	⁽³⁾ -	7.0
שנבדקו על בסיס פרטי					
100.9	-	100.9	35.6	⁽²⁾ 63.6	1.7
שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(***)					
107.9	-	107.9	35.6	63.6	8.7
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
⁽⁴⁾ 64.0	-	⁽⁴⁾ 64.0	-	⁽⁴⁾ 63.6	⁽⁴⁾ 0.4
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.5 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.5 מיליוני ש"ח.
 (3) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח
 (4) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2013						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
92.6	-	92.6	22.5	60.5	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
54.7	-	54.7	31.5	21.1	2.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(47.4)	-	(47.4)	(31.6)	(11.8)	(4.0)	מחיקות חשבונאיות
11.2	-	11.2	7.8	0.1	3.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(36.2)	-	(36.2)	(23.8)	(11.7)	(0.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
0.3		0.3	0.3	-	-	אחר
111.4	-	111.4	30.5	69.9	11.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)
2.5	-	2.5	0.4	0.7	1.4	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.3 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.5 מיליוני ש"ח.
(3) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (המשך)⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2015						
פעילות לווים בישראל	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים ⁽³⁾	סך הכל	חובות לא פגומים מידע נוסף	
					בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן - בינוי	1,126.2	-	5.4	1,131.6	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	481.8	4.0	3.1	488.9	3.0	0.7
שרותים פיננסיים	165.8	-	-	165.8	-	-
מסחרי - אחר	97.9	0.1	1.3	99.3	0.1	0.1
סך הכל מסחרי	1,871.7	4.1	9.8	1,885.6	3.1	0.8
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	6,853.8	170.1 ⁽⁶⁾	-	7,023.9	164.6	32.2
אנשים פרטיים - אחר	1,055.4	20.1	15.9	1,091.4	10.7	10.1
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	9,780.9	194.3	25.7	10,000.9	178.4	43.1
בנקים בישראל	-	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	9,780.9	194.3	25.7	10,000.9	178.4	43.1
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-	-
סך הכל	9,780.9	194.3	25.7	10,000.9	178.4	43.1

31 בדצמבר 2014						
פעילות לווים בישראל	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים ⁽³⁾	סך הכל	חובות לא פגומים מידע נוסף	
					בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן - בינוי	1,036.4	9.5	22.7	1,068.6	0.1	-
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	381.9	6.5	1.5	389.9	5.9	1.4
שרותים פיננסיים	91.1	-	-	91.1	-	-
מסחרי - אחר	151.3	0.3	3.9	155.5	-	0.3
סך הכל מסחרי	1,660.7	16.3	28.1	1,705.1	6.0	1.7
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	6,779.3	197.4 ⁽⁶⁾	0.5	6,977.2	197.4	55.4
אנשים פרטיים - אחר	957.4	22.4	12.3	992.1	11.4	11.2
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	9,397.4	236.1	40.9	9,674.4	214.8	68.3
בנקים בישראל	38.9	-	-	38.9	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	9,436.3	236.1	40.9	9,713.3	214.8	68.3
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-	-
סך הכל	9,436.3	236.1	40.9	9,713.3	214.8	68.3

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.5 להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 7.3 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (31.12.14 - 8.1 מיליון ש"ח).
- (6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 9.8 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר פיאורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה (31.12.14 - 13.9 מיליון ש"ח).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2015					פעילות לווים בישראל
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
12.9	5.4	3.0	0.1	2.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
3.7	3.1	0.7	0.1	2.4	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
1.1	1.3	-	0.2	1.3	מסחרי - אחר
17.7	9.8	3.7	0.4	6.1	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
29.0	15.9	-	9.0	15.9	אנשים פרטיים - אחר
46.7	25.7	3.7	9.4	22.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
46.7	25.7	3.7	9.4	22.0	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
46.7	25.7	3.7	9.4	22.0	סך הכל
מזה:					
	6.2	2.9	0.2	3.3	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	23.3	2.9	9.4	20.4	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
31 בדצמבר 2014					
ציבור מסחרי					
30.3	22.7	2.2	1.3	20.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.8	1.5	1.0	- ⁽⁴⁾	0.5	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
4.1	3.9	2.3	0.4	1.6	מסחרי- אחר
37.2	28.1	5.5	1.7	22.6	סך הכל מסחרי
0.5	0.5	-	- ⁽⁴⁾	0.5	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
20.1	12.3	-	3.9	12.3	אנשים פרטיים - אחר
57.8	40.9	5.5	5.6	35.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
57.8	40.9	5.5	5.6	35.4	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
57.8	40.9	5.5	5.6	35.4	סך הכל
מזה:					
	8.9	4.5	0.7	4.4	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	19.9	3.3	4.7	16.6	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לזוים בישראל

31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015		
מזה נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾
ציבור מסחרי					
0.7	0.7	30.4	0.3	0.3	9.3
-	(5)-	2.7	0.1	0.1	1.7
0.1	0.1	5.4	0.1	0.1	3.1
0.8	0.8	38.5	0.5	0.5	14.1
-	-	0.9	-	-	0.1
0.5	0.5	11.1	0.7	0.7	14.5
1.3	1.3 ⁽⁴⁾	50.5	1.2	1.2 ⁽⁴⁾	28.7
סך הכל מסחרי					
ציבור - מסחרי					
1.8	1.8	49.4			
0.2	0.2	8.2			
-	-	8.2			
2.0	2.0	65.8			
-	-	-			
0.1	0.1	7.0			
2.1	2.1 ⁽⁴⁾	72.8			
סך הכל					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 1.2 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 - 2.4 מיליוני ש"ח ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 - 4.7 מיליוני ש"ח).

(5) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

31 בדצמבר 2015					
יתרת חוב רשומה					
שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
-	-	-	4.6	4.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.7	-	-	0.8	1.5	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
0.3	-	-	1.0	1.3	מסחרי - אחר
1.0	-	-	6.4	7.4	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
9.9	-	-	6.0	15.9	אנשים פרטיים - אחר
10.9	-	-	12.4	23.3	סך הכל
31 בדצמבר 2014					
יתרת חוב רשומה					
שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
-	-	-	2.9	2.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	1.0	1.0	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסים
0.4	-	-	3.3	3.7	מסחרי - אחר
0.4	-	-	7.2	7.6	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
8.8	-	-	3.5	12.3	אנשים פרטיים - אחר
9.2	-	-	10.7	19.9	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) צובר הכנסות ריבית

(3) נכלל בחובות פגומים

ליום 31 בדצמבר 2015, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח								
31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015		
יתרת חוב	יתרת חוב		יתרת חוב	יתרת חוב		יתרת חוב	יתרת חוב	
רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
ציבור מסחרי								
-	-	-	-	-	-	0.7	0.7	1
3.4	3.4	6	-	-	-	0.3	0.3	2
3.4	3.4	6	-	-	-	1.0	1.0	3
סך הכל מסחרי								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.4	7.4	250	6.4	6.4	293	10.1	10.1	465
10.8	10.8	256	6.4	6.4	293	11.1	11.1	468
סך הכל								
ארגונים מחדש שכשלו ⁽²⁾								
31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015		
יתרת חוב	מספר חוזים		יתרת חוב	מספר חוזים		יתרת חוב	מספר חוזים	
רשומה			רשומה			רשומה		
ציבור מסחרי								
-	2		-	-		-	-	
-	2		-	-		-	-	
סך הכל מסחרי								
-	-		-	-		-	-	
⁽³⁾ 1.6	72		⁽³⁾ 1.1	50		⁽³⁾ 0.3	72	
1.6	74		1.1	50		0.3	72	
סך הכל								

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.
- (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (3) החל מהדוחות לשנת 2015 מיישם הבנק עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, אשר מחייב, בין היתר, כי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי שאורגנו מחדש וארגון מחדש כשל יימחקו לכל המאוחר תוך 60 יום. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא. לפירוט נוסף ראה [ביאור 7.1.1](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיוור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)⁽²⁾, סוג החזר וסוג ריבית

31 בדצמבר 2015					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיוור			סך הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
591.0	4,321.6	219.9	5,661.3	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
63.0	1,175.5	45.3	1,403.5	מעל 60%	
4.7	22.7	0.9	35.1		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
658.7	5,519.8	266.1	7,099.9		סך הכל

31 בדצמבר 2014					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיוור			סך הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
516.4	4,508.7	180.9	5,553.0	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
70.6	1,321.0	26.4	1,505.9	מעל 60%	
3.4	27.1	1.6	40.5		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
590.4	5,856.8	208.9	7,099.4		סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.
(2) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת (הבנק יציין את מדיניות המעקב אחר יחס ה-LTV ואופן הבאתו בקביעת סיכון ובניהול סיכון האשראי ו/או קביעת ההפרשה מעבר להפרשה המזערית המתחייבת לפי שיטת עומק הפיגור). ביאור 30.ב.3 מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיוור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015			תקרת האשראי באלפי ש"ח
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾ ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾ ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	
9.8	25.5	9,398	11.5	27.2	11,115	עד 10
19.3	77.8	6,955	22.0	76.5	7,034	מעל - 10 עד 20
36.8	255.8	10,236	41.4	262.4	10,653	מעל - 20 עד 40
44.8	515.3	10,962	47.4	569.2	12,217	מעל - 40 עד 80
29.2	362.1	3,699	26.5	316.0	3,240	מעל - 80 עד 150
20.0	877.9	4,222	20.0	820.4	3,952	מעל - 150 עד 300
67.6	1,876.1	4,648	64.6	1,891.9	4,693	מעל - 300 עד 600
168.4	1,912.5	2,637	229.9	1,962.9	2,812	מעל - 600 עד 1,200
108.3	1,028.2	787	142.2	973.1	778	מעל - 1,200 עד 2,000
160.0	873.4	395	193.8	860.5	411	מעל - 2,000 עד 4,000
150.4	615.0	147	174.7	631.4	152	מעל - 4,000 עד 8,000
200.5	520.8	65	291.0	503.8	70	מעל - 8,000 עד 20,000
224.9	269.1	18	245.4	516.3	24	מעל - 20,000 עד 40,000
174.6	464.9	12	188.1	589.3	14	מעל - 40,000 עד 200,000
1,414.6	9,674.4	54,181	1,698.5	10,000.9	57,165	

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני. לווה כהגדרתו בהוראה 313 של ניהול בנקאי תקין בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים".

(2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה בודד.

ביאור 30 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במאחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים
יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה

31 בדצמבר				
2014	2015	2014	2015	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		יתרות חוזים ⁽¹⁾		
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
0.2	0.3	78.8	78.9	ערבויות להבטחת אשראי
0.1	0.2	9.4	60.9	ערבויות לרוכשי דירות
0.4	0.2	101.7	122.6	ערבויות והתחייבויות אחרות
0.4	0.5	187.4	184.7	מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	48.5	50.1	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.7	1.6	1,001.1	1,214.9	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן
2.8	2.8	1,426.9	1,712.1	סך הכל

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השמעת הפרשה להפסדי אשראי

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015					
מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
פריטים שאינם כספיים	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד		
סך הכל	אחר				
נכסים					
2,071.9	-	134.2	-	1,909.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,779.5	8.4	378.2	49.7	1,216.4	ניירות ערך
9,889.3	-	984.9	3,382.9	5,383.6	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
156.9	156.9	-	-	-	בניינים וציוד
1.2	1.2	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
195.1	-	12.9	-	181.7	נכסים בגין מכשירים נגזרים
125.6	45.7	-	5.3	74.6	נכסים אחרים
14,219.5	212.2	1,510.2	3,437.9	8,765.3	סך הכל נכסים
התחייבויות					
11,019.0	-	1,526.2	2,323.6	6,884.3	פיקדונות הציבור
39.4	-	-	39.4	-	פיקדונות מבנקים
0.8	-	-	-	0.8	פיקדונות הממשלה
387.3	-	-	107.7	279.6	ניירות ערך שהושאלו
1,634.8	-	0.3	1,143.3	491.2	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
195.2	-	11.6	1.9	181.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
159.0	59.4	15.5	-	83.5	התחייבויות אחרות
13,435.5	59.4	1,553.6	3,615.9	7,921.1	סך הכל התחייבויות
784.0	152.8	(43.4)	(178.0)	844.2	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	49.0	198.2	(250.8)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
784.0	152.8	5.6	20.2	593.4	סך הכל כללי

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
3,278.0 ⁽⁴⁾	-	73.8	196.9	-	3,007.3
902.4	2.7	-	11.7	66.3	821.7 ⁽⁴⁾
9,566.5	-	124.0	1,019.4	3,492.9	4,930.2
149.7 ⁽³⁾	149.7 ⁽³⁾	-	-	-	-
1.6	1.6	-	-	-	-
40.4	-	-	26.8	-	13.6
146.2 ^{(4), (3)}	58.0 ^{(4), (3)}	-	-	3.9	84.3 ⁽³⁾
14,084.8 ^{(4), (3)}	212.0 ^{(4), (3)}	197.8	1,254.8	3,563.1	8,857.1 ^{(4), (3)}
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
10,977.2	-	348.3	1,513.5	2,453.2	6,662.2
42.5	-	-	-	42.5	-
5.0	-	-	-	-	5.0
582.7	-	-	-	12.6	570.1
1,503.1	-	-	0.3	1,001.2	501.6
39.0	-	-	22.8	-	16.2
184.9 ⁽³⁾	78.5	1.6	20.3	-	84.5 ⁽³⁾
13,334.4 ⁽³⁾	78.5	349.9	1,556.9	3,509.5	7,839.6 ⁽³⁾
750.4 ^{(4), (3)}	133.5 ⁽⁴⁾	(152.1)	(302.1)	53.6	1,017.5 ^{(4), (3)}
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	154.0	328.5	-	(482.5)
750.4 ⁽³⁾	133.5	1.9	26.4	53.6	535.0
סך הכל כללי					

- (1) כולל הצמדה למטבע חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה
(3) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקבילים בארה"ב בנושא זכויות עובדים וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 - 2.1.1](#)
(4) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#)

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - בנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015					
		מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽¹⁾	
לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	פריטים שאינם כספיים	סך הכל
נכסים					
1,909.0	-	134.2	28.7	-	2,071.9
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
1,234.2	49.7	378.2	126.8	8.4	1,797.3
ניירות ערך					
5,383.6	3,382.9	984.9	137.9	-	9,889.3
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾					
21.5	-	-	-	364.1	385.6
השקעות בחברות מוחזקות					
-	-	-	-	12.8	12.8
בניינים וציוד					
-	-	-	-	1.2	1.2
נכסים בלתי מוחשיים					
181.7	-	12.9	0.5	-	195.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
67.9	-	-	-	43.5	111.4
נכסים אחרים					
8,797.9	3,432.6	1,510.2	293.9	430.0	14,464.6
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
7,501.6	3,188.7	1,526.2	284.9	-	12,501.4
פיקדונות הציבור					
-	39.4	-	-	-	39.4
פיקדונות מבנקים					
0.8	-	-	-	-	0.8
פיקדונות הממשלה					
279.6	107.7	-	-	-	387.3
ניירות ערך שהושאלו					
115.5	292.4	0.3	-	-	408.2
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
181.7	1.9	11.6	-	-	195.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
72.6	-	15.5	0.6	59.6	148.3
התחייבויות אחרות					
8,151.8	3,630.1	1,553.6	285.5	59.6	13,680.6
סך הכל התחייבויות					
646.1	(197.5)	(43.4)	8.4	370.4	784.0
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
(250.8)	198.2	49.0	3.6	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
395.3	0.7	5.6	12.0	370.4	784.0
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - בנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
3,278.0	-	73.8	196.9	-	3,007.3
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
886.5	2.7	-	11.7	66.3	805.8
ניירות ערך ⁽⁴⁾					
9,566.5	-	124.0	1,019.4	3,492.8	4,930.3
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾					
⁽³⁾ 381.3	⁽³⁾ 359.6	-	-	-	21.7
השקעות בחברות מוחזקות					
16.1	16.1	-	-	-	-
בניינים וציוד					
1.6	1.6	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים					
40.4	-	-	26.8	-	13.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
⁽³⁾ 152.9	53.3	-	-	-	⁽³⁾ 99.6
נכסים אחרים					
⁽³⁾ 14,323.3	433.3	197.8	1,254.8	3,559.1	⁽³⁾ 8,878.3
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
12,248.0	-	348.4	1,513.5	3,082.4	7,303.7
פיקדונות הציבור					
42.5	-	-	-	42.5	-
פיקדונות מבנקים					
5.0	-	-	-	-	5.0
פיקדונות הממשלה					
582.7	-	-	-	12.6	570.1
ניירות ערך שהושאלו					
485.2	-	-	0.3	367.3	117.6
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
39.0	-	-	22.8	-	16.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
⁽³⁾ 170.5	78.0	1.6	20.3	-	⁽³⁾ 70.6
התחייבויות אחרות					
⁽³⁾ 13,572.9	78.0	350.0	1,556.9	3,504.8	⁽³⁾ 8,083.2
סך הכל התחייבויות					
750.4	355.3	(152.2)	(302.1)	54.3	795.1
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	154.0	328.5	-	(482.5)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
750.4	355.3	1.8	26.4	54.3	312.6
סך הכל כללי					

- (1) כולל הצמדה למטבע חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה
 (3) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקבילים בארה"ב בנושא זכויות עובדים וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היען עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 2.1.1-1.1.1](#)
 (4) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#)

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - מאוחד⁽¹⁾

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד 3 שנים
ליום 31 בדצמבר 2015				
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)				
נכסים*	2,526.3	498.8	1,942.5	1,431.4
התחייבויות**	4,026.0	519.1	2,079.1	2,055.0
הפרש	(1,499.7)	(20.2)	(136.6)	(623.6)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(178.7)	-	126.0	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(1,678.4)	(20.2)	(10.6)	(623.6)
מטבע חוץ⁽³⁾				
נכסים*	175.4	117.2	413.4	114.3
התחייבויות**	1,149.2	233.5	330.0	78.4
הפרש	(973.8)	(116.3)	83.4	35.9
מזה: הפרש - בדולר	(746.4)	(188.8)	(217.0)	23.6
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	178.6	0.1	(126.0)	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(795.2)	(116.2)	(42.6)	35.9
סך הכל				
נכסים*	2,701.7	616.1	2,356.0	1,545.7
התחייבויות**	5,175.2	752.6	2,409.1	2,133.4
הפרש	(2,473.5)	(136.5)	(53.2)	(587.7)
*מזה: אשראי לציבור	312.7	462.4	1,563.3	1,320.5
**מזה: פיקדונות הציבור	4,478.0	689.0	2,163.1	1,903.4
ליום 31 בדצמבר 2014				
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)				
נכסים*	3,360.4	387.5	1,582.0	1,211.9
התחייבויות**	2,858.2	576.7	2,318.4	2,637.2
הפרש	502.2	(189.2)	(736.4)	(1,425.4)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(367.4)	(180.9)	65.7	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	134.8	(370.1)	(670.7)	(1,425.4)
מטבע חוץ⁽³⁾				
נכסים*	295.7	7.9	117.1	118.2
התחייבויות**	1,156.6	325.5	360.7	3.9
הפרש	(860.9)	(317.5)	(243.6)	114.4
מזה: הפרש - בדולר	(601.5)	(309.7)	(211.6)	92.6
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	367.5	180.8	(65.7)	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(493.4)	(136.7)	(309.3)	114.4
סך הכל				
נכסים*	3,656.1	395.4	1,699.1	1,330.1
התחייבויות**	4,014.8	902.1	2,679.1	2,641.1
הפרש	(358.7)	(506.8)	(980.0)	(1,311.0)
* מזה: אשראי לציבור	351.6	370.9	1,478.5	1,203.0
** מזה: פיקדונות הציבור	3,953.1	839.0	2,432.9	2,095.8

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרימי הנותרים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
(2) נכסים ללא תקופת פרעון כולל נכסים בסך 3.8 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר (4.5 מיליוני ש"ח נכון ל-31.12.2014).
(3) לא כולל מט"י צמוד צמוד למטבע חוץ.

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון- מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	יתרות מאזניות ⁽⁴⁾		סך הכל תזרימי המזומנים	מכל 20 שנה	מכל 10 שנים ועד 20 שנה	מכל 5 שנים ועד 10 שנים	מכל 4 שנים ועד 5 שנים	מכל 3 שנים ועד 4 שנים
	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾						
3.31%	12,276.6	3.8	14,625.3	524.0	2,490.5	2,751.8	664.6	788.8
0.94%	11,590.0		11,874.8	-	249.9	846.4	835.0	427.0
	686.6	3.8	2,750.5	524.0	2,240.6	1,905.4	(170.4)	361.8
	(52.7)		(52.7)	-	-	-	-	-
	633.9	3.8	2,697.8	524.0	2,240.6	1,905.4	(170.4)	361.8
2.51%	1,730.7		2,025.3	77.9	332.7	446.1	104.1	131.0
0.49%	1,786.1		1,791.3	-	-	-	-	-
	(55.4)	-	234.1	77.9	332.7	446.1	104.1	131.0
	(427.2)		(195.9)	1.9	274.3	374.9	89.3	94.4
	52.7		52.7	-	-	-	-	-
	(2.7)	-	286.8	77.9	332.7	446.1	104.1	131.0
3.21%	14,007.3	3.8	16,650.6	602.0	2,823.2	3,197.9	768.7	919.8
0.88%	13,376.1	-	13,666.0	-	249.9	846.4	835.0	427.0
	631.2	3.8	2,984.6	602.0	2,573.3	2,351.5	(66.3)	492.8
4.21%	9,889.3	3.8	12,357.8	449.0	2,777.0	2,793.2	743.5	865.1
1.03%	11,019.0		11,205.3	-	245.3	480.6	585.1	103.6
3.30%	12,482.9	4.5	14,804.6	504.3	2,491.8	2,861.8	654.4	808.9
1.12%	11,412.7	-	11,591.0	-	288.4	1,209.5	392.5	561.1
	1,070.2	4.5	3,213.6	504.3	2,203.4	1,652.3	261.9	247.8
	-	-	(482.6)	-	-	-	-	-
	1,070.2	4.5	2,731.0	504.3	2,203.4	1,652.3	261.9	247.8
2.83%	1,389.9	-	1,592.5	1.3	339.6	407.7	97.7	102.1
0.50%	1,843.2	-	1,847.6	-	0.2	0.6	-	0.2
	(453.3)	-	(255.1)	1.3	339.4	407.1	97.7	101.9
	(285.5)	-	(94.3)	0.6	306.9	360.4	86.2	89.8
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	482.6	-	-	-	-	-
	(453.3)	-	227.5	1.3	339.4	407.1	97.7	101.9
3.25%	13,872.8	4.5	16,397.1	505.7	2,831.4	3,269.6	752.1	910.9
1.03%	13,255.9	-	13,438.6	-	288.6	1,210.1	392.5	561.3
	616.9	4.5	2,958.5	505.7	2,542.8	2,059.4	359.6	349.7
4.13%	9,566.5	4.5	12,026.7	425.9	2,799.6	2,785.2	731.8	854.8
1.12%	10,977.2	-	11,177.0	-	279.3	569.3	105.1	369.6

- (4) כפי שנוכללה בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
 (5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
 (6) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקבילים בארה"ב בנושא זכויות עובדים וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היזון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#)

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - בנק⁽¹⁾

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	יתרות מאזניות ⁽⁴⁾		סך הכל תזרימי המזומנים	מכל 20 שנה	מכל 10 שנים ועד 20 שנה	מכל 5 שנים ועד 10 שנים	מכל 4 שנים ועד 5 שנים	מכל 3 שנים ועד 4 שנים
	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾						
3.31%	12,303.9	3.8	14,631.2	524.0	2,490.5	2,751.8	664.6	788.8
0.80%	11,834.9		12,107.1	-	249.9	846.4	843.4	430.0
	469.0	3.8	2,524.1	524.0	2,240.6	1,905.4	(178.7)	358.8
	(52.7)		(52.7)	-	-	-	-	-
	416.3	3.8	2,471.4	524.0	2,240.6	1,905.4	(178.7)	358.8
2.51%	1,730.7		2,025.3	77.9	332.7	446.1	104.1	131.0
0.49%	1,786.1		1,791.3	-	-	-	-	-
	(55.4)	-	234.1	77.9	332.7	446.1	104.1	131.0
	(28.9)		(195.9)	1.9	274.3	374.9	89.3	94.4
	52.7		52.7	-	-	-	-	-
	(2.7)	-	286.8	77.9	332.7	446.1	104.1	131.0
3.21%	14,034.6	3.8	16,656.6	602.0	2,823.2	3,197.9	768.7	919.8
0.76%	13,621.0	-	13,898.4	-	249.9	846.4	843.4	430.0
	413.6	3.8	2,758.2	602.0	2,573.3	2,351.5	(74.6)	489.8
4.21%	9,889.3	3.8	12,357.8	449.0	2,777.0	2,793.2	743.5	865.1
0.86%	12,501.4		12,723.4	-	245.3	776.3	745.5	334.3
3.27%	12,500.1	4.5	14,972.2	521.9	2,490.5	2,863.3	684.5	839.3
1.13%	11,651.7	-	12,121.0	-	10.4	1,076.5	399.9	571.9
	848.4	4.5	2,851.1	521.9	2,480.1	1,786.7	284.5	267.4
	-	-	(482.6)	-	-	-	-	-
	848.4	4.5	2,368.5	521.9	2,480.1	1,786.7	284.5	267.4
2.83%	1,389.9	-	1,592.5	1.3	339.6	407.7	97.7	102.1
0.50%	1,843.2	-	1,847.6	-	0.2	0.6	-	0.2
	(453.3)	-	(255.1)	1.3	339.4	407.1	97.7	101.9
	(285.5)	-	(94.3)	0.6	306.9	360.4	86.2	89.8
	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	482.6					
	(453.3)	-	227.5	1.3	339.4	407.1	97.7	101.9
3.22%	13,890.0	4.5	16,564.6	523.2	2,830.2	3,271.0	782.2	941.4
1.04%	13,494.9	-	13,968.6	-	10.6	1,077.2	399.9	572.1
	395.1	4.5	2,596.0	523.2	2,819.6	2,193.9	382.2	369.3
4.13%	9,566.5	4.5	12,026.7	425.9	2,799.6	2,785.2	731.8	854.8
0.90%	12,248.0	-	12,398.0	-	1.3	688.6	238.7	512.1

(3) לא כולל מנ"י צמוד למטבע חוץ.

(4) כפי שנוכללה בביאור "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאחד)

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיוכלו שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי הוגן.

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי הוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית. השווי הוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש הוערך בהתאם ליתרה המאזנית.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי הוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. השווי הוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר										
2014					2015					
שווי הוגן				יתרה במאזן	שווי הוגן				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים										
3,278.0	-	-	3,278.0	3,278.0	2,071.9	-	-	2,071.9	2,071.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
902.4	-	1.1	901.3	902.4 ⁽⁶⁾	1,779.5	5.9	506.1	1,267.5	1,779.5	ניירות ערך ⁽²⁾
9,679.7	9,679.7	-	-	9,566.5	10,024.0	10,024.0	-	-	9,889.3	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
40.4	-	21.1	19.3	40.4	195.1	-	3.2	191.9	195.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
17.2	17.2	-	-	17.2	10.5	10.5	-	-	10.5	נכסים פיננסיים אחרים
13,917.7	9,696.9	22.2	4,198.6	13,804.5 ⁽⁶⁾	14,081.0	10,040.4	509.3	3,531.3	13,946.3	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות										
11,052.1	9,130.2	1,921.9	-	10,977.2	11,085.0	9,723.1	1,361.9	-	11,019.0	פיקדונות הציבור
43.8	43.8	-	-	42.5	47.2	47.2	-	-	39.4	פיקדונות מבנקים
5.0	5.0	-	-	5.0	0.8	0.8	-	-	0.8	פיקדונות הממשלה
582.7	-	-	582.7	582.7	387.3	-	-	387.3	387.3	ניירות ערך שהושאלו
1,532.3	209.9	-	1,322.4	1,503.1	1,656.2	187.7	-	1,468.5	1,634.8	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
39.0	-	19.7	19.3	39.0	195.2	-	3.3	191.9	195.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
105.6 ⁽⁵⁾	105.6 ⁽⁵⁾	-	-	105.6 ⁽⁵⁾	99.2	99.2	-	-	99.2	התחייבויות פיננסיות אחרות
13,360.5 ⁽⁵⁾	9,494.5 ⁽⁵⁾	1,941.6	1,924.4	13,255.1 ⁽⁵⁾	13,470.9 ⁽³⁾	10,058.0	1,365.2	2,047.7	13,375.7	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ^{(4), (5)}

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור ניירות ערך](#).
 (3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 31.12.2015 ו-31.12.2014 בסך 3.2 מיליון ש"ח ו-19.8 מיליון ש"ח, בהתאמה.
 (4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2015 ו-31.12.2014 בסך 4,057.0 מיליון ש"ח ו-4,220.8 מיליון ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2015 ו-31.12.2014 בסך 2,043.6 מיליון ש"ח ו-2,543.6 מיליון ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאור 21 א'](#).
 (5) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היון עליונות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1-2.1.1](#).
 (6) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).

ביאור 33 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015				
סך הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
787.9	-	-	787.9	אגרות חוב ממשלת ישראל
402.3	-	402.3	-	אגרות חוב ממשלת זרות
15.3	-	12.6	2.7	אגרות חוב חברות אחרות
5.9	5.9 ⁽²⁾	-	-	מניות וקרנות
1,211.4	5.9	414.9	790.6	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
511.5	-	35.5	476.0	אגרות חוב ממשלת ישראל
55.8	-	55.8	-	אגרות חוב ממשלות זרות
0.8	-	-	0.8	תעודות סל
568.1	-	91.3	476.8	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
1.3	-	1.3	-	חוזי ריבית - אחר
2.8	-	1.9	0.9	חוזי מטבע חוץ
191.0	-	-	191.0	חוזי מניות
195.1	-	3.2	191.9	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,974.6	5.9	509.4	1,459.3	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות				
387.3	-	-	387.3	ניירות ערך שהושאלו
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
1.9	-	1.9	-	חוזי ריבית - שקל מדד
0.3	-	0.3	-	חוזי ריבית - אחר
2.0	-	1.1	0.9	חוזי מטבע חוץ
191.0	-	-	191.0	חוזי מניות
195.2	-	3.3	191.9	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
582.5	-	3.3	579.2	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) קרנות בסך 5.9 מיליוני ש"ח נרכשו בהנפקה במהלך חודש דצמבר 2015 שוערכו לראשונה בשנת 2016.

ביאור 33 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
609.9	-	-	609.9
אגרות חוב ממשלת ישראל ⁽²⁾			
22.8	-	1.1	21.7
אגרות חוב חברות אחרות*			
632.7	-	1.1	631.6
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר			
266.0	-	-	266.0
אגרות חוב ממשלת ישראל			
266.0	-	-	266.0
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד			
0.7	-	0.7	-
חוזי ריבית - אחר			
21.1	-	20.4	0.7
חוזי מטבע חוץ			
18.6	-	-	18.6
חוזי מניות			
40.4	-	21.1	19.3
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
939.1	-	22.2	916.9
סך הכל הנכסים הפיננסים			
התחייבויות			
ניירות ערך שהושאלו			
582.7	-	-	582.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
-	-	-	-
חוזי ריבית - שקל מדד			
3.7	-	3.7	-
חוזי ריבית - אחר			
16.7	-	16.0	0.7
חוזי מטבע חוץ			
18.6	-	-	18.6
חוזי מניות			
39.0	-	19.7	19.3
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
621.7	-	19.7	602.0
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - יתרות

31 בדצמבר 2015									
בעלי עניין									
מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		מחזיקי מניות							
		בעלי שליטה ⁽²⁾				אחרים ⁽³⁾			
		אחרים ⁽⁵⁾⁽⁶⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		אחרים ⁽³⁾		בעלי שליטה ⁽²⁾	
היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה
ליום 31 בדצמבר ⁽⁸⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁹⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁸⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁹⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁸⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁹⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁸⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁹⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁸⁾	ליום 31 בדצמבר ⁽⁹⁾
נכסים									
-	-	-	-	3.1	2.9	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3.1	2.9	-	-	-	-
התחייבויות									
-	-	334.4	5.2	1.9	1.9	-	-	7.1	6.7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	0.1	0.1	39.2 ⁽¹¹⁾	-	678.6	678.6 ⁽¹⁰⁾

ב - תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר 2015				
בעלי עניין				
		מחזיקי מניות		
		בעלי שליטה ⁽²⁾		אחרים ⁽³⁾
		אחרים ⁽⁵⁾⁽⁶⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾
הכנסות ריבית, נטו	(0.1)	-	0.1	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-	-	-
הכנסות שאינן מריבית	0.2	-	-	0.6
הוצאות תפעוליות ואחרות	-	-	-	0.6
סה"כ	0.1	-	0.1	-

הערות בסוף הביאור

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין

31 בדצמבר 2015							
בעלי עניין							
מחזיקי מניות							
אחרים ⁽⁵⁾⁽⁶⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		אחרים ⁽³⁾		בעלי שליטה ⁽²⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה
-	-	13.0	12.6	-	-	-	-
-	-	9.0	1.5	-	-	2.0	0.3
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו							
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו							

ד - הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

2015
א. בגין נכסים
0.1 מאשראי לציבור
ב. בגין התחייבויות
(0.1) על פיקדונות הציבור
סך כל הכנסות ריבית, נטו
-

- (1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור - כהגדרתו בסעיף 80 ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם - בהתאם לסעיף 80 ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (3) מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי - בהתאם לסעיף 80 ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (4) נושאי משרה - בהתאם לסעיף 80 ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (5) בהתאם לסעיף 80 ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (6) לא קיימים נכסים או התחייבויות לתאריך המאזן בגין תאגידים, שאדם או תאגיד, שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לעיל לפי חוק ניירות ערך, מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת - בהתאם לסעיף 80 ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (7) בהתאם לסעיף 80 ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (8) יתרה לתאריך המאזן.
- (9) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה - וזאת על בסיס יתרות שהיו בכל סופי החודשים.
- (10) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- (11) במהלך השנה מחזיק מניות אחר מכר חלק מאחזקותיו לכן אינו עונה להגדרה, בהתאם לסעיף 80 ד.2. בהוראות הדיווח לציבור.
- (12) סכומים הנמוכים מ-0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה.
- (13) על פי הדיווח לציבור, אין חובה להציג מספרי השוואה.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

ה - תנאי העסקה של המנכ"ל

ביום 30 ביוני, 2015 החליט דירקטוריון הבנק למנות את מר גיל טופז לתפקיד מנכ"ל הבנק, בכפוף לאישור המפקח על הבנקים. וועדת התגמול, בישיבתה מיום 8 ביולי, 2015 ולאחריה הדירקטוריון בישיבתו מיום 14 ביולי, 2015, אישרו את תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק הנכנס, מר גיל טופז (להלן: "תנאי העסקה" ו-"המנכ"ל", בהתאמה). תנאי העסקה של המנכ"ל אושרו באסיפה הכללית ביום 20 באוגוסט 2015. תנאי העסקה נקבעו בהתאם למדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק אשר אושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 20 ביולי 2014 ועודכנה ביום 20 באוגוסט 2015 (להלן: "מדיניות התגמול").

להלן פרטים אודות תנאי העסקה של המנכ"ל:

כללי

תקופת העסקת המנכ"ל תהא לארבע שנים אשר יחלו עם תחילת כהונתו בבנק. הצדדים יהיו רשאים לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת, בכתב של שישה חודשים כמפורט להלן. במשך 6 חודשים מיום ניתוק יחסי עובד-מעביד, יחולו על המנכ"ל הוראות לעניין אי תחרות כמפורט בתנאי העסקה ותמורת מענק הסתגלות. הבנק רשאי, על פי שיקול דעתו הבלעדי, להאריך את תקופת אי התחרות בעוד 3 חודשים נוספים כנגד תשלום בגובה שכרו של לתקופה זו.

תגמול קבוע ומשתנה

משכורתו החודשית של המנכ"ל במהלך שנת 2015 ו-2016 תהא סך של 97,750 ש"ח ברוטו; החל ממשכורת חודש ינואר, 2017 תעמוד על סך של 103,500 ש"ח ברוטו למשרה מלאה; החל ממשכורת חודש ינואר, 2018 תעמוד על סך של 115,000 ש"ח ברוטו למשרה מלאה והחל ממשכורת חודש ינואר, 2019 תעמוד על סך של 120,000 ש"ח ברוטו למשרה מלאה ("משכורת חודשית"). המשכורת החודשית תהא צמודה לעליית המדד המחירים לצרכן כאמור בתנאי העסקה. בנוסף, יהיה המנכ"ל זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים כמפורט בתנאי העסקה.

מנכ"ל הבנק יהיה זכאי לתשלום מענק שנתי בהתאם ובכפוף לתנאי הסף המצטברים הבאים: א. עמידה בשיעור תשואה מדווחת אשר ייקבע הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול לגבי כל שנת מענק אשר יעמוד בשיעור של בין 8%-8.5% וכפי שיקבע הדירקטוריון בגין כל שנה (לפרטים בדבר הגדרת תשואה מדווחת, ראה [ביאור 23](#), בדבר מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק. ב. הבנק עמד ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק. המנכ"ל יהיה זכאי לתשלום מענק שנתי משתנה כדלקמן:

תקרת המענק השנתי המשתנה (באלפי ש"ח)				שיעור תשואה מדווחת כהגדרה במדיניות התגמול
שנת 2019	שנת 2018	שנת 2017	שנת 2016	
484-1,123	461-1,070	415-963	392-943	8.5%-10%/8%
1,123-1,229	1,070-1,300	963-1,450	943-1,513	10%-12%
1,229-1,275	1,300-1,350	1,450-1,550	1,513-1,600	12%-14%

חישוב תקרת המענק השנתי המשתנה בתוך כל אחת ממדרגות שיעור התשואה המדווחת יבוצע באופן ליניארי ופרו-רטה בין המדרגות המפורטות לעיל. היקף המענק השנתי שיוענק למנכ"ל, בכפוף לעמידה בתנאי הסף, ייקבע על פי שקלול של עמידה ביעדים הבאים:

א. עמידה בשיעור תשואה מדווחת תזכה את המנכ"ל ב- 80% מתקרת המענק השנתי המשתנה לו הוא זכאי. בעת החישוב יהיה על הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, לבחון את עמידת מנכ"ל הבנק במדדי הסיכון שנקבעו לו מראש ובהתאם הדירקטוריון יהיה רשאי להפחית עד 20% מתקרת המענק השנתי המשתנה, שחושב בגין יעד זה.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

ב. עמידה ביעדים איכותיים, בשיעור של עד ל-20% מתקרת המענק השנתי המשתנה לו הוא זכאי, שיתבססו על תחומים כגון: עמידה בתוכנית האסטרטגית של הבנק, עמידה ביעדי העל הפיננסיים של הבנק, ועוד.

בכל מקרה התגמול המשתנה המרבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע (כהגדרתו במדיניות התגמול) של מנכ"ל הבנק. למרות האמור לעיל, בתנאים חריגים, הדירקטוריון, לאחר המלצת ועדת התגמול, רשאי לקבוע, בהחלטה מנומקת ומפורטת, שתוגש לאישור האסיפה הכללית, שהתגמול המשתנה המרבי למנכ"ל, יגיע עד ל-200% מהתגמול הקבוע של המנכ"ל. תשלום התגמול המשתנה ייפרס על פני מספר שנים, 50% מהתגמול המשתנה ישולם במזומן בסמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין שנת המענק, 50% מהתגמול המשתנה יידחה על פני שלוש השנים העוקבות וייפרס, לשלשה תשלומים שנתיים שווים. ביצועו של כל אחד מהתשלומים הנדחים יהיה מותנה בעמידה בתשואה מדווחת של 6.5% ומעלה לגבי השנה בה משולם התשלום על חשבון המענק הנדחה ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים לאותה שנה. חרף זאת, כאשר התגמול המשתנה לא יעלה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע באותה שנה, לא יהיה צורך בדחיית תשלום כלשהו בגין אותו תגמול משתנה, וניתן יהיה לשלם את כל התגמול המשתנה בסמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק.

בגין כל סוגי התגמול המשתנה, לא ישולמו תנאים נלווים. בנסיבות בהן לא יהיה זכאי מנכ"ל הבנק לפיצויי פיטורים ובנסיבות אחרות, כפי שיקבעו מעת לעת על ידי הדירקטוריון (ככל שייקבעו) לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, הבנק יהיה רשאי לשלול את זכאותו של המנכ"ל לתגמול המשתנה (כולו או חלקו) כולל המענקים ולכל חלקי התגמול המשתנים שטרם שולמו ולרבות לגבי אותם חלקי התגמולים המשתנים שנדחו.

תנאי פרישה

פיצויי פיטורים - תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיטורים יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים העשויים להגיע למנכ"ל או לשאריו, והם ממצים את חובותיו של בנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיטורים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים. עם סיום עבודתו של מנכ"ל הבנק, ישחרר הבנק לזכות מנכ"ל הבנק את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם והבנק לא יהיה זכאי לקבל סכום כלשהו מתוך כספי התוכנית. תקופת הודעה מוקדמת - במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד ביוזמת מי מהצדדים תהיה, בכתב של 6 חודשים. הבנק יהיה רשאי לוותר על עבודתו של מנכ"ל הבנק במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה, ובמקרה זה המנכ"ל יהיה זכאי לתשלום כל הזכויות הקובעות בהסכם כאילו עבד בפועל בתקופה זו. יחד עם זאת, הבנק יהיה רשאי לסיים את קשרי העבודה לאלתר, או במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ובלבד שישלם למנכ"ל הבנק את תמורת ההודעה המוקדמת שנתנה לזכותו בגובה המשכורת החודשית ושווי התנאים הנלווים והסוציאליים הקבועים בהסכם, למעט התגמול המשתנה.

מענק הסתגלות - עם סיום העסקתו של המנכ"ל ישולם למנכ"ל מענק הסתגלות בסכום השווה לשלוש משכורות חודשיות בגובה השכר כפי שיהיה במועד סיום העסקתו בבנק. מענק הסתגלות מהווה תמורה להתחייבות לאי תחרות של 6 חודשים. על תשלום מענק הסתגלות יחולו הסדרי דחיית תשלומים, כמפורט במדיניות התגמול.

תשלום תנאי פרישה משתנים יהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד עזיבת המנכ"ל והפעלת מנגנוני התאמה לכיצועיים בדיעבד (ex-post). לפרטים נוספים בדבר הסדרי הדחיה ראה דוח מידי של הבנק מיום 12 ביוני, 2014.

הוראות כלליות נוספות

כל הוראות ההסכם עם המנכ"ל תהיינה כפופות למדיניות התגמול של הבנק כפי שתהיה מעת לעת ולהוראות בנק ישראל והמפקח על הבנקים, כפי שיהיו מעת לעת. הדירקטוריון יהיה רשאי, מטעמים מיוחדים, להחליט על הפחתת התגמול המשתנה (כולו או חלקו), למנכ"ל הבנק, לאחר קבלת המלצת ועדת תגמול. באם ימצא כי שולמו למנכ"ל הבנק, סכומים כחלק מתנאי הכהונה והעסקה אשר התבססו על נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק, ולאור הצגתם מחדש של הנתונים היו אמורים להשתלם למנכ"ל הבנק סכומים נמוכים מאלו שקיבל בפועל או לא להיות משולמים

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

כלל, ישיב מנכ"ל הבנק על פי דרישת הבנק סכומים אלו בתוספת הפרשי הצמדה ממועד התשלום ועד למועד ההחזר.

ו. תנאי העסקה של המנכ"ל הקודם (סיים כהונתו כמנכ"ל הבנק ביום 31 באוקטובר, 2015)

מר אורי פז, חדל לכהן כמנכ"ל הבנק ביום 31 באוקטובר, 2015, בחלוף שישה חודשים מעת הודיע על כוונתו לסיים את תפקידו (להלן: "המנכ"ל הקודם").

תנאי העסקה של המנכ"ל הקודם אושרו על ידי דירקטוריון הבנק ביום 14 באוגוסט, 2014 בהתאם לסעיף 272(ג)(3) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") לתקופה של שלוש שנים החל מיום הארכת תקופת כהונתו ביום 14 באפריל, 2014 כאשר הצדדים רשאים היו לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת, בכתב של שישה (6) חודשים; זאת לאחר שהדירקטוריון החליט, כי התקיימו התנאים לאישורם על אף שלא אושרו על ידי האסיפה הכללית של הבנק שהתקיימה ביום 20 ביולי, 2014, בשל העדר הרוב הדרוש מבין בעלי המניות שאינם בעלי השליטה בבנק או בעלי ענין אישי באישור ההחלטה.

בעקבות פניית הפיקוח על הבנקים, קיים הדירקטוריון בישיבתו מיום 25 לפברואר, 2015, דיון חוזר בקשר להחלטתו מיום 14 לאוגוסט, 2014 הנ"ל, ושב והחליט, כי התקיימו במקרה זה התנאים המנויים בחוק החברות לאישור תנאי הכהונה וההעסקה הנ"ל, ועל יסוד נימוקים מפורטים, ולאחר שבחן, בין השאר, את החלטת האסיפה הכללית, אישר מחדש את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל הקודם.

להלן, עיקרי הסכם העסקה של המנכ"ל הקודם (להלן: "הסכם העסקה"):

שכר קבוע

משכורתו החודשית של המנכ"ל הקודם נקבעה בהסכם העסקה לסך של 139,000 ש"ח ברוטו לחודש (להלן: "משכורת חודשית") עבודה במשרה מלאה, צמוד לשיעור עליית המדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 במרץ, 2014 בגין חודש פברואר, 2014. בכל שנה קלנדרית במהלך תקופת העסקתו זכאי המנכ"ל הקודם למענק שנתי קבוע בגובה של משכורת חודשית אחת ולחלק יחסי בגין עבודה בחלק מהשנה. המענק השנתי הקבוע לא יחשב כחלק המשכורת החודשית לצורך הפרשות סוציאליות ובכלל זה פיצויי פיטורין. עוד זכאי היה להפרשות סוציאליות וכן זכאי לתנאים נלווים. התנאים דלעיל הועמדו למנכ"ל הקודם עד לסיום מועד כהונתו ביום 31 באוקטובר, 2015.

מענק שנתי משתנה

בהתאם להסכם העסקה זכאי היה המנכ"ל הקודם למענק שנתי בכפוף לתנאי הסף המצטברים הבאים: א. עמידה בשיעור תשואה מדווחת מינימאלית אשר תקבע על ידי הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול לגבי כל שנת מענק אשר יעמוד בשיעור של בין 8% ל- 8.5%. ב. הבנק עמד ביחסי הלימות הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק (לפרטים בדבר הגדרת תשואה מדווחת, ראה [ביאור 15](#) בדבר מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק). בשנת הדוח לא התקיים תנאי הסף של עמידה בשיעור תשואה מדווחת מינימאלית ולפיכך המנכ"ל הקודם אינו זכאי למענק שנתי משתנה בגין התקופה היחסית בה היה מועסק בשנת 2015.

תשלום התגמול המשתנה ייפרס על פני מספר שנים. 50% מהתגמול המשתנה ישולם במזומן בסמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין שנת המענק. יתרת 50% מהתגמול המשתנה יידחה על פני שלוש השנים העוקבות וייפרס, לשלושה תשלומים שנתיים שווים. ביצוע של כל אחד מהתשלומים הנדחים יהיה מותנה בעמידה בתשואה מדווחת של 6.5% ומעלה לגבי השנה בה משולם התשלום על חשבון המענק הנדחה ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים לאותה שנה. היה ובשנה מסוימת בה זכאי

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

המנכ"ל הקודם לתשלום נדחה התשואה המדווחת תהא נמוכה מ- 6.5% ו/או הבנק לא עמד ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים, לא יהיה המנכ"ל הקודם זכאי לתשלום התגמול הנדחה בגין אותה שנה ותשלום זה יבוטל. יתר התשלומים הנדחים, אשר אמורים להשתלם במועדים עוקבים למועד בו התקיימה החריגה, לא יבוטלו באותו מועד ויהיו כפופים לעמידה בתנאים לעיל אשר יחולו לגבי כל שנה הרלוונטית לדחיה.

תשלומים בסיום העסקה:

על פי הסכם העסקה, זכאי המנכ"ל הקודם עם סיום העסקתו לקבל פיצוי פיטורין, תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיטורים באים במקום תשלומי פיצויי פיטורים והם ממצים את חובותיו של הבנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיטורים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים ועם סיום העסקתו של המנכ"ל הקודם ישחרר הבנק לזכות המנכ"ל הקודם את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם; ומענק הסתגלות בסכום של שישה חודשי שכר (לעניין זה, משמעו- משכורתו החודשית). מענק ההסתגלות מהווה תמורה להתחייבות לאי תחרות של 6 חודשים. חלק מהמענק שולם מיידית וחלקו נפרס בתנאים ועל פי הקבוע לעניין זה על ידי הוראות נב"ת A 301 והמפקח על הבנקים.

תכנית אופציות:

לחברה בבעלותו ובשליטתו המלאה של מנכ"ל הבנק הקודם, אשר באמצעותה ניתנו על ידי המנכ"ל הקודם שירותים לבנק עד ליום 13 באפריל 2014, הוקצו יחידות אופציה בהתאם לתכנית אופציות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 בפברואר, 2011 (להלן: "תכנית האופציות") (לפרטים נוספים בדבר תכנית האופציות ראה [ביאור 22 א'](#) לדוחות הכספיים). בהתאם לתכנית, במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק לבין המנכ"ל הקודם, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 180 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו. בהתאם לכך, כל האופציות שהוקצו יפקעו ביום 30.4.2016, ככל שלא ימומשו עד המועד הנ"ל ע"י המנכ"ל הקודם.

ז - תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון

דירקטוריון הבנק, בישיבתו מיום 17 לספטמבר 2015, החליט למנות את מר זאב נהרי כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק ("יו"ר הדירקטוריון") וזאת על פי סעיף 111ג(א)(3) לפקודת הבנקאות, 1941 ותקנון הבנק, וזאת עד למועד בו המינוי יובא לאישור על ידי האסיפה הכללית המיוחדת שתכנס לצורך זה ובכפוף לאישורים הנדרשים על פי דין. ביום 11 לאוקטובר 2015 התקבל אישור בנק ישראל כי אין לו התנגדות למינויו של מר נהרי לדירקטור וליו"ר דירקטוריון הבנק ומהמועד הנ"ל מכהן מר נהרי בפועל כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק.

ועדת התגמול והדירקטוריון בישיבות שהתקיימו בחודש ספטמבר ובחודש אוקטובר 2015 אישרו את תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון, מר זאב נהרי (להלן: "תנאי העסקה"). תנאי העסקה של היו"ר הדירקטוריון אושרו באסיפה הכללית שהתכנסה ביום 19 בנובמבר 2015. תנאי העסקה נקבעו בהתאם למדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק אשר אושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 20 ליולי 2014, כפי שעודנה ביום 20 באוגוסט, 2015 (להלן: "מדיניות התגמול").

להלן פרטים אודות עיקרי תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון

כללי

תקופת העסקת היו"ר תהא ל- 4 שנים אשר יחלו עם תחילת כהונתו בפועל. על אף האמור בסעיף לעיל, הצדדים יהיו רשאים לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת בכתב של 3 חודשים. בתקופת העסקה יועסק היו"ר במסגרת שבוע עבודה בן 4 ימים (לא פחות מ-80% משרה). יו"ר הדירקטוריון מתחייב שלא לעסוק בכל עסק אחר ו/או תפקיד אחר ו/או עיסוק אחר ו/או עבודה אחרת, אצל או עבור תאגיד בנקאי או גוף פיננסי או גורם הפעיל בשוק ההון, ו/או בכל עיסוק אחר

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

האסור על פי נוהל בנקאי תקין, אלא אם כן נתקבל אישור לכך מדירקטוריון הבנק בכתב ומראש. יו"ר הדירקטוריון התחייב להימנע מניגוד עניינים.

משכורת חודשית ותנאים נלווים

משכורתו החודשית של יו"ר הדירקטוריון תהיה סך של 95,000 ש"ח ברוטו לחודש עבודה (עבור היקף משרה של 80%). השכר יהיה צמוד לעליית המדד המחירים לצרכן, כאשר מדד הבסיס הינו במועד תחילת עבודתו. בנוסף, יהיה יו"ר הדירקטוריון זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים הכוללים, בין היתר, הפרשות סוציאליות; ימי מחלה, דמי הבראה, רכב המתאים לצורכי עבודתו, ביטוח נושאי משרה הקיימים בבנק, ככל שתהיה העברת שליטה בבנק ביטוח Run-of כמקובל בבנק, התחייבות לשיפוי בתנאים מקובלים לנושאי משרה בכירים בבנק, החזר הוצאות הקשורות למילוי תפקידו והטבות נוספות.

תגמול משתנה

בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה, ובהתאמה להוראות ניהול בנקאי תקין A 301, יו"ר הדירקטוריון לא יהיה זכאי למענק שנתי משתנה.

תנאי פרישה

פיצויי פיטורים - תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיטורים יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים העשויים להגיע ליו"ר הדירקטוריון או לשאיריו, לפי המקרה, והם ממצים את חובותיו של בנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיטורים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים. עם סיום עבודתו של יו"ר הדירקטוריון, ישחרר הבנק לזכות יו"ר הדירקטוריון את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם והבנק לא יהיה זכאי לקבל סכום כלשהו מתוך כספי התוכנית.

הודעה מוקדמת-תקופת ההודעה המוקדמת במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד ביזמת מי מהצדדים תהיה, בכתב של 3 חודשים. הבנק יהיה רשאי לוותר על עבודתו של יו"ר הדירקטוריון במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה, ובמקרה זה יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לתשלום כל הזכויות הקובעות בהסכם כאילו עבד בפועל בתקופה זו. יחד עם זאת, הבנק יהיה רשאי לסיים את קשר העבודה לאלתר, או במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ובלבד שישלם ליו"ר הדירקטוריון את תמורת ההודעה המוקדמת שנתרת לזכותו בגובה המשכורת החודשית ושווי התנאים הנלווים והסוציאליים הקבועים בהסכם.

הוראות כלליות נוספות

כל הוראות ההסכם עם יו"ר הדירקטוריון תהיינה כפופות למדיניות התגמול של הבנק כפי שתהיה מעת לעת ולהוראות בנק ישראל והמפקח על הבנקים, כפי שיהיו מעת לעת.

ח. תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון הקודם (סיים לכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק ביום 10 בספטמבר, 2015)

ביום 9 בספטמבר, 2015, הודיע מר זאב גוטמן, יו"ר הדירקטוריון הקודם של הבנק (להלן: "יו"ר הדירקטוריון הקודם"), כי הינו מסיר את מועמדותו כדירקטור לתקופת כהונה נוספת ומבקש שלא להתמנות מחדש לדירקטור באסיפה הכללית השנתית שזומנה ליום 10 בספטמבר, 2015; תנאי העסקתו של יו"ר הדירקטוריון הקודם אושרו על ידי האסיפה הכללית ביום 3 לאוקטובר 2011 לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת משיבתה מיום 20 ביוני 2011 ולאחריה הדירקטוריון משיבתו מיום 17 ביולי 2011.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

להלן עיקרי תנאי ההתקשרות עם יו"ר הדירקטוריון הקודם, מר זאב גוטמן באמצעות חברה בבעלותו ובשליטתו המלאה (להלן: "הסכם השירותים"):

השירותים הוענקו לבנק ע"י יו"ר הדירקטוריון הקודם במתכונת של התקשרות בין מזמין לבין קבלן עצמאי וזאת באמצעות חברה בשליטת היו"ר הקודם (להלן: "החברה"). על בסיס מתכונת זו נקבעה התמורה בגין שירותים אלה לבנק ולא התקיימו בין היו"ר הקודם לבין הבנק יחסי עובד ומעביד.

הסכם השירותים הסתיים ביום 10 בספטמבר, 2015 לאחר הודעתו של יו"ר הדירקטוריון הקודם מיום 9 בספטמבר, 2015, כי הינו מסיר את מועמדותו כדירקטור לתקופת כהונה נוספת ומבקש שלא להתמנות מחדש לדירקטור באסיפה הכללית השנתית שזומנה ליום 10 בספטמבר, 2015;

תמורה קבועה

התמורה בגין השירותים נקבעה לסכום חודשי קבוע של 108,340 ש"ח, בצירוף מס ערך מוסף כדין (להלן: "התמורה החודשית"). צמוד לשיעור עליית המדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 14 לאוקטובר, 2011, בגין חודש ספטמבר, 2011. בהתאם להוראות הסכם השירותים, התמורה החודשית בגין שנת 2015 עמדה על הסך של 123,683 ש"ח, בצירוף מע"מ כדין (עלייה בשיעור של 10% לעומת השנה הקודמת מאחר ועל פי תנאי ההסכם עימו שהרווח הנקי של הבנק לשנה נתונה עלה על 61 מיליוני ש"ח הוא יהיה זכאי לתוספת זו). כמו כן, נשא הבנק בהתאם להסכם השירותים בכל ההוצאות השוטפות הכרוכות בהענקת השירותים, וכנגד המצאת קבלות (מקום שאלו לא מגיעות לבנק במישרין), לרבות העמדת רכב וטלפון.

מענק משתנה

בהתאם להוראות הסכם השירותים, החברה זכאית למענק משתנה בהתקיים התנאים הקבועים בהסכם; בשנת 2015 לא התקיימו תנאי הסף של עמידה בשיעור תשואה המדווחת המינימאלית של 9% המזכה במענק, ולפיכך החברה אינה זכאית למענק שנתי יחסי בגין התקופה בה ההסכם היה בתוקף בשנת 2015.

תשלומים בסיום ההסכם

בהתאם להסכם השירותים זכאי יו"ר הדירקטוריון הקודם לתקופת הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ולפיכך שולמו לחברה התמורה החודשית וכן התנאים הנוספים לתקופה נוספת של שלושה חודשים ועד ליום 10 בדצמבר, 2015.

ביאור 35 - אירועים לאחר תאריך המאזן ונושאים שונים

- 1 ביום 16 בדצמבר, 2014 הציג בנק ירושלים לבנק דקסיה מתווה עסקה לרכישת כל מניות בנק דקסיה. ביום 29 באפריל 2015 התקבל בבנק ירושלים מכתב מבנק דקסיה שבו החליט שלא להיענות להצעת בנק ירושלים. ביום 12 במאי, 2015 דן דירקטוריון הבנק בתשובת בנק דקסיה והחליט כי הצעת בנק ירושלים תישאר בתוקף בשלב זה. בהתאם, הוציא הבנק ביום 13 במאי, 2015 מכתב תשובה לבנק דקסיה, בו מודיע הבנק לבנק דקסיה כי הצעתו נותרת בשלב זה בתוקף וחוזר ומציע לקיים דיאלוג ענייני ורציני לגבי ההצעה האמורה. כמו כן, אישר דירקטוריון הבנק ביום 12 במאי, 2015 את התקשרות הבנק במזכר הבנות בלתי מחייב עם קרן השקעות אמריקאית, לפיה הביעה הקרן נכונות לשקול להתחייב לרכוש 15%-20% ממניות בנק ירושלים לאחר השלמת העסקה לרכישת מניות בנק דקסיה, ככל שעסקה זו תושלם, בהתאם להצעה (כמובן בכפוף לקבלת היתר החזקה מבנק ישראל). ביום 27 במאי, 2015 התקבל בבנק ירושלים מכתב מבנק דקסיה, כמענה על מכתב התשובה שהעביר בנק ירושלים לבנק דקסיה, שבו החליט שלא להיענות להצעת בנק ירושלים בהסתמך על טיעונו הקודמים.
- ביום 4 בפברואר, 2016, אישר דירקטוריון הבנק את הארכת תוקף מזכר ההבנות עם קרן JCF עד ליום 30.06.2016 ביחס לעסקת דקסיה. מובהר, כי אין בהחלטה זו משום החלטה או הבעת עמדה של הדירקטוריון או הגבלה כלשהי ביחס לביצוע העסקה או ביחס לכדאיות עסקת הרכישה של דקסיה או התנאים שיוצגו ע"י הבנק לעסקה כזו, אם בכלל.
- 2 ביום 22 בינואר, 2016, הודיע הבנק על פריצה שנתגלתה לאתר מידע בניירות ערך, הנפרד מהאתר המרכזי של הבנק. דיווח על כך נמסר לפיקוח על הבנקים.
- האתר שנפרץ, שהכיל מידע בלבד בתחום ניירות הערך (ללא אפשרות לביצוע פעולות), הורד מרשת האינטרנט ביוזמת הבנק.
- מבדיקות שערך ועורך הבנק, ביעוץ עם גורמים מומחים ובתיאום עם גורמים ממלכתיים האמונים על אכיפת הסייבר בישראל, עולה כי בפעילות גורמים אקטיביסטים העונים את ישראל, השייכים לארגון "אנונימוס". הפעולה בוצעה מחוץ לגבולות המדינה.
- מבדיקת המידע שנאסף מאז היוודע האירוע עולה כי בחשבונות הלקוחות לא בוצעו פעולות שאינן מורשות ולא נגרם נזק ללקוחות.
- עם היוודע האירוע, נקט ונוקט הבנק בפעולות להגנה על חשבונות הלקוחות וביצע פעולות מידיות, ביניהן החלה ואיפוס של סיסמאות הגישה לחשבונות אלה.
- הערכת הבנק כי מדובר בכ- 38,000 רשומות, מתוכן כ- 6,000 חשבונות פעילים של הבנק בתחום ניירות ערך. היתר, לקוחות היסטוריים של חבר הבורסה, שקיבלו מידע במסגרת אתר נפרד זה.
- הודעה נמסרה למבטחי הבנק.
- 3 ביום 11 בפברואר, 2016 בשל השינויים המהותיים בדרישות הרגולטוריות בקשר ליחס הלימות ההון ולאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, מכר הבנק איגרות חוב אשר סווגו כאגרות חוב המוחזקות לפדיון. מכירה זאת בוצעה לאחר דיון מקדמי אשר קיים הבנק עם הפיקוח על הבנקים בסופו קיבל הבנק את דרישת הפיקוח אשר קבעה כי מכירה זו תעשה בכפוף להצגה מחדש (Restatement) של הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שנשתיימה באותו תאריך על מנת לשקף למפרע תיקון טעות בסיווג אגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתיק הזמין למכירה למועד הרכישה. כתוצאה ממכירה זו ירושם הבנק רווח לאחר מס של כ-21 מיליוני ש"ח ברבעון ראשון לשנת 2016. לפירוט אודות השפעת ההצגה מחדש על הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שנשתיימה באותו תאריך אשר פורסמו בעבר ראה [ביאור 1.1](#).

ביאור 36 - מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס

א. מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס

31 בדצמבר		
	2015	2014 ⁽¹⁾ ⁽²⁾
סה"כ נכסים	14,464.4	14,322.8
סה"כ התחייבויות	13,680.7	13,573.5
הון עצמי	783.7	749.3

ב. דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2015	2014	2013
רווח נקי	48.7	65.1 ⁽¹⁾	12.9 ⁽¹⁾

- (1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, וכן יישום למפרע בשל הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה [ביאור 1.1.1 ו-2.1.1](#)
- (2) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה [ביאור 1.1](#).